

Един почтен и прощаващ човек

Й О С И Ф

от Чарлз Р. Суиндъл

превод от английски: Димитър Працинков
2000

Информация за Чарлз Суиндъл

Роден е през 1934, американски евангелски християнски пастор, автор, преподавател и проповедник по радиото. Основател е на служението „Прозрение за живот,“ в Тексас. Служил е като пастор в продължение на 30 години на различни места в САЩ. От 1998 е старши пастор в църквата [Stonebriar Community Church](#), Фриско, Тексас. Проповедите му по радиото се предават от повече от 2000 радиостанции по света на 15 езика. Автор е на повече от 50 книги и на много ръководства за изучаване на Библията. През 1994-1998 е бил Президент на Семинарията в Далас, а сега е неин ректор. Считан е за един от 25-те най-влиятелни пастори в САЩ през последните 50 години.

Съдържание

Въведение:	Йосиф: Един почтен и прощаващ човек.....	3
Глава 1	Любим син, мразен брат.....	4
Глава 2	Устояване на изкушението.....	11
Глава 3	Затворен и забравен.....	17
Глава 4	Спомнят си за него и го издигат.....	24
Глава 5	Събиране на плодовете на праведността.....	30
Глава 6	Събуждане на заспалата съвест.....	36
Глава 7	Пъшкането на един тъжен баща.....	41
Глава 8	Страх заменен от милост.....	47
Глава 9	Аз съм Йосиф.....	52
Глава 10	Най-послед семейството се събира.....	58
Глава 11	Почтеност при изпълнение на работата си.....	64
Глава 12	Светлини на смрачаване и в полунощ.....	72
Заключение:	Йосиф: Един почтен и прощаващ човек.....	80
	Списък на преведените от мен книги или подбрани мисли на велики хора, които мога да ви изпратя безплатно по електронната поща в PDF формат.....	82

Въведение

Йосиф: един цялостен и прощаващ човек

Трагедията на съвременността ме стимулира да прочета една очарователна книга. Тъй като се почувствах изморен от писанията в жълтата преса, в които се експлоатират скандални слухове и се навлиза в личния живот на хората, аз изпитвах нужда от свежата надежда, че все още съществуват истински герои, че все още има истински примери, които си струва да бъдат уважавани и приветствани. Поради това оставих всичко останало, седнах и прочетох прекрасната книга на Давид Ейкман, озаглавена “Велики хора.”

В обем по-малък от 400 страници, въз основа на собствените си наблюдения и на щателно проучване, Ейкман напомня на читателите си, че наистина съществуват поне шест велики личности, които чрез личния си живот и през забележителните си постижения са подпомогнали да се промени 20-я век. Независимо от личните им грешки и слабости, тези хора са се издигали над обстоятелствата, в които са се оказвали, преодолявали са неимоверни трудности и с несъкрусима решителност са посвещавали живота си на велики цели.

Когато привърших четенето на книгата, аз отново се убедих в ценността на човешката биография. Кой не е бил вдъхновяван от някой мъж или жена, които са оказали феноменално и положително влияние върху живота му? Кой би могъл да чете за някой храбър човек, който, останал сам, е заставал решително срещу заобикалящата го поквара и не би поискал да изживее подобен живот? Аз получих допълнителен стимул да продължа работата си по тази серия от библейски биографии, които започнах преди години, първо Давид, а след нея Естир. Нито една колекция, озаглавена “Великите имена от света на Бога” не би била пълна, ако в нея липсва Йосиф, един човек, който е живял така, че никой не би могъл да си представи по-велик живот.

Докато пиша това изречение, необходимо е да разберете какво съдържание поставям в думата “велик.” В коментар към книгата си, за която току-що говорих, Давид Ейкман припомня: “Думата “велик” има много и различни определения, като: изтъкнат, известен, виден, знаменит, бележит, величествен, прекрасен, великодушен, неизтощим, настойчив, чуден, възхитителен... Списъкът може да се продължи. Ако погледнем в тълковния речник ще установим, че определението за “великодушен” е: “човек с голямо сърце или душа.”

След това автора продължава с някои много интимни размишления, с които съм напълно съгласен: “Лично аз винаги съм бил дълбоко впечатляван от списъка на великите хора. Трудно е човек да не почувства прилив на енергия, докато чете историите, как тези хора са се издигали над трудностите или страданията или как са запазвали чистотата си пред лицето на едно огромно изкушение. С нашата склонност незабавно да оценяваме живота на дадеан човек, основавайки се на откъслечна и общоизвестна информация, често пъти ние нямаме търпение да прочетем едно подробно и задълбочено проучване.”

Тъй като не искам да демонстрирам такова нетърпение, аз отделях време, за да натискам бутона “стоп,” докато изследвах живота на всеки един от героите от серията, да го проуча задълбочено и да оценя по-добре онова, което би могло да бъде пропуснато от един забързан читател. Намерението ми е да се придържам към същия стандарт, докато проучвам и живота на Йосиф. В края на краищата, когато открием, че неговата история заема повече място в книгата Битие, отколкото историята на всеки друг човек - повече от историите на Адам, Ной, Авраам, Исак и даже на неговия баща, Яков - ние разбираме, че си нямаме работа с някаква звезда от малка величина. Тъкмо обратното, пред нас е един от древните патриарси, чието присъствие оказва значително влияние върху пъстрата история на еврейския народ. Пред нас е една личност, която Бог е включил в своя списък на “великите личности,” един живот живян за прослава на Бога и същевременно, въпреки че към него са се отнасяли ужасно несправедливо, е живял високо над обичайните реакции на гневът, омразата и отмъщението. Пред нас е човек, който преднамерено е избрал да не обръща внимание на нечестните обиди, който е успял да преодолее невероятни трудности и да даде пример за едно достойнство, което бързо се обезценява в нашето враждебно време - прошката. Но за това ще говорим повече по-късно. Искам да изкажа специална благодарност на съпругата си Синтия, с която живеем заедно повече от 43 години, чието окуражение даваше сили на перото ми да продължи да пише и чиито подкрепа и разбиране са безгранични. Благодарение на нея и на някои други хора, на които специално благодарих, сега е на разположение книгата: “Йосиф: един почтен и прощаващ човек” и аз, един човек с уморена ръка и изтощен мозък, съм възстановен отново за живота.

Глава 1

Любим син, мразен брат

Промените по отношение на прошката не се наблюдават сред човечеството. “Аз не полудявам, аз си отмъщавам” не е просто един безобиден лозунг, залепен върху бронята на колата, който кара хората да се усмихват; това е едно силно твърдение за една болезнена реалност. Как иначе бихме могли да си обясним процъфтяването на съдебните дела, слабите нерви на американските шофьори или експлозивните реакции и смъртно опасните ответни мерки на онези, които считат, се са били оцетени. Във враждебното ни общество “изравняването на сметката” достигна до нивото на изисканото изкуство. Хората грешат и Бог им прощава, но това не е политика, която повечето хора искат да възприемат.

За щастие има изключения. От време на време се срещаме с човек, който смело демонстрира коренно различие в сравнение с днешното общественото мнение за прошката. Това ми се случи преди двадесетина години. Тогава реших от началото на лятото до месец декември да прочета цялата Библия от Битие до Откровение. Още не бях свършил първата книга на Библията, когато срещнах един герой, чийто живот ме принуждава да поклашам удивено глава. Независимо от начина, по който са се отнасяли към него, независим от нечестните и неправилни обвинения, въпреки че е бил отхвърлян, изоставян, обиждан, клеветен и забравян, той отказвал да се изпълва с огорчение и с желание за отмъщение, да изпитва недоволство или да се пропива от горчицина.

За да бъда пределно искрен с вас ще кажа, че той изглежда прекомерно добър, за да бъде реален. Поради това отново прочетох неговата история - този път по-бавно и задълбочено. За мое удивление, повнимателния прочит разкри едно даже по-дълбоко ниво на търпеливост и на чистота. Тогава се заклекх, че един ден ще се върна към този човек писалка в ръка, чийто живот е описан в Бит. 37 - 50 и ще го представя на читателите. Ето това е човекът, с който ще се срещнем! Името му е Йосиф. Неговата биография е поместена в най-четената книга на света - в Библията. Нито една от записаните в нея житейски истории не е маловажна или подлежаща на забвение. Библията е най-висшата книга за човешката личност. От Адам в Битие до Сатаната в Откровение, нейните герои са незабравими. Августин е писал как хората са се чудели, гледайки земята, реките, планините, морето и звездите, въпреки че през цялото време самият човек е най-голямото чудо. Колко страховити и чудесни са ужасните и славни способности и възможности на човека.

Божият наръчник за обучение

Бог използва описанието на живота на героите от Библията за да ни учи, да ни окуражава и да ни предупреждава. Кой може да забрави влиянието на истината, изживяна в живота на Давид, Естир, Моисей и Йона, на Петър и Павел? Невъзможно е да изоставим истината в теоретичното царство, когато я виждаме да се разкрива в живота на реалния живот на хора като нас. Ето това правят тези написани поради божие вдъхновение биографии; те извличат истина и я вплитат в тъканта на ежедневието. Божият наръчник за обучение е пълен с биографии, които вдъхновяват и поучават.

В Рим. 15:4 се казва: *“Всичко, което е казано в Писанията, е казано за наше поучение, за да можем чрез търпението и насърчението, които Писанията ни дават, за имаме надежда.”* В думите “всичко, което е казано” се включват всички истини, включени в Стария Завет. Ако разбирам правилно този стих, има две основни причини, поради които Бог ни е позволил да разполагаме със Стария Завет за поучение и за приложение: първо, за поучение в сегашно време и второ, за да имаме надежда в бъдещето. Бог ни е дал тази информация, за да могат мозъците ни да научат истината за Него и за живота, и по този начин ние да бъдем окуражавани да постоянстваме и да се стремим към бъдещето. В 1Кор. 10:6,11 се казва: *“Всичко това се случва като пример за нас, така че да не бъдем хора, които желаят да вършат зло като тях... Тези неща се случиха с тях като пример и бяха записани, за да предупредят нас, които живеем във време, когато светът е към своя край.”* “Всичко това” от ст.6 се отнася за първите пет стиха от тази глава, в които се припомня историята на израелския народ и за някои от нещата, които е трябвало да изживеят. Същата мисъл се повтаря и в ст.11, с което се подчертава, че Бог ни е дал истините от Стария Завет, за да ни научи, да ни даде надежда и да ни предупреди за това, как трябва да живеем ежедневно и да не се вършим лошите неща, които са вършили някои от духовните ни предшественици.

Историята на Йосиф представлява един прекрасно написан и завършен разказ, описващ съществените подробности от развитието на неговия характер от един привлекателен и амбициозен младеж до състрадателната му зрелост. Книгата Битие достига един мелодраматичен връх в последните си глави: драматичните промени богатство-бедност-богатство се повтарят в живота на всеки човек, придружени с широка гама от човешки страсти - любов и омраза, амбиции и слава, завист и гняв. Пролитват се сълзи на радост и тъга. Дрехи са разкъсвани в пристъп на мъка. Историята на Йосиф е завладяваща сага на измамата

и лъжата, предателството и опрощението.

Кратко описание

Преди да се запознаем по-добре с Йосиф, нека да хвърлим един бърз поглед върху част от предварителната информация, засягаща обстановката, в която се развива действието. Ще ви помогне, ако си спомните, че неговата биография ясно се разделя на три отделни периода:

От раждането до 17-годишната му възраст (Бит. 30:24 - 37:2). През този период семейството на Йосиф е живяло неустановен живот - всеки един от членовете му е бил в движение. Дълбоко прикрит антагонизъм е клокочел в долната част на семейния казан, докато се сблъскали интересите на роднините и те се карали помежду си, изпълнени с завист и омраза.

От 17-тата до 30-годишната му възраст (Бит. 37:2 - 41:46) През този период живота на Йосиф животът му излязъл от контрол. В началото е прораден като роб от братята си, а после, поради нечестно обвинение е в затвора.

От 30-та му година до смъртта му (Бит. 41:46 - 50:26) Последните 80 години от живота му са били период на преуспяване и на награди под благословиите на Бога. Той е имал класическата възможност да отмъсти на братята си, да ги унищожи завинаги, но е отказал. Вместо това той ги е благословил, защитил и им е простил.

Яков: Остаряващият баща

Първата личност, с която се срещаме и трябва да разберем е Яков, бащата на Йосиф. Другото му име е Израел, което означава "Бог се бори" - име, което му било дадено, след като той се борил с Бога и се държал за Него, за да получи благословия. (Историята е описана в Бит. 32:22-32.) Това име представлява забележително подобрение в сравнение с първоначалното му име - Яков, което в буквален превод означава "измамник." Когато му дойде времето, ние ще се върнем към този момент, но за сега прочетете бавно и внимателно първите стихове от Бит. 37: *"А Яков живееше в Ханаанската земя, земята в която баща му беше пришелец. Ето словото за Якововото потомство. Йосиф, когато беше момче на седемнадесет години, пасеше овците заедно с братята си, синовете на Вала и синовете на Зелфа, жените на баща му; и Йосиф съобщаваше на баща им за лошото им поведение. А Израел обичаше Йосифа повече от всичките му чада, защото беше син на старостта му; и му беше направил шарена дрешка."* (Бит. 37:1-3) Когато Йосиф се родил, Яков е бил вече застаряващ човек. Библията ни казва, че Йосиф е бил "син на старостта му." Оригиналното име на Яков, "измамник," е било подходящо, тъй като е съответствало на природата му от най-ранната му младост. Не е изненадващо, че измамата е част от непрестанния проблем в живота на семейството му.

Яков не само е бил измамник, той е бил и пасивен баща. Тук, в тази древна история, се намира една класическа илюстрация на човек, който е бил твърде зает, за да отделя време за семейството си, прекомерно зает и незаинтересован, което означава, че той е бил твърде бездеен, за да се справя с това, което се е случвало в живота на някое от децата му. Тъй като по това време Яков е започвал да старее, той много силно обичал Йосиф. Когато Йосиф се родил, Яков получил нова порция живот. Ние често наблюдаваме това, когато в наши дни мъжете, които приближават педесетте или са по-стари, станат бащи.

Когато това се случи, по-старите бащи като че ли получават нова мотивация, за да подредят отново живота си. Тъкмо това се случило с Яков, когато се родил Йосиф. Голямата му любов към Йосиф била подсилвана от факта, че той е бил дете на любимата му жена, Рахил. В една от по-предните глави ние можем да прочетем следните думи за раждането на Йосиф: *"След това Бог си спомни за Рахил; Бог я послуша и отвори утробата ѝ. Тя зачена и роди син и рече: Бог отне от мене позора. И наименува го Йосиф (дано добави), като думаше: Господ да ми прибави и друг син."* (Бит. 30:22-24)

Майка му го нарекла Йосиф, което означава "дано добави," или "дано Той (Бог) да добави." Рахил си казала: "Дано Бог да ми даде и друг син." Преди раждането на Йосиф, майка му Рахил е била бездетна, а това е било най-голямото проклятие за една еврейка. Защото, ако една жена се ожени и изживее живота си без да роди деца, това представлявало липса на милост към нея, а често и към съпруга ѝ. Но в този случай това не се отнасяло за Яков, защото той вече имал деца от първата си жена Лия, която освен това била и сестра на Рахил. Това ни отвежда при друга интересна история. Ще ви разкажа някои подробности, които ще ви помогнат да разберете това, което е изпитал Йосиф в детинството си.

Когато бил младеж, Яков се влюбил в Рахил, красивата дъщеря на един човек, наречен Ливан. "Ако ми позволиш да се оженя за дъщеря ти Рахил," обещал Яков на Ливан, "аз ще ти работя вярно седем години." Договорили се и Яков отслужил своите седем години. Но в деня на сватбата Ливан измамил Яков. Той измамил измамника и се оказало, че Яков се оженил за Лия, по-старата и не толкова привлекателна сестра на Рахил. Когато Яков разбрал какво се е случило, той казал: "Ще работя още седем години за

Рахил.” Разбирате ли, тя е била жената, която той наистина е обичал.

Така Ливан му дал Рахил като негова втора жена и Яков работил още седем години на тъста си. Очевидно е, че това семейство не е започнало живота си добре. През следващите години Лия родила седем деца на Яков - шест сина и една дъщеря. В резултат от съревнованието между Лия и Рахил за това, коя от двете ще спечели вниманието на Яков и ще му роди повече деца, освен тези деца на Яков се родили още четири сина от слугините да двете сестри. През това време Рахил се молила на Бога да отвори утробата ѝ и да я дари с дете. Най-после Бог си спомнил за нея и ѝ дал Йосиф. Към този момент Яков вече бил работил цели 20 години на тъста си и изпитвал силно желание да заживее самостоятелно. Ливан живеел в Харан, територия, разположена далеч на североизток от Ханаан, а Яков искал да заведе жените и семейството си обратно в бащината си земя Ханаан, другото име на която е Обещаната земя. “*А като роди Рахил Йосифа, Яков рече на Ливана: Пусни ме да си отида в моето място и в отечеството си. Дай ми жените и децата ми, за които съм работил, за да си отида; защото ти знаеш работата, която ти вършех.*” (Бит. 30:25-26)

Ханаан: Обещаната земя

“Аз принадлежа на Ханаан,” казал Яков на тъста си. “Там са корените на хората ми. Там искам да отгледам децата си.” Ливан се съгласил, но по време на преговорите двамата с Яков още веднъж се опитали да се измамят един друг. Накрая Яков и семейството му тръгнали към земята Ханаан, но и този път това не станало без трагедия. Първият инцидент се случил, когато стигнали до град Сихем, намиращ се в една област, населена от племе, наречено евейци. Чета и плача: “*А Дина, дъщерята на Лия, която тя беше родила на Якова, излезе да види дъщерите на онази земя. А Сихем, синът на евееца Емор, местния владетел, като я видя, взе я, лежа с нея и я изнасили.*” (Бит. 34:1-2)

По един трагичен начин Дина била изнасилена. Но тя била обкръжена от братята си, които я обичали и били загрижени за нейното добро име. Те изработили план, подмамили евейците да паднат в капана им и избили всички мъже в града. След това отнесли като плячка всичките им богатства, заедно с жените и децата им (Бит. 34:29). Когато Яков научил какво са направили синовете му в отмъщението си, той се ядосал. Очевидно причината за гневът му не е било това, което са направили на дъщеря му, нито пък ужасяващите размери на жестокото отмъщение. Това, от което най-много се безпокоял Яков, ако можете да повярвате, е било как случилото се ще се отрази на отношенията му с жителите на тази земя.

Втората трагедия засегнала Рахил. Докато все още пътували към дома на Исаак, бащата на Яков, Бог чул молбите на Рахил и я дарил с друг син. “*След това тръгнаха от Ветил; а като стигнаха близо до Ефрата, Рахил роди и много се мъчеше при раждането. А като се мъчеше да роди, бабата ѝ рече: Не бой се, защото имаш още един син. А като предаваше душа, (защото умря), Рахил го нарече Вениамин. Така Рахил умря и я погребяха край пътя за Ефрата (която е Витлеем).*” (Бит. 35:16-19)

Колко тъжен трябва да е бил този ден! Яков работил дълго и упорито заради жената, която обичал, а Рахил чакала дълги години, за да роди синовете си. Сега, на прага, когато му предстояло да влезе в бащиния си град, придружен от цялото си семейство и от натрупания имот и богатство, с децата си от Лия и с двамата си сина от Рахил, любимата му жена Рахил умряла при раждане. И като капак на всичко, докато все още тъгувал по нея, се случило още нещо: “*Подир това Израел тръгна и разпъна шатрата си от татък Мигдал-едер. И когато Израел живееше в оная земя, Рувим отиде и лежа с наложницата на баща си Вала; и Израел научи за това. А Якововите синове бяха дванадесет.*” (Бит. 35:21-22)

Рувим имал сексуални отношения с Вала, която е била майка на двама от полу-братята му. Яков (Израел) бил толкова пасивен баща, че когато чул какво е направил синът му, не направил абсолютно нищо по този проблем. Това се потвърждава от факта, че в Библията, след като се изреждат фактите, просто продължава с изброяване на имената на дванадесетте сина на Яков. Когато научил за изнасилването на дъщеря си, той не направил нищо, не направил нищо и когато научил, че собственият му син е извършил прелюбодеяние с Вала. Нищо! Някой може да каже: “Чакай малко. Може би Яков не е знаел. Може би не са му казали за това.”

Но ние знаем, че това не е вярно; текста казва, че той е чул и за двата инцидента. Всъщност, когато Яков умираше, той събрал около себе си всичките си синове и им дал благословията си. “*всеки благослови според благословието, което му се падаше*” (Бит. 49:28). Докато ги благославял, той казал: “*Рувиме, ти си първородният мой, мощта моя и първият плод на силата ми, превъзходен по достойнство и превъзходен по сила. Изврял си като вода; не ще имаш превъзходството, защото си се качил на леглото на баща си и тогава си го осквернил. На леглото ми се е качил!* (Бит. 49:3-4) Всичко това е един поетичен начин, с който се казва: “Рувиме, ти си див и невъздържан и извърши една срамна постъпка. Поради това вече няма да се ползваш от честта и силата, които се полагат на първороден син.” Като обяснителна забележка в NSV превода на Библията се казва: “*Потомците на Рувим се отличавали със своята*

колебливост и нерешителност” (виж Съдии 5:15-16).

Ако приличате на мене, когато четете тази окончателна присъда, може би ви се иска да кажете на Яков: “Защо казваш всичко това сега, толкова години по-късно? Къде беше, когато се случи всичко това? Защо не се справи с това навреме, както би трябвало да направиш като баща? Защо не се противопостави още тогава? Ако не го направиш ти, кой ще насочва децата ти в правия път?” Преминавахме през тези исторически подробности, за да започнете да виждате и да разбирате измамата, интригата, гневът, бунтът, противопоставянето и непокорната завист и ревност, които в изобилие процъфтявали сред децата на Яков - всички тези характеристики, които са били демонстрирани от техния баща. Такива са били домът и обстановката, в който е бил роден, израсъл и е бил възпитан младият Йосиф.

Йосиф: Любимият син

Не забравяйте, че от времето на раждането си Йосиф е бил любимецът на баща си. Той е бил първото дете на Рахил, любимата жена на Яков. Той е бил дете на преклонната възраст на Яков. В сравнение с останалите си братя, Йосиф е бил с различен характер и поведение. Може би всичко това е дало основание на Яков да обича Йосиф повече от другите си деца. Той не само че го обичал най-много, но проявявал и липса на мъдрост, като демонстрирал открито голямата си привързаност към него.

Но другите деца на Яков не били глупаци. Те може да са били порочни, непокорни, измамни и отмъстителни, но не са били глупави. Те бързо разбрали, че Йосиф е галеното дете в семейството. Майка му била любимата жена и Йосиф е бил любимият син. Но другите синове нямали намерение да стоят безучастно и да позволят това да продължава. Било само въпрос на време, но те щели да дадат простор на гнева си. Внимателно наблюдавайте как търпението им намалявало: *“А Израел обичаше Йосифа повече от всичките си чада, защото беше син на старостта му; и му беше направил шарена дрешка.”* (Бит. 37:3)

Пасивните бащи имат склонността да се привързват към онова от децата си, което им създава най-малко проблеми при израстването си. Трудно е човек да се справя с едно дете, което създава проблеми при израстването си. За това пасивния баща проявява склонност да се привързва към онова от децата си, с което има най-малко проблеми. Тъй като Яков е имал 11 трудно управляеми деца, той се привързал към онова от децата си, което доставяло удоволствие на сърцето му. Яков не е направил нищо, за да прикрие тази своя привързаност. Той даже открито я демонстрирал, като дал на Йосиф “шарена дрешка.”

Х. С. Луролд, един надежден коментатор на Стария Завет, казва следното по отношение на тази дреха: “Тя е имала ръкави и е била дълга до глезените.” Той стига до това заключение чрез внимателен анализ на еврейската дума *passeem* в оригиналния текст, която означава “китки” или “глезени.” Човек не може да работи много удобно, ако е облечен в дреха с ръкави и дължината ѝ стига чак до глезените, особено ако това е скъпо, богато украсено палто. Това е равносилно да се изпрати един заварчик на работното му място, когато е облечен в дълъг кожух от норки. По онова време работното облекло е представлявало къса дреха, подобна на сако, но без ръкави. Тя не пречела на движенията на ръцете и краката, за да могат работещите да маневрират свободно и без ограничения. Давайки на Йосиф тази дългопола и пъстро украсена дреха, която освен всичко друго е била и белег на високопоставеност в онези дни, баща му ясно казал: “Носи тази красива дреха, защото не трябва да работиш като братята си.”

Заговор за убийство

“Ето словото за Якововото потомство. Йосиф, когато беше момче на седемнадесет години, пасеше овците заедно с братята си, синовете на Вала и синовете на Зелфа, жените на баща му; и Йосиф съобщаваше на баща им за лошото им поведение. А Израел обичаше Йосифа повече от всичките му чада, защото беше син на старостта му; и му беше направил шарена дрешка” Но братята му, като гледаха, че баща им го обичаше повече от всичките му братя, намразиха го и не можеха да му говорят спокойно.” (Бит. 37:2-4) Домът, в който е отрасъл Йосиф и бил обитаван от едно семейство, състоящо се от гневни, завистливи и измамни хора. Тогава, през този период от седемнадесет години, другите синове на Яков наблюдавали как баща им демонстрирал привързаността си към Йосиф. Тяхната завист се превърнала в недоволство и омраза.

Не пропускайте последното изречение. Братята започнали толкова силно да мразят по-младия си брат, че даже не можели да му кажат една любезна дума. Опитайте се да си представите натрупващото се напрежение в този дом. Той е представлявал едно огромно буре с барут, на което му предстояло да избухне. А за да бъде посипана раната със сол, Йосиф бил мечтател. По някаква причина той разказал на братята си за две от съновиденията си.

Повярвайте ми, даже ако отношенията им не са били вече напрегнати, само тези съновидения са достатъчни, за да го намразят братята му. *“А Йосиф видя сън и го разказа на братята си и те го намразиха още повече. Той им рече: Чуйте, моля, тоя сън, който видях: Ето ние връзвахме снопи на полето; и моя*

сноп стана и се изправи и вашите снопи се наредиха наоколо и се поклониха на моя сноп. А братята му рекоха: Ти цар ли ще станеш над нас? Или господар ще ни станеш? И намразиха го още повече, поради сънищата му и поради думите му.” (Бит. 37:5-8) “Нека да ви разкажа съня си,” казал им Йосиф. А когато го изслушали, братята му презрително се изсмели: „Какво? Наистина ли си мислиш, че ще станеш наш господар и ние ще ти служим?”

Можем да си представим, как всеки от тях си е казал: “Защо ли не си гледаш работата, глупако!” Но Йосиф им казал: “Чакайте, не съм свършил. Имам още едно съновидение.” Вижте как е описано то от Библията: “А той видя и друг сън и го разказа на братята си, казвайки: Ето, видях още един сън, че слънцето и луната и единадесет звезди ми се поклониха. Но когато разказа това на баща си и на братята си, смъмри го баща му, като му каза: Какъв е тоя сън, който си видял? Дали наистина аз и майка ти и братята ти ще дойдем да ти се поклоним до земята? И завидеа му братята му; а баща му запомни тези думи.” (Бит. 37:9-11) Когато баща му чул за този сън, той трябвало да се е намръщил и всъщност е казал: “Чакай малко, синко. Какво искаш да кажеш с всичко това? Да не искаш да ни кажеш, че аз съм слънцето, майка ти е луната, а братята ти са звездите и всички ние ти се покланяме?”

Още веднъж Яков реагирал пасивно. Той забелязал думите на Йосиф, даже разбрал смисъла им, но не е видял и разбрал нещо повече от това. Не съм сигурен, че е забелязал завистта на синовете си; или ако я е забелязал, той не се е постарал да я парира. Родителската пасивност е смъртно опасна за едно семейство, което излиза от контрол. Горящият фитил почти достигнал до бурето с барута.

Изпратен от баща си

Известно време след това, “братята му отишли да пасат стадото на баща си,” но Йосиф не отишъл заедно с тях, може би защото Яков е искал да го държи близо до себе си. “А когато братята му отишли да пасат стадото на баща си в Сихем, Израел рече на Йосифа: Не пасат ли братята ти стадото в Сихем? Ела да те изпратя при тях. А той му рече: Ето ме. И каза му: Иди, виж, добре ли са братята ти и стадото и ми донеси известие. И тъй, изпрати го от Хевронската долина, и той дойде в Сихем.” (Бит. 37:12-14). Интересно е да отбележим, че синовете на Яков се върнали да пасат овцете в една област, наречена Сихем. Това е мястото, където сестра им Дина е била изнасилена и където те убили всички мъже и ограбили домовете им и имуществото им.

Когато Яков разбрал къде са отишли, може би си е казал: “Синовете ми може би са в опасност поради това, което направиха на хората от Сихем.” По тази причина наредил на Йосиф да иде и да провери какво става с братята му и да му докладва. Дали Яков е забравил за истинското състояние на отношенията в семейството си? Как не е могъл да види омразата и завистта, демонстрирани от поведението на собствените си деца? Не е ли имал представа за опасността, на която излага любимия си син? Той изпратил Йосиф, за да стане това, което е станало. Сега ще станете свидетели на една вълнуваща сцена: “И тъй, Йосиф отиде подир братята си и ги намери в Дотан. А те, като го видяха от далеч, докато още не беше се приближил при тях, сговориха се против него да го убият. Рекоха си един на друг: Ето иде тоя съновидец. Елате сега, да го убием и да го хвърлим в един от тия ровове; па да кажем: Лют звяр го е наял; и ще видим какво ще излезе от сънищата му.” (Бит. 37:17-20).

Лошо отношение от страна на братята му

Когато видели, че Йосиф идва към тях, незабавната реакция на братята му била да кажат със стиснати зъби: “Това е съновидецът! Нека да го убием!” Сега е подходящо да посочим, че в резултат от смесването на един пасивен родител и на враждебна домашна обстановка се получават неуправляеми последствия. В този момент братята са мислели да извършат убийство. Интересно е, че в този миг се намесва Рувим: “Но Рувим, като чу това, избави го от ръката им и рече: Да не го убиваме. Рече им още Рувим: Не проливайте кръв, хвърлете го в тоя ров, който е в пустинята, но ръка да не дигате на него; каза така, за да го избави от ръката им и да го върне на баща му.” (Бит. 37:21-22).

Спомнете ли си кой е Рувим? Това е Рувим, първородния син. Това е Рувим, който имал сексуални отношения с наложницата на баща си. Може би защото е бил най-голям, той е изпитвал някакво чувство на отговорност за по-малкия си брат. Или пък в един момент на непредпазливост той се е превърнал в по-добър човек, отколкото е бил. “Вижте, нека да не го убиваме,” казал Рувим. “Нека просто да го хвърлим в една яма и да го изоставим. Можем да му дадем урок, но няма полза да го убием.”

Вероятно Рувим смятал да се върне по-късно при Йосиф, да го извади от ямата и да го върне у дома. “И когато дойде Йосиф при братята си, съблякоха от Йосифа дрешката му, шарената дрешка, която носеше. Тогава го взеха и го хвърлиха в рова; а ровът беше празен, нямаше вода. После, като бяха седнали да ядат хляб...” (Бит. 37:23-25). Очевидно е, че братята се съгласили с плана на Рувим. Но забележете кое е първото нещо, което направили, когато Йосиф дошъл при тях: “те съблякоха от Йосифа дрешката му.”

Тази мразена дреха на специалното предпочитание е била първото нещо, което е трябвало да изчезне. След това го хвърлили в ямата. После братята седнали и започнали да се хранят! Тук въобще липсва чувство за виновност!

Керван за Египет

“После, като бяха седнали да ядат хляб, повдигнаха очи и видяха, ето, един керван исмаиляни идеше от Галаад, с камилите си натоварени с аромати, балсам и смирна, и отиваха да ги закарат в Египет. Тогава Юда рече на братята си: Каква полза ако убием брата си и скрием кръвта му? Елате да го продадем на исмаилтяните; да не туряме ръка на него, защото е наш брат, наша плът. И братята му го послушаха. И като минаваха мадиамските търговци, извлякоха и извадиха Йосифа из рова и продадоха Йосифа на исмаилтяните за двадесет сребърника; а те заведоха Йосифа в Египет.” (Бит. 37:25-28)

Тръпки ползват по гърба ми, докато чета какво са направили тези хора със собствения си брат. Съзирайки търговския керван, Юда казал: “Хей, Рувим е прав. Нека да не убиваме момчето. В края на краищата, той е член на нашето семейство и не трябва да цапаме ръцете си с неговата кръв. Нека да спечелим малко пари от това.”

Другите братя се съгласили и за 20 сребърника (сума, която биха получили тогава за залавянето на един избягал роб), те го продали на една група напълно непознати хора - на една група търговци. *“Тогава взеха Йосифовата дрешка, заклаха козел и като натопиха дрешката в кръвта, изпратиха дрешката да я занесат на баща им, като рекоха: Намерихме това; познай сега дали е дрешката на сина ти, или не. И той я позна и рече: Това е дрешката на сина ми; лют звяр го е излял; несъмнено Йосиф е разкъсан.”* (Бит.37:31-33). Докато кервана се отдалечавал през пустинята, братята внимателно натопили дрехата на Йосиф в кръвта на един току-що заклан козел. След това занесли на баща си окървавената дреха, хвърлили я на пода и казали: “Намерихме това нещо. Считаме, че това може да е дрехата на сина ти.”

Когато видял кървавото доказателство, Яков стигнал до желаното от братята заключение - че любимият му син Йосиф е мъртъв. Това е още една измама, още един акт на омраза в едно семейство, където изобилствали и двете неща. Каква жестока реалност! Яков, застаряващия баща, посял вятър и сега берял плодовете на бурята. Не мога да не се запитам, какво ли си е мислил Яков през тази нощ, останал сам, докато се е измъчвал и мятал от болка в тези болезнени часове. Чудя се, дали е разбрал за собствения си провал като баща и дали е излял сърцето си в сърцераздирателна молитва.

Уроци, научени от нещастieto

Ето няколко уроци, които можем да научим от семейството на Яков и от нещастieto на Йосиф.

Нямаме по-упорит противник от пасивността. Когато родителите са пасивни, те в края на краищата могат да въведат ред и дисциплина в семейството си, но често забавената им реакция е придружена от гняв. След като чака и чака, докато когато търпението ѝ се изчерпи, пасивността избухва със страшна сила! Когато това се случи, децата не биват наказвани, а биват брутално пребивани.

Пасивността не само ни заслепява до момента на избухването, но след това ни прави непоследователни. Сега може да си кажете: “Добре, аз вече съм дядо. За мен свърши времето, когато се грижех за отглеждането и възпитанието на децата си.” Но всичко това са само удобни извинения.

Бях шокиран, когато видях сравнение на най-големите проблеми в областта на дисциплината в училищата през 1990 и през 1940 година, основаваща се на допитване между учители:

1940	1990
Говорене в час без разрешение	Употреба на наркотици
Дъвчене на дъвка в час	Употреба на алкохол
Вдигане на шум	Забременяване
Бягане в стаята	Самоубийство
Пререждане на чакащите на “опашка”	Изнасилване
Неспазване на правилата за обличане	Грабеж
Правене на боклук	Физическо насилие

От 1940 година най-големите проблеми с дисциплината в училищата са направили главоломнен скок надолу от дъвченето на дъвка и пререждане на чакащите на “опашка” до употреба на наркотици и алкохол, изнасилване и физическо насилие. Шокът ми се превърна в изумление, когато четях книгата на Стивън Кови “Седемте навика на високоефективните семейства.”

Във вълнуващата глава, посветена на родителите, които искат да бъдат различни от един свят, който е изгубил пътя си, Кови разказва историята на едно седемгодишно момченце, което имало проблем. Баща му,

мислейки, че детето има кошмари, го притиснал да му каже какво го притеснява. След продължително настояване момчето започнало да разказва няколко сцени на ужасна и разюздана порнография. Въздържайки изненадата си, бащата се опитал да разбере по какъв начин детето му е било изложено на въздействието на подобен разврат.

Най-накрая детето му го насочило към деветгодишно съседско момченце, което превърнало стаята си с компютър в мазето на къщата им в порногравски магазин, без родителите му да имат и най-малка представа за това. Кови пита как може да стане така, че сега живеем в общество, в което нивото на технологията дава възможност на децата - които не притежават мъдростта или опита или възможността да преценяват за тези неща - да се превърнат в жертви на толкова болна, дълбоко привлекателна умствена отрова като порнографията?

През последните 30 години положението в семействата се променя мощно и драматично: 4 пъти се увеличи броя на незаконно родените деца; 3 пъти се увеличи броя на семействата само с един родител; повече от 2 пъти се увеличи броя на разводите; повече от 3 пъти се увеличи броя на самоубийствата сред децата и юношите; има значително увеличение на употребата на алкохол и наркотици сред децата и юношите; сега един от най-големите проблеми на американската жена е домашното насилие.

Ежегодно 4 мил. жени в САЩ са бити от съпрузите си; преди да завършат гимназия, около 25% от юношите стават жертва на заболявания, предавани по полов път. Това не ни изненадва, нали? **Средностатистическото дете ежедневно прекарва 7 часа в гледане на телевизия и само 5 минути с баща си.** Може би се чудите каква връзка има всичко това с историята на Йосиф. Честно казано, има доста общи неща, тъй като семейството на Яков се оказало в отходния канал на един баща, който стоял със скръстени ръце и гледал в друга посока. Никога, никога не забравяйте тези три думи: Пасивността е враг.

Няма по-груб отговор от отговора на ревността. Соломон е бил прав, когато е казал: *“Ревността е остра като преизподнята.”* (Песен на песните 8:6). Ако се позволи на завистта и на ревността да израснат и да дадат плод, това води до унищожителни последици. Ако позволите на завистта да забушува в семейството ви или между децата ви, вие си търсите белята. В определен момент тя ще излезе на показ по един ужасен начин. Родители на деца, научете това! **Наказвайте сурово лошото отношение! Но когато забележите красивите проблясъци на доброто отношение, награждавайте го!** Укрепвайте и изграждайте такова отношение! Разбира се, за да правите това и да давате постоянно пример за подражание, вашето собствено отношение задължително трябва да е правилно. Яков и Рахел, Лия и Ливан, доста простодушно и непринудено са дали някои много лоши примери на останалите членове на семейството.

По време на детството на Йосиф ние можем ясно да съзрем резултата от един пасивен баща, една липсваща майка, едно семейство изпълнено с измама, ревност и вътрешни борби, деца изоставени без контрол сами да решават какво да правят с живота си, грехът и лошото отношение, които се промъквали вътре и всъщност са били търпяни. Ревността никога не се коригира сама - тя винаги води към задълбочаване на заболяването.

Няма действие, което да е по-мощно от молитвата. Аз разбрах, че в Библията не се твърди, че Яков се е обърнал с молитва към Бога, но той със сигурност трябва да е постъпил така! Как иначе би могъл да продължи да живее? От къде другаде би могъл да надява, че ще получи помощ? Същото важи и за нас. Молитвата ни дава сили да издържим. Онези, които са по-възрастни, са източник на мъдрост за младите родители и за децата и внуците. Самотните мъже и жени имат също много неща, които могат да предложат, независимо дали това е опит от живота на собствените им семейства или от семейството на църквата. Разрушения и безцелен живот може да получи нова сила, за да се възстанови. В този момент искам да кажа, че без съмнение, Йосиф също се е молил на Бога за положението си, даже докато керванът се е движел на път за Египет.

Сигурно той е знаел, въпреки че е бил само на 17 години, че единствената му надежда ще дойде чрез вярното вмешателство на Бога в живота му! Със сигурност той е плакал пред Онзи, който единствен е упражнявал неограничен контрол над бъдещето му! А със сигурност така трябва да правим и ние! Изоставен от братята си и зависим от милостта на безгрижните търговци, пътуващи към съвършено непознато за него място, Йосиф не е имал откъде другаде да очаква помощ, освен от небето. Вместо да ближе раните си и да се кълне един ден да си отмъсти, момчето трябва да е решило в сърцето си да не се омърсява с порочни и саморазрушителни планове, посветени на отмъщението. Въпреки, че не е бил в състояние да изпрати съобщение до стареещия си баща, той е знаел, че неговия Бог е наясно за положението в което се намира и е готов да чуе неговата молитва за милост. Със сигурност той е се е молил към Бога!

Ф.Б. Мейер е съгласен с това. С нежно сърце, той пише следното за това самотно момче: “Колко силно трябва да е било неговото желание да изпрати поне едно последно съобщение до баща си! Но заедно със всичките тези мисли трябва да е съществувала и една мъждукаща мисъл за великият Бог, на когото бил

научен да се моли. Какво щял да каже тази Бог за положението му? Съмнявам се тогава той си е мислил, че ще минат години и той мислено ще се връща към тези моменти от живота си като към едни от най-свидните звена от веригата на любящото провидение; или че би могъл някога да каже на братята си: “Не тъгувайте, не се ядосвайте в себе си: Бог ме изпрати тук преди вас.”

Много приятно е, след като всичко премине, човек да е в състояние да погледне назад към тъмните и тайнствени събития и да проследи ръката на Бога там, където по-рано виждахме само лошото отношение и грубостта на човека.”

Йосиф само започнал да изживява тези “тъмни и тайнствени събития.” Но през всичко това ръката на Бога ще го държи и подкрепя, за да се реализира Неговия суверенен план за живота му.

Глава 2

Устояване на изкушението

На 9.04.1945 година нацистите екзекутирали Дитрих Бонхофер, който бил само на 39 години. Въпреки младостта си, Бонхофер се изявил като пастор и теолог, както и като активен и смел член на съпротивата срещу хитлеровия Трети Райх. Той бил обичан от много от тогавашните германци, а сега е обичан от още повече хора на Бога от цял свят. Неговите книги, които са посветени на духовността, продължават да се четат и в наши дни, а “Цената на ученичеството,” Живот заедно,” “Етика” и “Писма и документи от затвора” се превърнаха в класика.

По мое мнение, най-доброто му произведение е една малка книжка с обем около 50 страници, озаглавена “Изкушението.” В нея Бонхофер ни е оставил единственото най-нагледно описание на изкушението, което може да се намери извън Библията: “В нас съществува дремеща склонност към едно желание, което е внезапно и свирепо, и завладява плътта ни с неустойима мощ. Внезапно в нас се запалва един скрит и тлеещ огън. Плътта се запалва и бива обхваната от пламъци. Няма никакво значение, дали става въпрос за сексуално желание, за амбиции, за суета, за желание за отмъщение, за стремеж към слава или власт, за жажда за богатство или накрая, за това странно желание за красотата на света, за природата. Радостта в Бога се разпалва в нас и ние търсим цялата си радост в създаденото от Него. В такъв момент представата ни за Бога е твърде неясна, Той губи своята реалност и в нас е реално само желанието ни към творението, единствената реалност е дявола. На този етап Сатаната не ни изпълва с ненавист към Бога, ние само забравяме за Него. Така греховното желание обхваща разума и волята на човека в най-голяма тъмнина. Отнема ни се силата да виждаме ясно нещата и да вземаме решение. В този момент всичко в човека се противопоставя на Божието Слово.”

Няма човек, включително и Исус Христос, който да не се е срещал с изкушението. Няма човек, с изключение на Христос, който поне веднъж да не е ставал жертва на изкушението и да не е страдал от неговите последствия. Изкушението е неизбежна част от нашия пропаднал свят и ние не можем да го избегнем. Изкушението има многобройни проявления.

Например, има материално изкушение, което представлява стремеж към притежаване на някакви неща. Нещата могат да бъдат големи като къща или малки като пръстен. Те могат да са блестящи и ослепителни като чисто ново “Порше” или скучни като прашно антично бюро. Но кой не е изпитвал изгарящата страст да притежава нещо? И кой поради глупостта си понякога не е ставал жертва на това желание?

Освен това съществува така нареченото изкушение на личността, което представлява стремежът към слава, власт или контрол над другите. То може да бъде толкова просто, като стремеж за получаване на една титла, като например “президент,” “доктор,” “професор” или “адмирал.” В самите титли или длъжности няма нищо лошо, докато не се появи изкушението и не каже: “Ти заслужаваш това, представи си какво ще означава това за тебе.” Накрая, съществуват и сексуални изкушения, които представляват стремеж към друг човек или по-точно казано - стремеж за притежаване тялото на другия човек. Тук имам предвид това чувствено желание да притежаваме и да се наслаждаваме на това, което не е наше, нито от гледна точка на закона, нито от гледна точка на морала.

Тъй като Йосиф се е борил срещу третия вид изкушение, ние ще ограничим мислите си в тази глава само върху този вид изкушение. Докато правим това, нека да не забравяме много практичното напомняне на Бонхофер, че когато отстъпим пред това изкушение, “Отнема ни се силата да виждаме ясно нещата и да вземаме решение.” Преди да разгледаме това изкушение, да видим какво се е случило с Йосиф от момента, в който заедно с група търговци замина с керван от камили към Египет.

Историческа обстановка

Яков приел факта, че синът му Йосиф е умрял. За братята си, поне дотолкова, доколкото са могли да признаят пред себе си, той изчезнал за добро, но може би вече е умрял. Но се оказало, че Йосиф бил жив. *“И Йосифа заведоха в Египет; и египтянинът Петефрий, Фараонов придворен, началник на телохранителите, го купи от ръката на исмаилияните, които го доведоха там.”* (Бит. 39:1) Йосиф се оказал в една страна и сред една култура, които той не е познавал, обграден от един език, който не е разбирал. Той бил продаден като обикновен роб и бил принуден да живее в обстановка, която е изглеждала даже по-зле от ямата, в която първоначално бил хвърлен от братята си.

Докато се запознаваме с обстановката, в която е живял в Египет, забележете, че две неща са подозрителни поради отсъствието им. Първо, в не се говори за време. Никъде не ни се казва, колко време е живял Йосиф в дома на Петефрий, преди да започне серията от събития. Може да е живял там две години или два месеца. Второ, нищо не се говори за промените, които Йосиф е трябвало да направи. Спомнете си, че той е дошъл от една провинциална култура, от едни необразовани хора, от един дом, в който е бил радостта и гордостта на майка си и любимият син на остаряващия си баща.

Без предупреждение той бил грабнат от братята си, които му снели пъстрата дреха и го хвърлили в една дълбока и суха яма. Той бил спасен от там, но само за да бъде продаден на омразните търговци на роби и бил откаран в чужбина от керван, който пътувал към непозната земя, където бил изложен като стока на пазара и бил продаден като евтина дрънкулка.

Йосиф наистина е бил длъжен да извърши феноменални промени в себе си и в поведението си. Текстът на Битие ни казва, че той е бил продаден на човек, на име Петефрий, за който се казва, че е бил “капитан на телохранителите” или както се казва в един от преводите на Библията, “капитан на охраната.” Това е била група от елитни и смели бойци. Еврейският историк Алфред Адершейм описва групата, като ни казва, че Петефрий е бил “началник на езекуторите.” Няма значение каква титла ще му дадете, Петефрий е бил човек, който не е безопасно да бъде мамен; той е бил човек със значителен военен опит, притежаващ властта над живота и смъртта.

Но се оказало, че Йосиф не само се приспособил към новата си околна среда, но и просто процъфтял - и то по една основна причина. Тази причина се появява в една красива фраза, която се среща многократно в историята на Йосиф: “И Господ беше с Йосифа.” *“И Господ беше с Йосифа, и той благоуспяваше и се намиреше в дома на господаря си египтянина. И като видя господарят му, че Господ бе с него, и че Господ прави да успява в ръката му всичко, което вършеше, Йосиф придоби благоволение пред очите му и му служеше; и той го постави настоятел на дома си, като предаде в ръката му всичко, което имаше. И откакто го постави настоятел на дома си и на всичко, което имаше, Господ благослови дома на египтянина заради Йосифа; Господното благоволение беше върху всичко, що имаше в дома и по нивите. А Петефрий остави всичко, що имаше в Йосифовата ръка, и освен хляба, който ядеше, не знаеше нищо за онова, което притежаваше. А Йосиф беше строен и красив.”* (Бит.39:2-6)

Суверенният Бог на Израел е бил постоянно въвлечен в живота на Йосиф. Той го направлявал. Той му дал възможност да научи добре египетския език. Отгоре на всичко, той направил така, че Петефрий да го харесва. Накратко казано, Бог е бил тайната за успеха на Йосиф. Късметът няма нищо общо с тази история. Нещо повече, Йосиф не е убеждавал Петефрий, че Бог е с него; Петефрий сам можел да види това. *“И като видя господарят му, че Господ бе с него...”*(ст.3). Йосиф не е използвал духовността като манипулативно средство, чрез което да получи изгода от господаря си. Просто защото Бог направил да преуспява всичко, което правел Йосиф, той бил харесван от господаря си.

Вярата на Йосиф във Йехова е била известна на Петефрий, защото той е видял доказателствата на резултатите от тази вяра в живота и в работата на Йосиф - една печеливша комбинация. Йосиф е бил изключително работлив и упорит млад човек. Дотолкова, че Петефрий увеличавал отговорностите му и властта му. Най-накрая капитанът на телопазителите го поставил да управлява целият му дом.

С други думи, той поставил цялото си имущество под властта на Йосиф. В еврейският текст на Библията се казва: “Всичко, което спечелваше, той го поставяше под властта му.” Интересно. Не само това, което притежавал Петефрий, но и спечеленото от него, в края на краищата се оказвало под контрола на грижовното око и направляващата ръка на Йосиф. Какво невероятно издигане - от обикновен роб, може би един от десетките намиращи се в дома на Петефрий, той бил издигнат до управител на дома на висшия военачалник в Египет. Но нещата ставали още по-добре, защото чрез Йосиф, Господ благославял домът на Петефрий и всичко, което притежавал. С по-големият успех идва и по-голямото доверие, което между другото, води до още по-велики времена на незащитена наранимост.

С оглед на последното, Ф. Б. Мейер пише с дълбока мъдрост: “Ние можем да очакваме изкушението в дни на преуспяване и на лек живот, а не в дни на лишения и изпитания. Изкушението се появява не по

заледените склонове на Алпите, а в слънчевите равнини на Калифорния; не когато младостта се катери енергично по стъпалата на славата и известността, а когато човек премине през златните врати; **не когато хората се намръщени, а когато се усмихват със сладките и изтънчени усмивки на ласкателството - то е там, изкушението е там, там лежи изкусителката и чака!** Пазете се!”

Колко мъдро предупреждение! То не е отправено към онези хора, които са в лишения и не виждат перспектива пред себе си. Това съобщение е адресирано към преуспелия, към непрестанно издигащия се ръководител, който е изпитал в живота си изгодите и това, да си харесван от Бога, който се наслаждава на изгодите на нарастващата липса на външен контрол и постоянно нарастване на доверието към него.

Шотландският есеист Томас Карлил е бил прав, когато е казал: **“Понякога на човек му е трудно да издържи на нещастieto. На един човек, който може да устои на преуспяването се падат сто човека, които могат да устоят на нещастieto.”** Изкушенията, които придружават преуспяването са много по-големи и много по-примамливи от изкушенията, придружаващи трудния живот. Със сигурност Йосиф е бил преуспяващ. Петефрий е оставил всичко под негов контрол и ние четем: “А Петефрий остави всичко, що имаше в Йосифовата ръка, и освен хляба, който ядеше, не знаеше нищо за онова, което притежаваше.” Ето това се нарича доверие! Пред нас е един роб, който си спечелил правото да бъде уважаван и да му се вярва. В резултат от това, Петефрий му подчинил целия си имот.

Но помнете, че с по-големия успех идва и по-голямото доверие, което неизбежно води до времена на наранимост. При подобни обстоятелства “Ние можем да очакваме изкушението в дни на преуспяване ... то е там, изкушението е там, там лежи изкусителката и чака! Пазете се!”

Духът на Бога, който се носи над писанията от библейския текст ни кара да подбираме думите с мъдрост и с точност. Бит. 39:6 завършва с нещо, което ни изненадва и ни кара да се замислим: *“А Йосиф беше строен и красив.”* Живото Божие Слово ни казва: “Между другото, Йосиф беше строен и красив млад мъж.” **Думите, използвани в оригиналния текст за описание на Йосиф се срещат само четири пъти в Стария Завет: при описанието на Йосиф, Саул, Давид и Авесалом.**

Няма нищо лошо в това, човек да е физически красив или строен. Но с тези качества вървят уникални изкушения. Пред нас е един човек, който е имал всичко, което може да се пожелае - слава и сила, власт и уважение. Пред нас е един домашен слуга, който е успял да постигне това - своя собствена жилищна територия, достъп до тайна информация и пълно доверие от страна на работодателя си. Отгоре на всичко, той е добре изглеждащ мъж, който без да проявява интерес, е привличал очите на жените. Не е изненадващо, че върху тези физически качества на Йосиф се е прицелил противникът на душата, изкусителят. Библията не си губи времето с празни приказки, нито пък жената на Петефрий: *“И след време, жената на господаря му хвърли очи на Йосифа и му рече: Легни с мене.”* (Бит. 39:7)

Ето това наричам пряко изкушение! Нека за се върнем към по-ранния коментар. По-големият успех води до по-големи времена на наранимост. Тъкмо там лежи изкусителката и чака! Пазете се! Авторът на Битие твърди: *“И след време,”* имайки предвид предишните стихове, в които се говори за успеха на Йосиф. Йосиф узрял за тази атака от страна на врага, следователно атаката го е ударила с лазерна точност. Жената на Петефрий била нагло и безсрамно агресивна: “Ела да легнеш с мен. Нека да правим секс.”

Мнозина мъже, както тогава, така и сега, биха се оказали беззащитни и поне за момент биха били поласкани от едно толкова изкусително предложение. Но не и Йосиф. Без задръжки и бидейки напълно сигурен в себе си и в своя Бог, той й отговорил с равностойна смелост: *“Но той отказа и рече на жената на господаря си: Виж, господарят ми не знае нищо за онова, което е с мене в дома и предаде в моята ръка всичко, що има; в тоя дом няма никой по-голям от мене, нито е задръжал от мене друго нещо освен тебе, защото си му жена; как, прочее, да сторя аз това голямо зло и да съгреша пред Бога?”* (Бит. 39:8-9). Ст. 8 просто казва: *“Но той отказа.”*

Йосиф отказал. Ако забравите всичко останало, което ще напиша оттук нататък, не забравяйте тези три прекрасни думи. Ако сега си мислите, че Йосиф е бил някакъв духовен великан, изхвърлете тези мисли от главата си. Ако си мислите, че над главата му е висял някакъв свръхестествен облак, който го е предпазвал и насочвал, забравете за това. Просто погледнете към доказателството. Пред нас е една египетска жена, която му е предлагала тялото си и младият еврейски служител е бил изкушен от нейното смело предложение. И какво станало? “Той отказа.” Той каза НЕ!

Как е могъл да направи това? Има две причини. Първата е неговата лоялност към господаря му. Той казал на тази жена: “Моят господар ми има доверие. Той ми е възложил да се грижа за всичко, което притежава. Единственото нещо, което не е мое си ти - неговата жена. Никога няма да изменя на доверието му.” Втората причина е неговата лоялност към Бога. Той казал: “Как бих могъл да сторя такова голямо зло и да съгреша пред Бога?”

Кларънс Едуард Макартни добавя допълнителен светлина към тази история: “Това не е обикновено изкушение. Йосиф не е бил от камък, не е бил мумия, той е бил нормален млад мъж, приближаващ 30-

годишната си възраст. Това не е било еднократно изкушение, то се е повтаряло...

Една старата история ни казва, че когато Йосиф започнал да говори на изкушителката за лоялността си към Бога, тя вдигнала полата на роклята си, поставила я върху главата на статуята на един бог, която се намирала в стаята и казала: "Сега Бог няма да види." Но Йосиф отговорил: "Моят Бог вижда!" Как е могъл този "нормален млад мъж приближаващ 30-годишната си възраст" да каже "не"? Защото е знаел, че животът му е била отворена книга пред неговия Бог. Към този момент от живота му Бог се превърнал в по-реален за него, в сравнение с каквото и да е и който и да е друг на земята.

Той се е намирал в една стая, в пълна безопасност с жената на господаря си, която го примамвала към този най-желан момент от плътските удоволствия. Той е бил красив и млад самотен мъж. Най-естественото нещо на света е било да се отдаде на изкушението. Но Йосиф казал, че това е голямо зло и отвратителен грях към неговия Бог. Поради това той си излязъл от стаята. Вие може би си казвате: "Хей, човече, щастлив съм, че това приключи и то с щастлив край. Благодаря на Бога за примера, който ни дава Йосиф. Човек трябва силно да се противопостави на подобно изкушение и то завинаги изчезва от живота му.

Стига да беше така! Четете по-нататък: "И при все, че говореше на Йосифа всеки ден, той не я послуша да лежи с нея, нито да бъде с нея." (Бит. 39:10) Жената на Петефрий е отказала да приеме отрицателния отказ на Йосиф. Тя не искала да бъде пренебрегвана, поради което ден след ден го преследвала. Това е било едно зло съблазняване. Тя е била мотивирана от желанието си да има сексуални отношения с Йосиф. Всичките му приказки за тези благородни причини за въздържание само засилвали решителността ѝ. Тя съвсем не се интересувала от светостта на брака ѝ или от доверието между съпругът ѝ и този млад мъж. Тя е била загрижена да задоволи сексуалните си желания и то незабавно!

Ако живеете с въображаемата представа, че някакво изкушение, след като веднъж му се противопоставите, то ще изчезне, незабавно се отървете от тази представа. Всъщност, когато човек мисли така, той се превръща в още по-голяма цел за изкушителя. Нещо повече, полезно е да се помни, че изкушителят се стреми да излъже уважаваната личност, човекът, който е цитиран от другите, успешната личност, човекът, който се стреми към Бога. Не е изненадващо, че жената на Петефрий е преследвала Йосиф с такава неуморна настойчивост. Той е бил дивеч! Само да успее да го хване и ще постигне нещо!

Но Йосиф отказал да промени решението си. И ние се радваме, че се е държал така! Ако беше проявил и най-малък интерес към нейното предложение, това щяло да се отрази на съдбата му. Заслужава си да си припомним казаното от Бонхофер: "В нас съществува дремеща склонност към едно желание, което е внезапно и свирепо и завладява плътта ни с неустойима мощ. Внезапно в нас се запалва един скрит и тлеещ огън... Така греховното желание обхваща разума и волята на човека в най-голяма тъмнина. Отнема ни се силата да виждаме ясно нещата и да вземаме решение."

След като започне да тлее желанието, влиза в действие един механизъм, който е описан много картинно в Як. 1: "Никой, когато бъде изкушаван, не трябва да казва: "Това изкушение идва от Бога," защото Бог не може да бъде изкушен от злото и той никого не изкушава. От собственото си желание всеки е изкушен, повлечен, съблазнен." (Як. 1:13-14) Призивът на сексуалното изкушение работи като магнит, привличайки една към друга две внезапни и свирепо сили - вътрешното желание и външната прелъстителност. Нека да сме наясно, че ако живеем в реалния свят, не можем да избегнем примамката. Всъщност, даже ако по някакъв начин се държите изолирано от реалния свят, собствения си мозък няма да ви позволи да избегнете външната прелъстителност.

Не забравяйте, че в самата прелъстителност (във въдицата) няма грях. Грехът е в захапването, когато ѝ се отдадем. Когато похотта на друг човек ви подмамва да се отдадете на собствената си похот дотолкова, че съпротивителните ви сили отслабнат, вие бивате прелъстен. Вие се предавате на съблазънта на изкушението. Тайната на спасителната реакция е демонстрирана по един прекрасен начин от Йосиф. Той отказал да се предаде и продължил да се съпротивява. Жената на Петефрий непрестанно хвърляла въдицата си ден след ден. И всеки път Йосиф отказвал да я налага. "Не, не, не," отговарял той.

Той не само отказвал да я слуша, стигнало се до там, че даже не искал да бъде близо до нея. За него не е било безопасно да бъде насаме с нея. Йосиф я отблъсквал отново и отново, отказвайки да се предаде пред съблазните ѝ. Най-накрая тя му заложила един капан. "А един ден, като влезе Йосиф в къщи, за да върши работата си, а никой от домашните мъже не беше там в къщи, тя го хвана за дрехата и му каза: Легни с мене. Но той остави дрехата си в ръката ѝ, избяга и излезе вън." (Бит. 39:11-12)

Един ден Йосиф влязъл в къщи по работа. Той забелязал, че в къщата е тихо. Няколко слуги наоколо. Възможно е жената на Петефрий да ги е изпратила навън, за да не са наоколо и да не ѝ пречат. Каквато и да е причината, тя е била сама в къщата с Йосиф и отново повторила предложението си. Само че този път била решена да не приема отрицанието като отговор. Изкушителката отишла отвъд устната съблазън и в буквален смисъл сграбчила Йосиф. Тя толкова здраво го държала, че когато се отскубнал от нея и избягал навън, той оставил дрехата си в ръцете ѝ. Каква нагледна сцена! Какъв практичен пример за истината от живота на

Йосиф. Какъв добър съвет, даван от Библията.

Когато Новият Съвет говори по въпроса за сексуалното изкушение, той ни дава една ясна заповед: **БЯГАЙ!** Библията не ни казва да разсъждаваме по този въпрос. Тя не ни казва да обмислим положението, в което сме се оказали и за да намерим подходящи цитати от Писанието. Тя без уговорки ни заповядва да БЯГАМЕ! Аз установих, че човек не може да стане жертва на сексуалността, ако избяга от нея. Тогава? **Бягайте, за да спасите живота си!** Махнете се от там! Ако се опитате да обсъждате положението с съблазънта или да си играете със сексуалните си мисли, вие в края на краищата ще станете жертва на тях. Човек не може да победи изкушението. Поради това духът на Бога енергично ви заповядва: “БЯГАЙ!”

Точно това е направил Йосиф. Той избягал на улицата и жената на Петефрий останала вътре, отхвърлена отново, държаща дрехата му в ръцете си. Тя е била вбесена. Известните думи на Уилям Конгрейв се превърнали в реалност: **“На небето няма такава ярост, каквато е яростта на отхвърлената любов, нито в ада има такъв бяс, какъвто е бясът на пренебрегнатата жена.”**

Всяка частица от съблазънта на жената на Петефрий се превърнала в ярост. Доскоро тя го прелъстявала, а сега го мразела - което се изразило в изфабрикуването на едно яростно обвинение. *“А като видя, че остави дрехата си в ръката ѝ избяга вън, тя извика домашните си мъже и им говори, казвайки: Вижте, доведе ни един евреин, за да се поругае с нас; той влезе при мене, за да ме изнасили; но аз извиках с висок глас.”* (Бит. 39:13-14) Сега тази отхвърлена жена искала единствено да си отмъсти. За да постигне това, тя изфабрикувала едно лъжливо обвинение срещу Йосиф, използвайки като доказателство дрехата, която останала в ръцете ѝ. *“И тя задържа дрехата му при себе си, докато си дойде господарят му в дома си. И според тия думи му говори, казвайки: Еврейският слуга, когото ти си ни довел, влезе при мене, за да ми се поругае; но, като извиках с висок глас, той остави дрехата си при мене и избяга вън. Като чу господарят му думите, които му рече жена му, казвайки: Така ми стори слугата ти, гневът му пламна. И господарят му взе Йосифа и го хвърли в крепостната тъмница, в мястото гдето бяха заперани царските затворници; и той остана там в крепостната тъмница.”* (Бит. 39:16-20)

Тя извикала другите домашни слуги и лъжейки ги им казала: “Този евреин, който мъжът ми доведе в къщи...погледнете какво направи той. Той се опита да легне с мене и аз изпиших! Ето доказателството. Неговата дреха. Аз я сграбчих, когато ме нападна.” Сигурен съм, че тя е пицъла, но това е бил писък на ярост, а не писък на изнасилена жена. Нейните писъци и сълзи са били писъци и сълзи на една отхвърлена жена, която е вбесена, че този привлекателен млад Йосиф е устоял на нейната съблазън, че не е пожелал да прави нищо с нея. Чета стиховете от библейската история и сърцето ми се разкъсва заради Йосиф.

Мисля си: *О, ще има ли някога възможност да бъде награден този мъж, Йосиф. Боже, награди го сега! Възнагради го заради това, че ден след ден е отказвал да се поддаде на изкушението! Възнагради го за това, че е побягнал, вместо да се предаде!* Но Бог не е завършил плана си за Своя човек Йосиф. Бог не е като нас. Той търпеливо и вярно работи по начини, които са недостижими за нас. Бог вижда много по-надалеч от сегашната ситуация и знае какво е необходимо да се направи в скритите ъгълчета на живота на Йосиф в полза на неговото величие в идните години. Поради това Бог остава пасивен, въпреки че Йосиф е попаднал в капана на несправедливото обвинение. На пръв поглед положението му е отчайващо.

Лични впечатления

Йосиф е бил абсолютно невинен, но обстоятелствата са били срещу него. Жената на Петефрий е притежавала както дрехата му като доказателство, така и позицията си в къщата, за да манипулира положението. Тя е използвала и двете срещу него, в резултат от което той се озовал в затвора. Не ми се иска да бъда винен, че разчитам погрешно нещо в тази история, но си мисля, че тук има доказателство, което поддържа идеята, че Петефрий не е вярвал изцяло на жена си. В края на краищата, той е бил капитан на охраната и главен екзекутор. Ако беше повярвал, че един роб се е опитал да изнасили жена му, смятате ли, че той просто би го хвърлил в затвора? Мисля си, че много по-вероятно е да го убие на място.

Древният Египет съвсем не е толерирал криминалните прояви. Но вместо да го измъчва или да го убие, Петефрий *“взе Йосифа и го хвърли в крепостната тъмница, в мястото гдето бяха заперани царските затворници.”* Струва ми се, че Петефрий е бил преди всичко ядосан, защото поради жена си, за която е знаел, че не може да ѝ има доверие, е загубил най-добрия си служител. Както и да е станало това, Йосиф все пак се оказал зад решетките. Представете ли си какви мисли са минавали в главата на Йосиф в този момент, скоро след като е бил хвърлен в затвора. Той не само е бил невинен, той многократно се е съпротивлявал на едно открито изкушение.

Всичко, което е знаел в този болезнен момент е, че е направил това, което е било правилно и по тази причина е пострадал невинно. Времето течало бавно. Дните се превръщали в месеци. Йосиф отново бил незаслужено отхвърлен, забравен и напълно безпомощен. Но по някакъв начин, намирайки се в тази нечестна ситуация, Йосиф е чувствал, че ръката на Йехова е замесена във всичко това. “Йосифе, ти си Мой.

Само чакай. Аз съм с тебе.” Може ви си мислите, че съм се отклонил твърде много от темата? Не съм, ако повярваме на остатъка от историята, така както е записана в Бит. 39. *“Но Господ беше с Йосифа и показваше благост към него и му даде благоволение пред очите на тъмничния началник. Тъй че тъмничният началник предаде на Йосифовата ръка всичките затворници, които бяха в крепостната тъмница; и за всичко, що се вършеше там, той беше распоредник. Тъмничният началник не нагледваше нищо от онова, което бе под ръката на Йосифа; защото Господ беше с него и Господ правеше да благоуспява всичко, каквото той вършеше.”* (Бит.39:21-23) Забелязахте ли ключовата фраза *“защото Господ беше с него.”* Ръката на Бога е била с Йосиф. Но отношенията са били двустранни и реципрочни. Йосиф също се подчинявал на своя Бог. Вместо да се изпълва с горчивина и гняв, той е служел преди всичко на Бога и той преуспявал - даже в затвора. Удивително!

Няколко практични думи на надежда

Може да се окаже, че тъкмо сега вие сте изправен пред някакво изкушение. Може би вече сте станал негова жертва. Някои от читателите ми може би си казват: *Проповядвай това, братко. Имам нужда да го чуя. До сега се съпротивлявах на съблазънта на изкушението и имам нужда от помощ, за да продължа да се държа здраво.*

Чуйте един практичен съвет. По Божията милост съществуват принципи, които са работили за мене. Ако искате да устоите на изкушението, вие трябва да се съобразите с четири изисквания. Ще ги изброя накратко, а след това ще дам разяснения по всеки един от тях.

1. Решителността ви не трябва да бъдете отслабвана от положението ви.
2. Не трябва да бъдете измамван от убеждаването.
3. Не трябва да сте толерантен към чувствата си.
4. Не трябва да се обърквате от непосредствените резултати.

Когато се оказал в ситуацията, в която попаднал, Йосиф се справил. От финансова гледна точка той бил в безопасност. В професионално отношение той е бил уважаван и му имали доверие. Той самият бил строен и привлекателен. Той би могъл да позволи на всичко това да отслаби решителността му, да се възползва от предоставената му възможност, но не е постъпил така.

Аз повтарям предупреждението: ако искате да устоите на изкушението, **решителността ви не трябва да бъдете отслабвана от положението ви**. Това е свързано с второто изискване, към което трябва здраво да се придържате: **Не трябва да бъдете измамван от убеждаването**. Вашата изкусителка или изкусител ще ви говори точно подходящите думи и ще бъде много убедителен: “Съпругът ме не задоволява нуждите ми така, както ти бе могъл да го направиш.” “Правейки това, ти наистина ще докажеш, че се грижиш за мене.” “Кой ще научи някога за това? Ние сме напълно сами, в абсолютна безопасност.” “Виж, нали и без това ни предстои да се оженим. Защо да чакаме? Какво значение има?” “Аз съм толкова самотен. Бог разбира - това е причината ти да се появиш в живота ми.” “Само веднъж. Никога, никога няма повече да го правим.” “За какво е цялата тази Божия милост, ако не е в състояние да прости нещо толкова естествено като това?”

Трябва да различаваме времената, в които живеем. Най-големият подарък, който можете да подарите на брачния си партньор е вашата чистота и невинност. Най-добрата черта на характера, която човек може да демонстрира пред своя съпруг или съпруга е морален и етичен самоконтрол. Дръж се, приятелю. Отказвай да се предадеш. Йосиф е направил това, следователно и ти можеш да го направиш. Следователно ти си длъжен да го направиш! Ежедневно ни се предлагат различни примамки и не всички от тях идват от хората, с които се срещаме. Вие ще се чувствате като единственият човек, който се съобразява с морала и не се предава. Не се подлъгвайте от подмамването и от убежденията, колко и убедително да ви звучат. Това е лъжа!

Искам специално да подчертая значението на този принцип: **Не трябва да сте толерантен към чувствата си**. Да, правилно го прочетохте. Вашите чувства ще ви подбуждат да ги задоволите. Спомнете ли си колко твърд и непреклонен е бил Йосиф със собствените си чувства? В ст.8 се казва: *“Той отказа!”* В ст.9 Йосиф нарича изкушението *“това голямо зло”* и се пита как бих могъл *“да съгреша пред Бога.”* В ст.10 ни се казва, че той даже не искал да слуша изкусителката или да бъде в нейното присъствие. В ст.12 се казва, че той е избягал от нея! **Ако чувствате, че е необходимо, бъдете пределно твърд и даже откровено ГРУБ в отказа си**. Чувам как някой може да каже в отговор на това: “Но аз нямам представа за това. Аз си мислех, че християнството призовава към любов.” **Любов към злото? Любов към съблазънта? Бъдете реалист**

Веднъж Даг Хамаршелд писал: **“Човек не може да си играе с животинското в себе си, без да се превърне изцяло в животно**, да си играе с лъжата без да изостави правото си да бъде правдив, да си играе с грубостта, без да загуби разсъдъка си. **Онзи, който иска да поддържа чиста и подредена градината си, не запазва леха за плевелите.”**

Четвърто и последно, вие **не трябва да се обърквате от непосредствените резултати**. Спомнете си

за Йосиф. След като постъпил така, както било правилно и се противопоставил на злото, той бил несправедливо обвинен и хвърлен в затвора. Ако отделите време, за да прочете какво става по-нататък в тази книга, вие ще видите, че след това за продължителен период от време той даже е бил забравен в затвора. Не се обърквайте от непосредствените резултати. Вие може да загубите работата си. Може да загубите любимия си човек. Може да станете неприемлив за групата, в която живеете. Може да ви се присмиват. Може да бъдете изгонен от клуба.

Може да сте единствения, който “не прави това.” Ако се наложи, бъдете единствен! Ако изричате името на Исус Христос, произнасяйте го изцяло, напълно и се пазете морално чист за идващия ден. Даже ако това означава понижение, или загуба на позиция, или загуба на работата ви. Излезте навън! Вие дължите това на вашия характер и на семейството си. И най-вече, вие дължите това на вашия Бог. Истината, която се е доказала в живота на Йосиф е предназначена за всички нас - женени и неженени, разведени или повторно оженени, мъже или жени, млади и стари. Каквото и да е положението ви, няма значение колко примамливо или убедително или съблазнително да изглежда примамката, не се бавете. Призовете свръхестествената сила, която идва от познаването на Исус Христос и действайки под контрола на Неговата сила, дръжте се здраво за вярата си в Бога. Точно сега, точно в този момент, решете да бъдете като Йосиф. Решете да застанете до него и от днес нататък се противопоставяйте.

В противен случай, вие ще станете жертва, ще се предадете. Това е само въпрос на време.

Глава 3

Затворен и забравен

Жертва. Това е думата, която Йосиф е чувал много често през този период от живота си. Знам, че някои хора твърде бързо и твърде често използват тази дума. Има хора, които твърдят, че са пожертвани, независимо от цялата истина за историята за живота им. Ако в някои случаи родителите им са били твърде строги те твърдят, че са жертва на насилие над деца. Ако началникът им очаква от тях допълнителни усилия и ги принуждава да работят извънредно, за да се осъществи поставената цел, те се чувстват пожертвани от една тиранична и авторитарна личност.

Но сега аз не се занимавам с подобни глупости, а говоря за случаите, когато наистина невинни и искрени хора стават жертва на нечестно и несправедливо отношение. Постоянно четем за такива хора и сърцата ни болят заради тях. Деца изтезават и измъчват други деца. Ученици изтезават и измъчват други ученици. Съпруги се отнасят несправедливо към съпрузите си, както и съпрузи - към съпругите си. Пастори се отнасят несправедливо към паството си и обратното. Често получавам писма от отчаяни или гневни жертви на извънредна несправедливост. Докато четем техните истории и се опитваме да им отговорим по начин, който ще им помогне, сърцата ни се вълнуват от болката, с която живеят тези хора.

Колко често си мисля: “Това просто не е справедливо! Този човек е направил това, което е правилно, а с него са се отнесли като с престъпник. Защо, Господи?” Има истории на хора, които са били жестоко онеправдани. Жена е била изоставена или малтретирана, дете е било пренебрегвано или преследвано. Съпруг е бил изоставен внезапно, без всякакво предупреждение от съпругата му, която иска да върви по собствения си път и повече не желае семейството си. Хора биват несправедливо арестувани, а след това биват осъждани и хвърляни в затвора. Хора стават жертва на грозни слухове или на зловни клевети.

Двамата с жена ми сме приятели с една еврейка, която имала изключително болезнено детство. Тя все още си спомня една Коледа, когато си разменяли подаръци с другите деца от нейния клас, които мразели “еврейското момиче,” както я наричали. Тогава като подарък тя получила една торба с боклук.

Спомням си, че четох за един пастор, който заел непоколебима позиция по един проблем. Няколко човека от ръководството на неговата църква не били съгласни, че той постъпва правилно. Вместо да му кажат мнението си интелигентно, внимателно и с любов, те отишли една нощ в дома му, счупили детската люлка в задния двор и нарязали четирите гуми на колата му.

Жена ми ясно си спомня как преди години чакала пред лекарски кабинет с едно от децата ни. Там станала свидетелка как една майка на три деца постоянно обижда децата си. Най-лошото се случило, когато едно от децата ѝ се пресегнало, за да докосне една картина, просто за да опипа рамката и майката му казала: “Ако я докоснеш отново, ще ти счупя всички пръсти на ръката.”

Сигурен съм, че всеки от вас може да си спомни десетки подобни случаи. Без съмнение има моменти, когато обидите и лошото отношение трябва да бъдат докладвани на съответните власти, но най-често страдаме не от криминални постъпки, а от нечестното отношение, което ни е трудно да понесем. Когато се

отнесат нечестно с нас, най-голямото изпитание е изпитанието на подхода. **Ако сме наранени, в замяна ние искаме да нараним - но само да е по-жестоко!** Това е нашата човешка природа. Ние искаме да си отмъстим, ние искаме да изравним сметката и си казваме: “Само почакай и ще видиш какво ще ти се случи. Това няма да ти се размине. Ние обратно ще си вземем това, което си е наше.” И така, ние чакаме да дойде подходящия момент, за да нападнем.

И докато чакаме, ние усещаме задържащото ограничение на този подход. Той ни поробва и ние се чувстваме негови заложници, не можем да се освободим и да се наслаждаваме на живота си. Внезапно прочитаме в Библията някой стих, като например 1Пет.2:20 в който се казва: *“Защото нима заслужавате похвала, ако изтърпите, когато ви бият заради извършените от вас престъпления? Но ако изтърпите, когато ви бият заради добри дела, заслужавате Божията похвала.”* Да, правилно сте го прочели. Ако искате, може да го прочетете отново, за да се убедите.

Когато четем подобни твърдения, като например Ис. 55:8-9, ние започваме да се чудим как тези неща влизат в хармония с истината, че Бог е добър. Спомнете ли си тези стихове от Исая: *“Защото Моите помисли не са като вашите помисли. Нито вашите пътища като Моите пътища, казва Господ. Понеже както е небето по-високо от земята, така и Моите пътища са по-високи от вашите пътища.”* Вгледайте се внимателно в контрастите. Господ казва, че има огромна разлика между “Моите мисли” и “вашите мисли.” “Моите пътища” не са като “вашите пътища.” Те са по-високи, те са много по-всеобхватни, по-дълбоки, по-тайнствени и даже бих добавил - много по-изненадващи.

Нашите човешки пътища се основават на това, което ни изглежда справедливо. Ние твърдо вярваме, че когато човек постъпва правилно, в резултат от това получава награди и благословии, а когато човек постъпва неправилно, очакват го сериозни последствия, даже наказания. Но това е нашият начин на мислене и не е задължително той да съвпада с Божия начин. Поне не незабавно, в кратък отрязък от време. Всеизвестно е, че Бог позволява някои абсолютно невинни хора да бъдат несправедливо третиращи, но причините за това са далеч по-всеобхватни и по-дълбоки, отколкото тези хора или ние самите бихме могли да си представим. **Колко бавно се намесва Бог!**

Несправедливо отношение към Йосиф

Ако някой е разбрал, какво означава да си невинна жертва, това е бил Йосиф.

Първо, *семейството му се отнесло несправедливо с него*. Братята му го мразели и искали да го убият, но после премислили и го продали като роб. След това обстоятелствата в живота му са били невероятно неблагоприятни. Той се превърнал в роб в една страна, чийто език даже не знаел. Миг по-рано той бил седемнадесет годишно момче и целият живот бил пред него и в следващия миг се оказал изцяло зависим от благоволенieto - по-точно е да се каже, че е станал собственост - на някакъв непознат човек. Вследствие на тези неща той се оказал несправедливо обвинен. След като спечелил благоразположението на господаря си Петефрий, жената му се опитала да прелъсти Йосиф. Както видяхме в предните глави, когато той не се подчинил на желанието ѝ, тя излъгала и казала: “Този слуга се опита да ме изнасили.” Така Йосиф несправедливо бил хвърлен в затвора и бил забравен там.

Йосиф в затвора

Там намираме Йосиф в тази глава. След като се отнесли несправедливо с него, след като обстоятелствата в живота му били извънредно неблагоприятни, след като бил лъжливо обвинен, той сега е в затвора. Всъщност, според Бит. 40:15 той е бил в *яма*. Той отново започва от ямата. На каква възраст е бил Йосиф тогава? Никой не знае със сигурност. Може би е приближавал 30-те години. По-важен е следният въпрос: “Къде е бил Бог?” Ние можем да видим Бог в добрите неща, които ни се случват. Ние можем да Го видим в и нещата, които ни оставят в съмнение.

Но къде е Бог, когато обстоятелствата са очевидно несправедливи? Къде е Бог, когато попаднем в ямата? Дали мълчанието му означава, че Той отсъства? Ние не сме оставени да се чудим. Бит. 39:21 казва: *“Но Господ беше с Йосифа.”* Ето къде е бил Бог. Той е бил там. Той никога не го е оставил сам. Той е бил с Йосиф. Не само това, но той направил за Йосиф това, което направил и по-рано. Той направил така, че Йосиф спечелил благоразположението на хората около себе си. *“Но Господ беше с Йосифа и показваше благодетелност към него и му даде благоволение пред очите на тъмничния началник. Тъй че тъмничният началник предаде на Йосифовата ръка всичките затворници, които бяха в крепостната тъмница; и за всичко, що се вършеше там, той беше распоредник. Тъмничният началник не нагледваше нищо от онова, което бе под ръката на Йосифа; защото Господ беше с него и Господ правеше да благоуспява всичко, каквото той вършеше.”* (Бит.39:21-23)

На две места в този кратък откъс ние четем *“Господ беше с Йосифа”* и Йосиф е започнал да вижда ръката на Бога в затворническия си живот. Независимо от ужасите на положението, от мрачността на

местата, където се намирал, Йосиф преуспявал. По тази причина той бил свободен да бъде използван стратегически от Бога в живота на поне двама човека. Удивително е, че той преуспявал в затвора - навсякъде, където се намирал.

Александър Солженицин с болка описва собственото си духовно пробуждане в един от най-силните откъси от книгата си “Архипелагът Гулаг.” Когато бил самотен и нещастен, Бог дошъл близо до него. “Опиянен от успеха на младостта аз се чувствах непобедим и поради това бях груб. Поради излишък от сили аз бях убиец и потисник. В най-лошите си моменти бях убеден, че постъпвам правилно и имах под ръка изобилие от систематизирани основания. Чак когато легнах върху изгнилата затворническа слама, аз усетих в себе си първия стремеж към доброто. Постепенно започна да ми се разкрива, че **линията, която разделя доброто от зло не преминава през държави, не минава между класи, нито пък между политически партии, а направо през сърцето на всеки човек** и през всички човешки сърца... **Поради това, бъди благословен, затвор, че влезе в живота ми.**”

Старият руски писател, който прекара осем години в прочутата съветска концлагерна система Гулаг звучи като псалмиста, който писал: “Добре ми стана, че бях наскърбен, за да науча Твоите повеления” (Пс. 119:71) Този затворнически опит беше добър за мене, защото там Бог премахна от мене целият мечтан идеализъм за духовния живот. Накрая Йосиф също е бил в състояние да каже: “Благословен си, затвор, защото там Бог стана реалност за мене.” Лъжливи обвинения поставили Йосиф в затвора, но Бог бил с него и подхранвал душата му, докато е пребивавал там. По тази причина Йосиф спечелил благоволение дори на главния тъмничар и то до такава степен, че той се доверявал на Йосиф и го оставял да надзирава всички останали затворници. Тъмничарят дотолкова вярвал и уважавал Йосиф, че *не нагледваше нищо от онова, което бе под ръката на Йосифа; защото Господ беше с него и Господ правеше да благоуспява всичко, каквото той вършеше.*”

Разбирате ли, Господ останал на първо място в живота на Йосиф, Бог е бил фокусът на неговия живот. Увеличителните стъкла на Божията воля стояли между Йосиф и заобикалящата го среда **и давали възможност на Йосиф да съзира Бог във всичко, което му се случва**, да усеща присъствието на Бога в тях и да позволява на Бога да го използва в различните ситуации, в които се озовавал.

Когато дойде изпитанието на ямата, най-бързият и най-лесен отговор е човек да си каже, че е забравен от Бога. Не знам, дали четете комиксите от поредицата “Зиги,” но аз ѝ се наслаждавам, защото в нея често се казват неща, за които съм мислил! Една от любимите ми сцени показва Зиги с неговия голям нос и гола глава как седи на една планина и гледа далеч пред себе си. Небето е тъмно и на него има само един самотен облак. Зиги плаче: “Дали ще бъда затворен до края на живота си?”

Нали и вие сте се чувствали така? “Боже, ще ми отговориш ли някога?” Колко често небето ни изглежда повече като притискащ ни похлупак, а не като място, където пребивава любящият ни Бог? Ние плачем, но никой не ни отговаря. Не се обърквайте, Йосиф не е заслужавал да попадне в затвора, но е реагирал по един прекрасен начин. Това е обаянието на тази история. В живота му без всякакво изключение е била живата му и постоянна връзка с неговия Бог.

Колегите на Йосиф в затвора

“След това, виночерпецът и хлебарят на Египетския цар се провиниха пред господаря си, Египетския цар. Та Фараон, като се разгневи на двамата си придворни - началника на виночерпците и началника на хлебарите - тури ги под стража, в дома на началника на телохранителите, в крепостната тъмница, в мястото, где то Йосиф бе затворен.” (Бит. 40:1-3) Виночерпецът е бил този човек, който е опитвал виното и храната на царя, преди той да яде или да пие. Така, ако виното или храната били отровни, “Сбогом, виночерпецо,” но “Дълъг живот на Фараона”!

Освен това той не трябвало да разрешава на фараона да се поднася лошо стотвена храна, тъй като е бил отговорен за съблюдаване на диетата на владетеля. Това го поставяло в много близки отношения на доверие с Фараона. Често царят се доверявал на виночерпеца. Ако си спомняте, Неемия е бил виночерпец на царя си и му е бил близък приятел. Ако някога това доверие бивало поставено под съмнение, последиците били много сериозни.

Нещо подобно трябва да се е случило и в този случай, защото виночерпецът на Фараона се оказал в затвора, заедно с царския хлебар. Хлебарят е бил друга личност, на която монархът се е доверявал, защото това което той поставял в тестото, влизало в устата на Фараона на Египет. Не ни се казва конкретната причина за неговото провинение, което дало повод за наказанието му. Всичко, което знаем е, че “*се провиниха пред господаря си*” и той “*се разгневи на двамата си придворни.*” Може би тази сутрин бисквитите не са били хубави, а след това е имало твърде много лютивина в яденето и виночерпецът не е предупредил Фараона! Трябва да е било нещо свързано с яденето, защото работата им е била взаимно свързана. Но каквато и да е причината, тя дотолкова разгневила Фараона, че той казал: “Махайте се от очите

ми!” и двамата били хвърлени в затвора.

А тъй като пътищата на Бога са непроследими и всеобхватни, случило се така, че те се озовали в същия затвор, където бил затворен и Йосиф. Не е ли забележително колко често Бог ни среща с хора, които или са изживели или изживяват същото нещо като нас? Не е ли удивително, че когато сме отчаяни, Бог ни среща с други хора, които разбират болката ни? Това със сигурност е вярно и тук. Йосиф и тези двама човека може би са попаднали в затвора поради различни причини, но те се озовали на едно място и в еднакво жалко положение.

Поради собствения си опит, Йосиф е бил в състояние да им помогне. Спомнете си, че това е било възможно единствено защото Бог е бил на първо място в живота на Йосиф без изключения. Тъй като той не бил изпълнен с отчаяние и горчивина, той се превърнал в полезен инструмент във всесилната ръка на Бога. Ако в поведението му е имало и най-малък намек за отчаяние, за враждебност или желание за отмъщение, ние нямаше да четем тази история. Убеден съм, че той не е изпитвал такива чувства. Интригата се заплита: *“А началникът на телохранителите постави при тях Йосифа, и той им слугуваше; и те останаха известно време в тъмницата. И виночерпецът и хлебарят на египетския цар, които бяха затворени в крепостната тъмница, сънуваха и двамата сън, всеки видя съня си в същата нощ, всеки според както щеше да се тълкува съновидението му. И Йосиф, като влезе при тях на утринта и видя, че бяха смутени, попита фараоновите придворни, които бяха заедно с него в тъмницата, в дома на неговия господар, казвайки: Защо изглеждате тъй скръбни днес?” (Бит. 40:4-7)*

Усмивхам си, докато чета това, защото ако е имало някой, който би трябвало да има тъжно лице, това би трябвало да е бил Йосиф. Неговото положение е било много по-лошо от тяхното. Те са били там по каприза на Фараона и със сигурност нямало да останат за дълго в затвора. Но Йосиф е бил обвинен от жената на началника на езекуторите и не е знаел дали някога отново ще види слънчевата светлина. Но независимо от собственото си положение, той забелязал разтревоженото състояние на двамата мъже.

Когато сърцето ви е спокойно, независимо от дъното, до което сте пропаднали в живота си, невероятно е колко чувствителен ставате към друг човек, който е в нужда. В такова положение даже не е необходимо хората да разказват неволите си. Вместо да им каже: “Вие си мислите, че имате много причини да се оплаквате, но чуйте каква е моята трагедия!” Йосиф казал, “Защо изглеждате тъй скръбни днес, момчета? Какво ви тревожи?”

Признавам, че е очевидно да се задават тези въпроси в ямата, но това показва способността на Йосиф за мисли отвъд непосредствените си нужди и грижи, за да помогне на другите хора. Едно от красивите неща, свързани с правилния подход е, че ако се придържаме към него, за нас всеки ден е слънчев. Не е необходимо да чакате за безоблачно време, за да изживявате слънчеви дни.

Често се наслаждавам, като чета истинската история за един нещастен случай от живота на Томас Едисон, която илюстрира прекрасно изгодите от позитивния подход. Чарлз, синът на Едисон, описва случилото се с баща му в книгата си “Електротехникът Томас Едисон”: “Една декемврийска вечер в завода проехтя викът “Пожар.” Беше се самовъзпламенила горивна смес в помещението за съхранение на филмови ленти. За много кратко време всички опаковъчни съставки, целулоидни ленти и други запалителни изделия се превърнаха в пепелище. Когато не можах да открия баща си, аз се разтревожих. Дали беше в безопасност? След като всичката му собственост се превърна в дим, дали няма да е отчаян и съкрушен? Той беше на 67 години и нямаше време да започва отначало.

След това го видях в двора на завода, който тичаше към мене и крещеше: “Къде е майка ти? Иди и я доведи! Кажй й да вземе и приятелките си! Те никога няма да видят подобен пожар!” Можете ли да повярвате на това? Вместо да си каже: “О, Боже, с какво заслужих това нещастие? Шестдесет и седем години живях вярно и виж какво получих в замяна,” той казал, “Хей, сине, доведи майка си. Това е една невероятна гледка. Виж какъв пожар!” Синът на Едисон продължава: “

На следващата сутрин в 5:30, когато огънят беше потушен, той събра служителите си и им каза: “Ще възстановим всичко!” На един човек му беше наредено да възложи поръчки на всички механични работилници в областта. На друг - да наеме един кран от железопътната компания “Ери.” След това, като нещо почти незначително баща ми добави: “А, между другото, знае ли някой откъде бихме могли да вземем някакви пари?”

По-късно той обясни: “Човек винаги може да натрупа капитал от нещастieto. Ние току-що изчистихме една купчина стари боклуци! От тези развалини ще построим по-големи и по-добри сгради.” След като каза това, той сгъна палтото си, за да го използва като възглавница, легна на масата и незабавно заспа.” Йосиф направил същото нещо. “Момчета, как може да сте толкова оклюмали? Какво става в този затвор?” “А те му казаха: Видяхме сън, а няма кой да го изтълкува...” (Бит. 40:8) Обзалагам се, че Йосиф е трябвало да прехапе устните си, когато се чул това! Те били разтревожени от сън, който всеки от тях е сънувал и не могли да ги разтълкуват.

Едва ли тези хора са предполагали, че пред тях се намира човекът с най-великите сънища. *“И Йосиф им рече: Тълкуванията не са ли от Бога? Разкажете ми го, моля.”* (Бит. 40:8) Наистина е твърде удивително, че Йосиф е пожелал да има нещо общо със сънищата. Спомнете ли си какво се случило, когато за последен път тълкувал сънища? Той казал на братята си за сънищата си и като последица от това се превърнал с роб, продаван на египетския пазар. Човек може да предположи, че когато е чул за проблема на виночерпеца и хлебаря на Фараона, той би отговорил: “Не и аз, приятели. Завинаги се отказах да се занимавам със сънища.” Но не така постъпил Йосиф. Той казал: “Сънували сте сън? Разкажете ми го.” Това прави позитивният подход. **Той ще ви пренесе над препятствията.** Той ще ви покаже възможност за оказване на помощ, до която иначе не бихте могли да се докоснете и с 5-метров прът. И така Йосиф казал: “Само Бог може да тълкува сънища, но разкажете ми какво сте сънували.”

Тълкуването на първия сън. *“Тогава началникът на виночерпците разказа своя сън на Йосифа, като му рече: В съня ми, ето лоза пред мене; и на лозата имаше три пръчки и виждаше се, като че напъпваше и цветовете ѝ цъфтяха и гроздовете на лозата узряха. А Фараоновата чаша беше в ръката ми; и взех гроздето, изстисках го в Фараоновата чаша и подадох чашата във Фараоновата ръка.”* (Бит.40:9-11) Виночерпецът казал: *“Имаше лоза, която израстна и имаше три разклонения. Те имаха пъпки, които разцъфтяха, а после гроздовете узряха. Аз взех гроздето и го изстисках в чашата на Фараона и му подадох чашата. Какво може да означава всичко това? И Йосиф му рече: Ето значението му: трите пръчки са три дни. След три дни Фараон ще издигне главата ти; и ще поднасяш чашата във Фараоновата ръка, както преди, когато му беше виночерпец. Но спомни си за мене, когато те постигне благополучието, смили се, моля, за мене, та продумай на Фараона за мене и избави ме от тоя дом. Понеже наистина бях откраднат от Еврейската земя, а пък тук не съм сторил нищо, за да ме хвърлят в тая яма.”* (Бит. 40:12-15)

Йосиф казал: “Ето какво означава твоя сън. Трите пръчки са три дни. След три дни ти ще бъдеш възстановен на бившата си длъжност като виночерпец.” След това добавил: “Когато това се случи, спомни си за мене” и накратко му разказал за собствената си нещастие и за своята невинност. Ето тук прозира човечността на Йосиф. Харесва ми това, защото то ни показва, че Йосиф е бил реален човек, а не някакъв гипсов светия. Той е знаел, че понякога един затворник излиза от затвора благодарение на това, че е познавал подходящия човек. А никой не е бил по-близо до Фараона от началника на виночерпците. Той се надявал, че когато виночерпецът се върне в присъствието на Фараона, може да разговаря с него и да му каже: “Господарю, има един човек, към който би трябвало да проявиш милост.” Йосиф казал: “Не ме забравяй, когато отново заживееш добре. Спомни си за мене.” Не може да бъде упрекат за това. Междувременно, хлебарят слушал разговорът им и трябва да си е казал: “Може би и моят сън ми носи добра новина.” И така, той казал на Йосиф: “А какво ще кажеш за моя сън?”

Тълкуването на втория сън. *“Като видя началникът на хлебарите, че той тълкува добре, рече на Йосифа: И аз сънувах; и ето, три кошници с бял хляб бяха на главата ми; в най-горната кошница имаше от всякакви ястия за Фараона; и птиците ги ядоха от кошницата на главата ми.”* (Бит. 40:16-17) Хлебарят попитал: “Какво означава това?”

Йосиф отговорил: “Добре, този сън е малко по-различен.” Човек трябва да оцени високо почитеността на Йосиф. Той е знаел, че сънят показва, че този човек ще бъде убит. Кой би желал да каже тази новина? Той би могъл да каже на хлебаря нещо друго, да го излъже и втория затворник никога не би разбрал разликата. Или към времето, когато щял да разбере тази разлика, това вече нямало да има никакво значение за него. Но Йосиф е бил човек, който казал истината. Той не печелел приятели, той бил представител на Бога. *“А Йосиф в отговор каза: Ето значението му: трите кошници са три дни. След три дни Фараон ще ти отнеме главата, като те обеси на дърво; и птици ще изкълват месата ти от тебе.”* (Бит. 40: 18-19)

Йосиф казал: Трите кошници са три дни. Това означава, че след три дни ти ще бъдеш екзекутиран.” Това е била ужасна новина, но Йосиф казал истината. Подчертавам този момент, защото искам да разберете, че притежаването на положителен подход към Бога не означава да живеем нереалистично и всеки постоянно да казва на другите само прекрасни и вдъхновяващи неща, независимо дали са верни или не.

Аз вярвам в позитивното мислене, защото съм убеден, че единствения начин християнинът наистина да мисли правилно, е да гледа на реалността от гледната точка на Христос. Но този подход се различава от нереалистичното мислене или от живеенето в някакъв мечтан свят, или да казва на някой човек нещо, просто за да го накара да се почувства добре. Всъщност, Йосиф казал: “Приятелю, дните ти са преброени.” И точно това се случило. Последвалите събития с участието на тези двама човека абсолютно точно потвърдили предсказанието на Йосиф. *“След три дни, на рождения си ден, Фараон направи угощение на всичките си слуги; и издигна главата на началника на виночерпците и главата на хлебарите между слугите си. Началника на виночерпците възстанови на служба и той подаваше чашата във Фараоновата ръка; а началника на хлебарите обеси, както Йосиф бе изтълкувал сънищата им.”* (Бит. 40:20-22)

Разочарованието на Йосиф

Когато Йосиф видял да освобождават виночерпеца от затвора, той трябва да си е казал: “Сега е моят шанс! Този приятел има директен достъп до Фараона. Той ще ме измъкне от тук.” Ние не знаем дали Йосиф е знаел и е разбрал какво е станало с тези хора, но когато тяхното излизане от затвора съвпаднало с предсказаното време, той трябва да е осъзнал с Божията помощ, че е дал правилно тълкувание на сънищата им. Поради това той чакал с надежда възможността да бъде освободен от затвора и да заживее на свобода. Въпреки, че не е направил нищо лошо, въпреки, че е казал само истината, въпреки че специално помолил да бъде запомнен - **в отговор имало само тишина.**

Надеждите на Йосиф били попарени. “А началникът на виночерпците не си спомни за Йосифа, но го забрави.” (Бит. 40:23) Като изминаха две години Фараон сънува ... (Бит.41:1) Ето това се нарича разочарование! Вместо да си спомнят за него, той бил забравен за повече от две години. Лесно е да се пропусне този дребен факт, заровен под всички тези сънища и тяхното тълкувание. Но за двете години след излизането на виночерпеца от затвора Йосиф останал заровен в този затвор. Отново подчертавам: за цели две години. Две дълги, монотонни, нещастни години! Какво си е мислил Йосиф през това време? От човешка гледна точка той би трябвало да си каже: “Боже, вечно ли ще остана в затвора? Аз правех това, което Ти искаше да правя. Аз ти служех вярно. Това което казах беше истина! И човекът ме забрави.” Всъщност изглежда като че ли *Ти си ме забравил!*

Положението на Йосиф тогава и нашето положение сега

Историята с несправедливото отношение към Йосиф, за неговото разочарование и забравата намира отражение и нещо общо със живота на всеки от нас. Самотни майки и съпрузи, деца без родители, родители без деца, безработни мъже и жени, безработни пастори, жените на пастори, които вече не са търсени и по тази причина съпругите им вече не са уважавани. Затворници, преследвани от съзнанието за извършените от тях престъпления, измъчвани от самотата и забравата. Несправедливото отношение има многообразно проявление, но повечето от случаите попадат в една от следните четири категории.

Несправедливо отношение от страна на семейството. Възможно е деца да се отнасят жестоко с родителите си, както и родителите да са жестоки към децата си - даже към невръстни деца. В семинарията, където работя, обучаваме някои прекрасни мъже и жени, които никога не съм се надявал да срещна. Те са интелектуално надарени, в духовна хармония с Бога и са се посветили да вършат Неговата работа, където и да ги призове да Му служат. На пръв поглед те изглеждат “че всичко им е наред.” Но колкото повече се сближаваме и колкото повече време прекарваме заедно, толкова повече разбирам, колко много от тях са дошли от семейства, в които не е имало нищо друго, освен цялостност и утвърждаване. Няколко седмици преди да получат дипломите си, аз разпитвам повечето от завършващите семинарията.

Удивително е какво можете да откриете в живота на другите хора, след като сте отворили вратата на сърцата си. Често има сълзи от болка, докато разказват за обтегнатите отношения с един или с двамата си родители. Добре е, че има и щастливи изключения, но не е необичайно да чуя тъжни истории от нашите абсолвенти за разбити семейства и домове с насилие, за гневни майки и за липсващи бащи. **Всяка година има абсолвенти, които получават дипломите си, а на тържеството не присъства никой от родителите им, за да ръкопляска на тяхното постижение.**

Един абсолвент ми каза, че баща му не му говорил в продължение на 4 години - от момента, в който вместо да избере да учи право както бащата-адвокат се надявал, синът избрал да учи теология и да служи в Христовата църква. Погледите ни се срещнаха, когато стисках ръката му и му връчвах дипломата за “магистърска” степен и след това се прегърнахме, докато той плачеше. В този епохален момент от живота си той отново усети ужилването на забравата. Обидното и несправедливо отношение в семейството приема много форми и оставя след себе си много белези.

Неочаквани ограничения от обстоятелствата. Това се случва, когато човек се окаже внезапно в някакъв капан, емоционален или физически. Внезапно нараняване или травмиращо заболяване може да направи човека инвалид, чувствайки се ужасно самотен. Белезите от жестокото минало могат да доведат до дълги, подобни на затвор години на болка, докато човек се бори да се възстанови.

Един мой близък приятел преживява ужасен период, докато помага на жена си да се възстанови от детството си, съпроводено със сексуално насилие. Няма място, нито е подходящо да описвам трудностите на това пътуване. Между многото странични последствия от това продължително възстановяване е загубата на тяхната брачна интимност за повече от две години. Той мечтае да прегръща съпругата си и да се радва на насладите на романтичните и интимни удоволствия, но се оказва, че не е възможно. Не сега. Може би никога. Тези неочаквани ограничения не позволяват на хората да летят свободно, да се реят в небето, да се наслаждават на живота.

Неверни обвинения. Не е необходимо човек да живее дълго, преди хората да започнат да говорят неверни неща за него. Това се случва даже с децата ви. Трагедията е, че тези лъжливи думи са чувани от хора, които не знаят нищо по-добро и им вярват. Става толкова невъзможно да се поправят тези неверни твърдения, така както е невъзможно да се събере перушината от разкъсана възглавница във ветровит ден. Много скоро човек отчаяно и разочаровано вдига ръце и си казва: “Как бих могъл някога да оправя репутацията си.”

Преди време в северозападната част на САЩ се разпространи слухът, че съм бил женен и разведен, а след това съм се оженил за жена си Синтия. Ако тези хора знаеха какво представлявахме двамата с нея през далечната 1955, когато за пръв и единствен път се оженихме, те никога не биха говорили подобно нещо! Това беше лъжа, но слухът започна да се разпространява и мнозина повярваха на това, което се говореше. Какво бихме могли да направим, за да изчистим репутацията си?

Нечестно изоставяне. В някои случаи това може да се окаже най-болезненото от всичко и наранява жестоко. Много жени могат да попаднат в тази категория. Вие помагате на младия си съпруг да се изучи. Виждате перспектива и бъдеще в неговия живот и потенциала на неговата надареност и вие, вярната съпруга, работите здраво. Той получава славата, той получава степените, той получава работата, той си създава име, той печели доверието - и после си заминава. Днес даже не знаете къде се намира. Вие сте му помагали. Вие сте се посветили на брака си с него. Вие може даже да сте родили децата му. Вие сте били с него, когато възвращаемостта от усилията ви е била много малка, а след това той ви изоставя. Той взе парите и избяга.

Много от вас милостиво сте дали много пари на заем на някой човек и той се е възползвал от вашата щедрост. Той не ви връща парите и вие се лишавате от хиляди долари. Вие сте нечестно изоставен. Други може би са работили заедно с някой човек, за да създадат една фирма. Вие работите с желание зад сцената. Той получава доверието, а вие вършите повечето от работата, мъкнейки товара година след година. Но когато вложените усилия започнат да се отплащат, той ви изоставя подобно на лош навик. Това е болезнено.

Но искам да ви кажа нещо: Може да ви е трудно да го приемете, но трябва да разберете, че по този болезнен начин Бог ни съобщава великите си съобщения.

Бележитият английски писател и теолог К.С. Луйс нарича този начин “Божият мегафон.” В книгата си “Проблемът на болката” той пише: “**Бог ни нашепва по време на нашите удоволствия, говори на съвестта ни и ни крещи, когато ни боли.**”

Ние имаме два избора: можем да се почувстваме лишени от илюзиите си и да се изпълним с горчивина и безнадеждност или можем да използваме тази трудност като платформа, на която да поставим надеждата си и да повярваме в живия Бог. Лишаването от илюзии представлява един опасен, хлъзгав и стръмен склон. В началото се лишаваме от илюзиите си относно обичан от нас човек. После ставаме цинични. Скоро след това не вярваме вече в някой, даже на Бога. Ние изгаряме, чувстваме се онеправдани и смятаме, че с нас са се отнесли несправедливо.

Никога не съм срещал човек, който след като се е лишил от илюзиите си за доброто в човека, след това да не е престанал да вярва в Бога. Двете неща вървят ръка за ръка. Цинизмът се размножава в такава среда. Причината за лишаването от илюзии и за лекуването на това заболяване могат да се опишат с приблизително едни и същи думи. Причината за лишаването от илюзии се дължи на факта, че човек концентрира цялата си надежда и вяра в друг човек, когато този човек бъде поставен на пиедестал, когато се фокусираме изцяло върху него, когато разчитаме за сигурността си изцяло на него. По този начин хората са хоризонтално приковани към този човек, който заема мястото на Бога и даже се превръща в Бог. Цялата ми надежда е в този човек. Това може да е детето ви, вашият родител, вашият партньор в бизнеса, ваш приятел, треньор, съпруг или съпруга. А когато глинени крака на този колос се пречупят, което неизбежно ще се случи, ние се лишаваме от илюзиите си. Какво е лекарството? Да концентрираме цялата си надежда и вяра в живия Бог. Когато направим това, най-обикновеното съобщение от Бога успокоява духа ни.

Кристиян Риджър е бил точно такъв човек. Затворен от нацистите, той прекарал четири години в прочутия концлагер Дахау, от 1941 до 1945 година. В какво е бил обвинен? Той бил член на една официално подкрепвана от Германската държава църква, която се противопоставяла на нацистите през 30-те и 40-те години. **Мартин Нюмойлер и Дитрих Бонхофер** са били пастори в тази църква. Като цяло това е била църква, която е защитавала истината, **но Кристиян Риджър е бил издален на нацистите от органиста на собствената му църква.** Той бил отведен на стотици километри от дома си, за да прекара следващите 4 години в концлагера Дахау, в околностите на Мюнхен.

Филип Янси ни разказва забележителната история на този човек в книгата си “Къде е Бог, когато боли?”: “Ако го помолите, Кристиян Риджър ще ви разкаже ужасни истории. Но той никога няма да спре до там. Той ще продължи и ще сподели вярата си - как в Дахау бил посещаван от Бога, който обича.” Риджър ми каза, че според Ницше “човек може да издържи на изпитанието, ако знае защо живее.” И продължи: “**Но**

тук, в Дахау, аз се научих на нещо много по-велико. Бог ми беше достатъчен, да ме подкрепва тогава и все още ми е достатъчен, за да ме подкрепва сега.”

Заклучителна молитва

Чуйте ме, жертви на несправедливото отношение, моля ви, чуйте Божията истина. Той има да ви дава стотици различни съобщения по време на стотици различни опасности в живота ви. Той знае точно подходящото съобщение и подходящото време и всичко, което е необходимо, за да ги получите, е чувствително, подчинено и вярващо сърце. Не онзи, чието сърце е изпълнено с чувство за отмъщение, с горчивина и с враждебност, а този, чието сърце казва: “Боже Господи, помогни ми сега. Точно в този момент. Освободи ме от този затвор. Помогни ми да видя в тъмнината, да видя ръката Ти. Тъй като съм съкрушен, оформи ме отново. Помогни ми да Те видя, докато съм забравен и отхвърлен.”

Молете се с тази молитва. Превърнете изпитанието си във вяра, като търсите Бога, за да използвате за Неговата цел тежкото положение, в което се намирате. Умолявам ви - направете го днес! Ако Йосиф е могъл да издържи тези години на несправедливо отношение, на самота и на обреченост, аз съм убеден, че и вие можете да го направите!

Знам, че животът ви не е изпълнен с египетски затвори или сънища, които трябва да бъдат тълкувани или с нацистки концлагери. Несправедливото отношение към вас е от коренно различен вид. Но независимо от формата си, то е болезнено. Вие усещате ужаса на отхвърлянето от хора, на които сте вярвали. Направили сте това, което е правилно, а с вас са се отнесли несправедливо.

Докато се намирате в това положение, помнете, че Бог не ви е изоставил, че не ви е забравил. Той никога не ни напуска. Той разбира сърдечната болка, причинявана от зло, което Той по един неразбираем за нас начин позволява да се случи, за да ви накара да тръгнете с искрено и чувствително сърце с Него. Бог е добър, Исус Христос е реален - сегашните обстоятелства в които се намирате няма да траят вечно. Молитвата ми е Бог да направи за вас това, което е направил за Йосиф.

Нека Той да ви дари с милостта да издържите.

Глава 4

Спомнят си за него и го издигат

Ако се справим правилно с болката, тя може да придаде величие на живота ни. Историята изобилства с разкази за хора, чиито борби и белези представляват фундамент за забележителните им постижения. Тъкмо поради преодолените страдания те са стигнали до величието.

Млада жена пеела соло пред огромна публика. Вокалната ѝ техника била превъзходна, интонацията ѝ била прекрасна, качествата на гласът ѝ били забележителни. По една случайност авторът на изпълняваното музикално произведение бил сред публиката. Когато певицата завършила изпълнението си, един човек, седящ зад него се навел към ухото му и шепнешком го попитал: “Какво ще кажеш? Хареса ли ти?” Композиторът отговорил меко: “Тя ще стане наистина велика, когато с нея се случи нещо, което да разкъса сърцето ѝ.” Дълго време не бях съгласен с това твърдение, защото ми се струваше, че това е жестока философия. Защо е необходимо човек да страда? Съгласни ли сте с мъдростта, че “Има поуки и печалби, които се научават само на страданието”? Сега вече изминах този път и кръгът се затвори. Съгласен съм с Тозер, който казва: “Съмнително е дали Бог може да благослови един човек значително, ако преди това не го е наранил дълбоко.” Мога да спомена много примери, но наистина живота на никой човек не доказва тази истина по-ясно от живота на Йосиф. Той е бил роден като любим син, но живота му бил пълен с разочарование и несправедливост, със страх и неверни обвинения, с робство и забрава. Ние оставихме Йосиф самотен в затвора, когато привършихме предишната глава. Сега, след изминаване на две пълни години, ние отново се връщаме към неговата история. Спомнете си, че когато се разделихме с него, две години по-рано той беше казал на виночерпеца: “Сега, когато разтълкувах сънят ти, не ме забравяй. Спомни си за мене, когато живота ти се оправи, когато бъдеш повишен. Направи ми услугата да си споменеш за мен пред Фараона и да ме извадиш от това място. Спомни си за мене.” Но виночерпецът не се сетил и не говорил пред Фараона за Йосиф. Само три дни след като Йосиф му казал тава, този човек бил освободен от затвора и бил възстановен на предишната си длъжност като главен виночерпец на Фараона. Но той бързо забравил всичко за престоя си в тъмницата, както и своя колега по килия, наречен Йосиф.

Изминали две години от това събитие - дълго време, за да бъдеш забравен. Бихме могли да се запитаме: “След всичко, което е преживял Йосиф, защо е трябвало да му се случи това? Той се е подчинявал

на Бога и е преуспявал, защото Бог е бил с него.” Отговорът е, че Бог е продължавал да работи в живота му. Друг герой от Библията, който се е обучавал чрез нещастията, е бил Йов.

Обещания за небесно повишение

Скъпият стар Йов, покрит със синини и подутини от сполетелите го нещастия, от смъртта на десетте му деца, от разрушаването на домът му, от загубата на всичко, което е притежавал, включително на здравето му. Той даже бил лишен от утешението на грижовни приятели. Той не притежавал нищо. Не мисля, че има човек, който би упрекнал Йов заради това, което е казал, докато е размишлявал над съдбата си и е търсил Бог, за да отговори на въпросите му: *“Ах, да бях знаел где да Го намеря! Отиишъл бих до престола Му, изложил бих делото си пред Него, и изпълнил бих устата си с доводи. Узнал бих думите, които Той би ми отговорил, и разбрал бих какво щеше да ми рече. Щеше ли Той да се препира с мене с голямата Си сила? Не! Щеше само да внимава в мен. Тогава би станало явно, че един праведник разисква с Него; и така, аз бих се освободил завинаги от Съдията си. Обаче, ето, отивам напред, но няма Го, и назад, но не Го виждам, наляво, гдето работи, но не мога да Го видя; крие се надясно, и Го не виждам”* (Йов 23:3-9)

Йов казва: “Иска ми се да можех да намеря Бога. Иска ми се да можехме просто да седнем с Него и да поговорим откровено за моето положение и да можех да Го попитам защо ми се случват всички тези неща. Искам на получа отговор на всички въпроси, които ме вълнуват.” Независимо от всичко, което преживял, Йов продължавал да вярва, че Бог ще го слуша. “Дали ще ми удари плесница по лицето и ще ми каже: “Йов, млъкни и седни там? Не, Той ще ме изслуша с внимание.” Въпреки, че продължавал да вярва в това, Йов все още си задавал въпроси: “Не знам защо Бог прави това? Къде е, не мога да Го намеря? Не мога да разбера това, което разбира Той?”

Но Йов продължава и си казва: “Обаче аз знам това ... аз знам това.” Обичам това изказване, изпълнено с вяра: *“Знае, обаче, пътя ми; когато ме изпита, ще изляза като злато. Ногата ми се е държала здраво в Неговите стъпки; опазил съм пътя Му, без да се отклоня; От заповедите на устните Му не съм се оттеглил назад; съхранил съм думите на устата Му, повече от нужната си храна”* (Йов 23:10-12) Ключовата фраза в този откъс е в началото: “когато ме изпита.” Разбирате ли, липсва метод за бързо намиране и оформяне на златото. Откриването, обработването, очистването и оформянето на златото е продължителен и болезнен процес. Нещастieto е безценно средство за възпитание на едно дете на Бога и само Бог може да определи колко дълго ще продължи този процес. Той е единственият Очистител.

Йов не казва: “Когато той ме изпита, аз ще струвам един милион!” Или “Когато ме изпита, всичко ще бъде така, както беше преди.” Не, на нас не ни се обещават външни неща, на нас ни се обещават вътрешни промени. Господ обещал на Йов: “Когато процесът свърши, ти ще станеш като злато. Тогава ще си в състояние да се справиш с всяко повишение в живота си.” Ето там се намираше Йосиф, когато го видяхме за последен път. Той все още се намирал в процес на формиране, неговото злато все още продължавало да се почиства от примеси, а сърцето му продължавало да бъде разкъсвано от нещастieto и забравата.

Изпитанието: тъмнина преди разсъмване

За Йосиф тези две цели години не са били нито вълнуващи, нито пълни със събития. Те са представлявали едно продължително, скучно, монотонно, непривлекателно и бавно мелене. Месец след месец след месец ... и нищо. Даже описанието в Битие не прави опит да направи тези години да изглеждат по-привлекателни и причината е, че те наистина не са били такива. Ето такава е положението, когато сте в период на чакане. Нищо не се случва! **Чакане. Чакане. И чакане.**

Но само на пръв поглед изглежда, че нищо не се случва. Всъщност, много неща се случват. Случват се събития, без нашето участие. Нещо повече, ние получаваме сила, ние биваме стабилизирани, ставаме побезгрешни, ние биваме пречиствани и се превръщаме в чисто злато. Сега се връщаме към по-ранния ми коментар - Йосиф е бил подготвян за величието. Всички хора, които Бог използва по някакъв величествен начин, преди това биват скривани в тайната на Неговото присъствие, далеч от човешката гордост. Това е мястото, където гледната точка се прояснява. Това е мястото, където наносите се отлагат от течението на живота ни и вратата ни започва да сграбчва ръката на Бога.

Авраам е чакал раждането на Исак. Моисей не е повел Изхода, преди да навърши осемдесет години. Илия е чакал край потока. Ной е чакал 120 години, за да завали дъжд. Павел бил скрит за три години в Арабия. Списъкът не свършва. Бог работи, докато хората Му чакат, чакат и чакат. Йосиф е бил подготвян за едно забележително бъдеще. Ето това се е случвало. За сега - нищо. За бъдещето – всичко!

Повратната точка: сънят на Фараона

След като изменили цели две години, в един ден, който приличал на всички останали дни, Йосиф изживял повратна точка в живота си. Тази сутрин била като всички останали сутрини от предишните две

години. За Йосиф това е бил още един ден в затвора, с изключение на една дребна подробност, която не му е била известна, че през предната нощ Фараонът е сънувал един лош сън.

Обявеният сън

“Като изминаха две години Фараон сънува, че стоеше при Нил. И, ето, седем крави, хубави и тлъсти, излязоха от реката и пасяха в тръстиката. А, ето, след тях излязоха из реката други седем крави, грозни и мършави, и стояха при първите крави на речния бряг. И грозните, мършавите крави изядоха седемте хубави и тлъсти крави. Тогава Фараон се пробуди. А като заспа, сънува втори път; и, ето, седем класа пълни и добри израснаха из едно стъбло. А ето, след тях израснаха други седем класа тънки и прегорели от източния вятър. И тънките класове погълнаха седемте дебели и пълни класове. А като се събуди Фараон, ето, беше сън.” (Бит. 41:1-7) Царят на тази страна имал сън, в който видял как от река Нил излизат седем охранени и загладени крави. След това от реката се появили други седем грозни, мършави и гладни крави и погълнали дебелите и охранени крави. Фараонът се събудил и може би си е мислел, че огромното количество храна, което изял предната вечер, е затруднило храносмилането му.

Скоро след това той отново заспал и сънят му продължил. Този път му се присънило житно стъбло със седем пълни и здрави класове. След това му се присънили седем слаби класа, изсушени от източния вятър и те погълнали седемте здрави класове. Когато се събудил, Фараонът си спомнил какво е сънувал и се разтревожил. *“На сутринта духът му беше смутен; той, прочее, изпрати да му повикат всичките вълхви и всичките мъдреци в Египет, и Фараон им разказа сънищата си; но нямаше кой да ги изтълкува на Фараона.”* (Бит. 41:8)

Има една интересна подробност, отнасяща се до думата “вълхви.” Когато оригиналната дума е била преведена от еврейски на гръцки, преводачите използвали една дума, която означава “мъже, сведущи в светите писания.” Защо споменавам това? Защото то ни показва, че всички тези мъже са били много интелигентни. Те са били считани за най-мъдрите мъже на земята. Те са прекарвали времето си, занимавайки се с разшифроване на всички текстове, написани с египетски йероглифи и с изследване на движението на звездите по небето. Аз наистина се възхищавам от тяхната честност. От тях е било поискано да направят нещо, но те не са го направили, като казали: “Не знаем значението на сънищата ти.”

Внезапно нещо просветнало в главата на главния виночерпец на Фараона. *“Тогава началникът на виночерпците говори на Фараона, казвайки: „Днес се сецам, че съм виновен. Фараон се беше разгневил на слугите си и ме хвърли, мене и началника на хлебарите, в тъмница, в дома на началника на телохранителите. И сънувахме, аз и той, в същата нощ; сънувахме, всеки според както щеше да се тълкува съновидението му. А заедно с нас беше там един млад евреин, слуга на началника на телохранителите; и като му разказахме, той ни разтълкува сънищата; на всеки от нас, според съновидението му, даде значението. И според както ни изтълкува, така и стана; мене той възстанови на службата ми, а него обеси.”* Тогава Фараон направи да повикат Йосифа, и бързо го изведоха из тъмницата; и той се обръсна, преоблече се и дойде при Фараона” (Бит. 41:9-14).

Когато Фараон чул, че наблизо има някой, който би могъл да му каже значението на вълнуващите го сънища, естествено той казал: “Идете и го доведете.” Сега си спомнете, че Йосиф не е знаел нищо за това, което е ставало в двореца на Фараона. Той не е имал представа какво му предстои. Той си е седял там, в затвора, когато внезапно веригите задрънчали, решетките се раздвижили, вѐжетата го издигнали нагоре и той установил, че го изваждат от ямата. Съществува една интересна подробност, която искам да споделя тук. Когато Фараон изпратил за Йосиф, охраната бързо го извадила от затвора. Но вместо да се втурне и да се яви незабавно при Фараона, Йосиф *“се обръсна, преоблече се и дойде при Фараона.”* Йосиф се е подготвил, за да се яви пред Фараона! След като прекарал толкова дълго време в затвора, Йосиф бил брадясал, облечен в дрипи и без съмнение - много мръсен. Египтяните имали обичай да са гладко обръснати. Той трябва да си е помислил: “Ако ще трябва да се явя пред царя, ще трябва да се погрижа за външния си вид. Ако ще се явя при Фараона, аз трябва да изглеждам добре.” Поради това той се избръснал, изкъпал се и се преоблякъл в чисти дрехи.

Тълкуванието на съня

Спрете се и си представете този дългоочакван момент. От години Йосиф бил част от реалния свят. Замислете се над този ярък контраст - от мръсния затвор в двореца на Фараона. Каква рязка промяна! Вижте го как стои, прясно избръснат и облечен в чиста роба, а Бог продължава да бъде с него, докато наблюдаваме първият му отговор на Фараона. *“И Фараон каза на Йосифа: Сънувах, но няма кой да изтълкува съня; но аз чух да казват за тебе, че като чуеш съновидение, умееш да го тълкуваш. А Йосиф в отговор каза на Фараона: Не аз, Бог ще даде на Фараона отговор с мир.”* (Бит. 41: 15-16)

Фараонът казал: “Съгласно информацията, с която разполагам, ти си човекът, който знае отговорите. Кажете ми какво означават сънищата ми и аз ще те възнаградя.” “Чакай малко,” казал Йосиф. “Не аз, а Бог знае отговорите.” В един от вариантите на превод на Библията този откъс е преведен така: “Аз не мога да го направя, но Бог ще даде на Фараона отговорите, които желае.”

Ето, това се нарича скромност и почтен характер. Това е била възможността за Йосиф да се представи в двореца, като каже: “Разбирате ли, че още преди две години аз бих могъл да бъда вън от затвора, ако не беше ме забравил този тъпак, който стои хей там? Разбирате ли, че през тези две години аз бих могъл да тълкувам сънищата ви? Бих могъл да ви спестя много безсънни нощи. Поради това, ако очаквате да ви помогна сега, защо не се отървете от него и да работите с мен без посредници?” Но нищо такова не се случило. Вместо това, Йосиф казал: “Не, не съм аз онзи, който знае отговорите. Но аз служа на Бога, който ги знае. Ние двамата ще Го слушаме и Той ще ни каже какво иска от нас да научим.”

Всъщност, той казал: “Фараоне, горе над тези звезди, към които твоите астрономи гледат постоянно, има Бог, но те нямат връзка с Него. Аз съм тук, за да ти кажа, че Той и само Той е Онзи, който тълкува сънищата.” Когато това стане, той буквално казва: “Бог ще даде мир на Фараона.” Не е ли велико това? Фараоне, Бог ще ти донесе мир. Той ще ти даде мирен отговор. А ако отговорът е от Бога, това ще бъде точен отговор.”

Знаете ли защо Йосиф е можел да бъде толкова смирен и да говори толкова откровенно? Защото сърцето му е било пречупено. Защото е бил изпитан чрез огъня на нещастieto. Защото през годините, когато видимите условия в които се намирал изглеждали почти непоносими, вътрешното му състояние се превърнало в чисто злато. Сега сме свидетели на изгодите, които получава човек, когато издържи на нещастieto с очи, вперени в Бога. През остатъкa от живота на Йосиф, от 30-та до 110 годишната му възраст, на която умрял, ние няма да чуем нито една дума на огорчение да се отрони от устните му.

Нито една дума в упрек срещу братята му, които го продали в робство, нито една горчива дума срещу жената на Петефрий, нито едно обвинение срещу виночерпеца, който го забравил в затвора. Най-после Йосиф заел една позиция, от която би могъл да си отмъсти на всички тези хора. Но той не го направил. Нека да се върнем към тази сцена.

Фараонът разказал сънищата си на Йосиф, за двата вида крави и за двата вида житни класове и след това зачал да чуе тълкуванието. Спокойно и методично Йосиф обяснил значението на сънищата: *“Тогавa Йосиф каза на Фараона: фараоновият сън е един: Бог е явил на Фараона това, което скоро ще се направи. Седемте добри крави са седем години; и седемте добри класове са седем години, сънят е един. А седем мършави и грозни крави, които излязоха след тях, са седем години, както и седемте празни класове, прегорели от източния вятър; те ще бъдат седем години на глад. Това е, което каза на Фараона; Бог е явил на Фараона това, което скоро ще направи. Ето идат седем години на голямо плодородие по цялата Египетска земя. А след тях ще дойдат седем години на глад; всичкото плодородие ще се забрави в Египетската земя, защото глад ще опустоши земята. Няма да се познае плодородието на земята, поради оня глад, който ще последва; защото ще бъде тежък. А това, дето съновидението се повтаря на Фараона два пъти, означава, че това е решено от Бога и че Бог скоро ще го извърши”* (Бит. 41:25-32).

След като Йосиф чул сънищата, той казал: “Чрез мен Бог ще ти каже това, което скоро ще направи. Аз съм просто един преносител на съобщението.” След това продължил с тълкуванието на съня на Фараона. И двата съня означавали едно и също нещо: на Египет му предстоят седем години на голямо плодородие. След това ще дойдат седем години на глад, който ще да бъде толкова голям, че хората ще да забравят, че някога е имало дни на изобилие. Божият план не само ще да се осъществи, но човек можел да разчита на това, че часовникът на Бога работи точно.

Бог! Бог! Бог! Навсякъде в отговора си Йосиф се позовава на Бога. Вместо да насочва вниманието към себе си, той насочва Фараона към Йехова. Не аз, а Господ Бог дава тълкуванието на сънищата! Пред нас е един човек, който наистина е смирил себе си под величавата ръка на Бога. След това Йосиф добавил един съвет: *“Прочее, нека потърси Фараон умен и мъдър човек и да го постави над Египетската земя.”* (Бит. 41:33) Заедно с препоръката, Йосиф дал един много конкретен съвет за начина, по който трябва да постъпи Фараона. Египет се нуждаел от прецизен, добре организиран процес на дозиране на потреблението.

Когато човек живее в изобилие, той яде изобилно, харчи много и не пести. Поради това Йосиф казал: “Ти имаш нужда от човек, който да поеме отговорностите на управлението през тези седем години на изобилие, от човек, който да надзирава строителството на складове и да осигури отделянето и съхраняването на част от реколтата в тези складове. Когато дойде гладът и измете плодородната земя, благодарение на натрупаните запаси ти и хората ти ще бъдете в състояние да преживеете този период. Следователно, ти имаш нужда от дисциплиниран и предвидлив човек, на който може да се разчита, че ще се справи с работата. Ти имаш нужда от един добър ръководител.” Но нито веднъж той не казал: “Аз харесвам тази работа. Аз разтълкувах сънят ти и заслужавам този пост.”

Наградата: издигането на Йосиф

“Това нещо беше угодно на Фараона и на всичките му слуги. И Фараон каза на слугите си: Можем ли да намерим човек, като тоя, в когото има Божий Дух?” (Бит. 41:37-38) Пред него е стоял Йосиф, удовлетворяващ всички изисквания. Но даже когато изглеждало подходящо Йосиф да представи кандидатурата си, той се въздържал. Но царят знаел, че Йосиф е подходящ за тази работа.

Скромност при повишението. “Тогавя Фараон каза на Йосифа: Понеже Бог ти откри всичко това, няма никой толкова умен и мъдър, колкото си ти. Ти ще бъдеш над дома ми, и всичките ми люде ще слушат твоите думи; само с престола аз ще бъда по-горен от тебе” (Бит.41:39-40).

Кой не би се впечатлил от самоконтрола на Йосиф? Като отказал да манипулира момента или да прави намеци, той просто стоял там и чакал. В самотата на предходните години от живота си по някакъв начин, изоставен и забравен в затвора, той се научил да позволява на Бога да работи по Своя начин, в Своето време, за Своите цели! Лишен от егоистични амбиции, Йосиф отказал да се самопредложи. Колко ободряващо и колко рядко срещано! Колко много хора са маневрирали и планирали нещата да стават по техния собствен начин и след това са съжалявали за това? Ако Бог е желаел да го издигне, той щял да го направи.

Тъкмо това се случило в този случай. Бог е пожелал и го е направил. Фараонът казал на Йосиф: “Тъй като Бог ти каза всичко това, очевидно е, че никой друг не е толкова проникателен и мъдър като тебе. По тази причина аз те поставям да ръководиш всичко. Единственият човек, на който ще даваш отчет, единственият човек, който ще има по-голяма власт от тебе - това съм аз. Ти си на второ място след мене. Сега ти си моят министър-председател.” Знаете ли какво е видял Фараона в Йосиф? Злато. Думата “проникателен” предава идеята за способност да се вижда ясно положението и да се постъпва конструктивно в трудни ситуации. Йосиф е бил човекът, който е способен на това и на още много и по-трудни неща. Той е разбирал как да оцени ситуацията и да направи правилните ходове, даже когато е бил под напрежение. Той е разбирал това, защото именно чрез напрежението неговото злато е било очистено от примесите.

Издигнат над цял Египет

“Фараонът още каза на Йосифа: Виж, поставям те над цялата Египетска земя. Тогавя Фараон извади пръстена от ръката си и го тури на Йосифовата ръка, облече го в дрехи от висон и окачи му златно огърлие на шията. После нареди да го возят на втората колесница, и викаха пред него: Коленичете! И така го постави над цялата Египетска земя” (Бит. 41: 41-43). Фараонът широко разперил ръката си, все едно че искал да обхване цялата земя на Египет и казал: “Всичко това е твое, Йосифе.”

След това свалил пръстена, с който се подписвал и го поставил на пръста на Йосиф. Нали знаете какво е символизирил този пръстен? Той е имал значението на сегашната платинената кредитна карта. Чрез този пръстен Фараонът подпечатвал платежните документи, законите или всичко останало, когато искал да ги удостовери, или да ги направи валидни. Сега този пръстен бил поставен на пръста на Йосиф от самият Фараон. Йосиф е носел властта на царския печат. Заедно с това, Фараонът го облякъл в прекрасни ленени дрехи, поставил златна огърлица на шията му и даже му дал една царска каляска.

Само преди няколко часа Йосиф бил мръсен, рошав, окъсан и забравен затворник. Сега бил облечен в царски дрехи, носел златна огърлица на врата си, пръстена на Фараона на пръста си и се возел в баснословна каляска. На всички хора, покрай които минавал било наредено да коленичат. Издигането на Йосиф е било невероятно. Но това е начинът, по който действа Бог, когато реши, че времето е дошло. “Йосиф беше на тридесет години, когато стоя пред Египетския цар Фараон; и като се отдалечи от лицето на Фараона, Йосиф обиколи цялата Египетска земя” (Бит. 41:46).

Това ни дава прекрасна възможност за малко да оставим сцената и да погледнем към ставащото от гледната точка на един човек, който работи на полето и превозва огромни камъни за онези безкрайни и неспирни строежи на пирамидите. Този човек не знае нищо за това, което става в затвора и в тронната зала на двореца. Всичко, което му е известно е, че някакъв млад мъж се е издигнал, някакъв чужденец, който е успял да спечели благоволенieto на Фараона. И на работника е казано: “Коленичи пред този човек!” “О, човече, виж какво става,” казва си работникът. “За какъв се мисли този човек? Кого ли е подкупил, за да получи всичко това? Той сигурно познава някой високопоставен човек. Това е начинът, по който стават нещата там горе в царския двор.”

Ако бяхме поставени в същото положение, ние сигурно щяхме да си помислим същото нещо. По време на войната във Виетнам често чувахме фразата: “Никога не вярвай на човек, който е по-стар от 30 години.” В наши дни, когато процентът на застаряващото население се увеличава, ние сме по-склонни да чуем: “Никога не вярвай на човек, който е на по-малко от 30 години.” Самият Йов е казал: “*Не че човеците*

са велики, за това ще са и мъдри, нито че са стари, за това ще разбират правосъдието” (Йов 32:9). Побелялата коса не е гаранция за мъдрост, нито пък младостта задължително е белег на незрялост или на незнание. Ние имаме склонност да гледаме подозрително към всеки, който е по-авторитетен, по-богат или по-високопоставен - но е по-млад от нас самите.

Но това, което не можем да видим от ограничената си перспектива е онова, което Бог прави под повърхността. Този работник на полето не е знаел и не е имал и най-слаба представа какво се е случило по-рано в живота на Йосиф, нито пък е чувал за годините, които той е прекарал в затвора. Той не е знаел за верността на Йосиф, когато е бил свършено сам и никой не го е наблюдавал.

Йосиф е бил посочен, избран, подбран, подготвен и рафиниран в злато от Всевишния Бог. Ето така той е стигнал до положението да носи пръстена. Ето така е стигнал до положението да бъде облечен в скъпите дрехи, да носи огърлицата и да се вози в каляска. Това е причината на другите да бъде нареждано да коленичат пред него. Самият Йосиф не е казвал това, другите са го казвали.

Чудя се, какво ли си е мислил Йосиф в този момент? Убеден съм, че той постоянно си е казвал: “Хвала на Бога.” Мисля си, че той си е припомнял всички неща, на които го е научил Бог през изминалите 30 години от живота му, неща на които Бог иска да научи и нас.

През периода на чакане, вярвайте на Бога без паника. Разчитай на Него да се справи с виночерпците от живота ви, с хората, които са ви забравили, с хората, които не спазват обещанията си. Задача на Бога е да се справи с виночерпците от миналото ви. Вашата задача е да бъдете такъв служител, какъвто Бог иска да бъдете. Бъдете верни, докато сте в периоди на изчакване. Бог няма да ви забрави или да ви изостави.

А когато дойде наградата, благодарете на Бога без гордост. Само Бог може да ви преведе през изпитанието и да ви измъкне от ямата. Само Бог може да ви възнагради за вашата вяръност. Ако Той направи това, бъдете благодарен и не се гордейте. Със сигурност ще има някой, който ще намери причина да каже, че не заслужавате, че не сте достатъчно квалифициран, за да получите наградата или повишението. Но помнете смирено, че Бог е онзи, който ви е издигнал.

Г. Фредерик Оун е писал следното за Йосиф: “Опит за съблазняване; дяволски заговор; черна неблагодарност; затвор с всичките му ужаси. Въпреки това неговата безупречната човечност, верността му да върши правилните неща и лоялността му към Бога на дедите му са отвели този млад мъж в двореца и той е станал управител на земята на Фараона.”

На някои от вас им предстои повишение и вие даже не знаете за това, защото Бог не съобщава предварително назначенията си. Това, което трябва да направите докато чакате, е да вярвате в Неговите обещания. Докато седите в тъмнината на ямата си, чрез вратата си бъдете уверен, че Той ще ви донесе светлината на новото разсъмване.

Намирайки се в зимата на неудобствата си, вярвайте, че ще има пролет. Преподобният Джо Бейли, в книгата си “Последното нещо, за което говорим,” разказва за загубата на тримата си сина, Дани, Джон и Джо - всеки от които умрял на различна възраст и при различни обстоятелства, единият преди да навърши 5-годишна възраст - от левкемия. Припомняйки си всички тези душераздиращи спомени, Бейли пише за надеждата, която най-накрая се върнала в него: “Едно неделна утрин през януари видях пощенската кола да спира до пощенската ни кутия край пътя. Без да мисля, просто защото исках да взема пощата, аз изтичах от дома, облечен само по риза. Навън беше ужасно студено - температурата беше под нулата - духаше пронизващ вятър от север и земята беше покрита с повече от 30 см сняг. Отворих пощенската кутия, извадих пощата и бях готов да се втурна обратно към къщи, когато видях, че най-отдолу, под писмата, имаше един каталог със семена на цветя и зеленчуци. На челната страница имаше цъфнали цинии. Отворих го, а на задната страница имаше огромни домати. За няколко мига забравих за студа и бях освободен от него. Прелиствах каталога, запознавайки се с царевица, краставици и ароматни рози. Представих си прясно разкопаната земя, помирисах я и я оставих да изтече между пръстите ми. През този кратък момент аз живях в пролетта и в лятото, а зимата беше отминала. След това студът проникна до костите ми и аз се втурнах обратно в къщи. Когато входната врата се затвори след мене и отново се стоплих, аз си помислих как изживяното от мен край пощенската кутия наподобява на нашия живот като християни.

Ние усещаме студа, докато се намираме в компанията на хората, които не споделят нашата надежда. Хапещият вятър прониква до нас, така и до тях... Но докато ни е студено, ние имаме един каталог за семена. Ние го отваряме и усещаме мириса на обещаната пролет, на вечната пролет. И първият плод, който подхранва надеждата ни е Исус Христос, който е възкръснал от смъртта и студената земя трябва вечно да го прославя.” Богът на Йосиф ще стои край нас през цялото време, докато сме в ямата. Той няма да ни изостави или да ни забрави. Той ще бъде там докато фучи студената зимна буря и ще ни дава обещание за пролетно време. Той ще бъде там през тъмната нощ и тихо ще ни напомня обещанието за утринната светлина.

Преди много години аз взех едно много важно решение в живота си. Търсех отговор на въпроса дали Бог е автор на Библията или не и стигнах до твърдото убеждение, че Той я е написал, следователно тази Книга заслужава моето доверие. По тази причина реших да вярвам безрезервно на Божието Слово. Започнах да изучавам Писанията и открих нещо удивително: Бог говореше за неща, които ежедневно ме вълнуваха! В Словото Си Той обсъждаше неща, с които се борех лично, проблеми, с които аз самият се опитвах да се справя и ми предлагаше отговори, които работеха. А когато отговорите нямаше да дойдат незабавно при мене, Бог ми предлагаше надежда да чакам. Аз реших, че Неговата Книга е вярна и абсолютно надеждна, даже когато не можех да видя другия край на тунела.

Колкото повече изучавах Библията, толкова повече осъзнавах, че нейната истина попада в различни категории. Например, Бог говори за спасение на много места в Книгата Си. Той говори за това как трябва да го опознаем лично и как да му се доверяваме безрезервно. Освен това, Той говори за прошката и какво да правим с греха. Той говори много за такива черти от характера, като мекота, търпение, великодушие, любезност и радост. Но от всички качества на Библията, към които започнах да се отнасям сериозно, аз си мисля, че онова качество, което означава най-много за мен, попада в категорията на обещанията. Обещания като: *“А на ония, които Го приеха, даде право да станат Божици чада, сиреч, на тия, които вярват в Неговото име.”* (Йоан 1:12); *“Не се безпокойте за нищо; но във всяко нещо, с молитва и молба изказвайте прошенията си на Бога с благодарение; и Божият мир, който никой ум не може да схване, ще пази сърцата ви и мислите ви в Христа Исуса”* (Фил. 4:6-7).

Преди много години някакъв човек преброил всички обещания в Библията и се оказало, че общият им брой е 7 474. Не твърдя, че това число е вярно, но знам, че в страниците на Библията има хиляди обещания, които сграбчват читателя и казват: “Повярвай ми! Приеми ме! Дръж се за мене!” От всички обещания в Библията, онези, които имат най-голям смисъл са обещанията, които предлагат надежда в края на нещастieto. Това са онези обещания, които ни казват: “Заслужава си. Върви с Мене. Вярвай Ми. Чакай с Мене. Аз ще те награда за чакането. Твоето злато се пречиства.”

Йосиф е научил, че едно разбито и каещо се сърце не е край, а е началото. (Коментар: Може би и тук е валидна максимата: „Не можеш да направиш омлет, ако не счутиш яйцата.“ Д.Пр.) Покрит със синини и смазан от разочарованието и от нереализираните си мечти, той е открил, че Бог никога не го е изоставил. Когато нещастieto свършило, той бил пречистен и изглеждал като направен от злато. Той се превърнал в личност с голяма стабилност, с по-дълбоки качества и с един забележителен характер.

Обещанията на Бога са толкова валидни за нас, колкото са били валидни и за Йосиф. Божията милост все още действа. Неговата нежна загриженост ни придружава от дъното на ямата до върха на успеха.

Глава 5

Събиране плодовете на праведността

Преди няколко дни получих едно писмо, в което се говори за проучване, направено сред хора на възраст от 95 години и повече. На тези хора бил задаван следния въпрос, на който можели да отговорят както пожелаят: “Ако можехте отново да изживеете живота си, какво ще направите по различен начин?” Запитаните дали най-различни отговори. Между тях има три, които са най-забележителни: „Бих отделял повече време за размисъл.” „Бих рискувал повече.” „Бих правил повече неща, които ще продължават да съществуват, след като си отида от този свят.”

Тъй като съм още толкова млад(!), аз не бях включен сред интервюираните, но ако бяха ме попитали, щях да добавя следния отговор: ”Аз щях да бъда по-утвърждаващ човек.”

Как бихте отговорили вие? По десетобалната система, където 10 е най-високата оценка, как оценявате собственото си утвърждаващо поведение към другите хора? Колко подкрепяте техните постижения и това, което са успели да направят? Няколко уточняващи въпроса ни помагат, за да съставим отговора си. Първо, колко утвърждаващ сте, когато другите страдат и не са продуктивни? Когато не са привлекателни или готови да ви отговарят? Когато са болни, подтиснати и отпуснати? Дали ги окуражавате и плачете с тях? Предлагате ли подкрепа и утвърждаване на онези, които са в мъките на различните нещастия?

Преди 7 века един мъж, наречен Франческо ди Пиетро ди Вернардоне осъзнал голямата нужда човек да бъде утвърждаващ към хората, които са наранени. Ние познаваме този човек като Свети Франциск от Асизи, знаем и вълнуващата молитва, която се счита, че е съставена от него: “Господи, направи ме да бъда инструмент на Твоя мир; позволи ми да посея любов там, където има омраза; да посея прошка там, където има онеправдание; да занеса вяра там, където има съмнение; да дам надежда там, където има отчаяние; да

занеса светлина там, където има тъмнина и да дам радост там, където има тъга. О, небесни Господарю, дари ме с милостта да не се стремя аз да бъда успокояван, а аз самият да успокоявам другите; да не искам от другите да се постараят да ме разберат, а аз самият да мога да ги разбирам; да не претендирам другите да ме обичат, а аз самият да ги обичам такива, каквито са; защото истината е, че ние получаваме само когато даваме на другите; истината е, че Ти ни прощаваш нашите грехове, когато ние прощаваме грешките на другите; истината е, че когато умъртвяваме егоизма и собствените си желания, тогава се раждаме за вечния живот.”

Каква оценка поставяте по десетобалната скала на усилията си да отделите време, за да успокоявате и да плачете с онези, които плачат? Следващите въпроси са още по-предизвикателни: “Доколко подкрепяте онези, които са били издигнати? Как се отнасяте към тези, които в очите на хората са преуспели? Те са постигнали много и са получили награда за постиженията си. Дали се радвате и аплодирате ли успехът им? Или автоматично ставате подозрителен към такива хора, защото имат повече неща, отколкото вие някога ще имате?” Нали сте съгласни, че тези въпроси хвърлят светлина към някои интересни неща? Установил съм, че повечето хора могат с много по-голяма лекота да плачат с онези, които плачат, отколкото да се радват с тези, които се радват.

Това е особено вярно по отношение на материалното богатство и за натрупване на житейски удобства. По мои наблюдения мнозина трудно понасят да се намират в обществото на хора, които са богати, даже когато нямат никаква причина да се съмняват в тяхната почтеност или в произхода на богатството им. Грозната страна на човешката природа се втурва в нас, подхранвана от завистта или ревността и критичното отношение ни завладява безпрепятствено. Забутано там някъде във Фил. 4 има едно парченце самородно злато, което директно засяга тази тема. Павел е адресирал посланието си да църквата във Филипи и докато е писал за своите дни на трудности, той споменава за две крайности в живота си: за периодите, когато е бил в недоимък и когато е живял в изобилие.

Павел препоръчва на хората от тази църква да бъдат утвърждаващи и окуражителни по време и на двата периода: “Бях много радостен в Господа, че отново показахте загрижеността си за мен. Разбира се, вие винаги сте били загрижени, но няхте възможност да го покажете. Казвам ви тези неща не защото имам нужда от нещо, тъй като се научих да седоволявам от каквото имам. Зная как да живея и с по-малко, и с повече, отколкото е нужно. Винаги и във всичко научих тайната да съм доволен, когато съм сит и когато съм гладен, когато имам предостатъчно и когато нямам необходимото. Способен съм да посрещна всички обстоятелства чрез Христос, който ми дава сили. Но вие сторихте добре, като споделихте заедно с мен неприятностите ми.” (Фил. 4:10–14)

Погледнете към крайностите. “Зная как да живея и с по-малко, и с повече, отколкото е нужно” На нас ни е лесно да си представим, как е живял Павел в недоимъка, как си е изкарвал сам прехраната, шийки палатки, като същевременно е посветил живота си на разпространяването и проповядването на евангелието, как е треперел от маларична треска, докато е вървял по каменистия бряг на Памфилия, понасяйки безсънни нощи, глад и жажда, и попадане в затвора заради вярата си. Но много по-трудно е да си представим Павел живеещ в богатство, поне по днешните ни стандарти. Защо е така? Тук ще бъде искрен. Изглежда, че има нещо по-духовно в дните на трудности и плач, и нещо почти животинско, което е свързано с дните на преуспяване. Но въпреки това Павел казва: “Винаги и във всичко научих тайната да съм доволен, когато съм сит.”

Той е преживял и двата състояния и се е научил как да понася и двете. Има периоди, когато този човек на Бога е живял в изобилие. Имате ли някаква представа в какво положение биха се оказали много църкви, семинарии, библейски училища и мисионери, ако ги нямаше тези неегоистични хора, които дават изобилно от това, с което Бог ги е благословил? Докато говоря на тази тема, искам да спомена за онези герои от Библията, които Бог е благословил с материално богатство и ги е използвал за Своя по-голяма прослава. Те са били толкова възнаградени, колкото и онези, които са страдали в голяма нужда.

Трябва да признаем, че в наши дни изпитанието на изобилието може да бъде по-застрашително от всяко друго в живота ни. Д. Осуалд Сандерс казва: “Не всеки човек може да носи пълната чаша. Внезапното издигане често води до възгордяване и последващ провал.

Най-строго от всички изпитания е изпитанието да устоиш на изобилието.” Но какво ще кажем за човек, който издържи на това изпитание, отдавайки почит на Бога с богатството си? Дали днешната евангелистка църква прегръща такъв човек? Има ли място в църквата за човек, който е очевидно благословен в земната си дейност? Или такъв човек е нежелан, поради завист, ревност или недоволство?

Бърз анализ – тогава и сега

Ние можем да си представим каква е била египетската прическа на Йосиф. Можем да си представим, как е живял като типичен египтянин. Можем да си го представим в двореца на Фараона, където е бил

втория човек по старшинство.

Но бих желал да си го представите в наши дни в една най-често срещана евангелистка църква. Представете си го първо, когато е изживявал мъките на страданието, отхвърлен от собственото си семейство, продаден в робство и след това хвърлен в затвора поради невярно обвинение. Уверявам ви, че името му щеше да бъде в списъка на хората, за които се молим в църквата. Ние се молим за онези, които са прогонени или избягали от семействата си. Ние се грижим за онези, към които са се отнесли несправедливо и изпитват голяма болка. Да, името на Йосиф със сигурност би попаднало в началото на списъка на хората, за които се молим.

Възстановения човек

Чрез една поредица от събития, след като бил лъжливо обвинен, затворен и забравен за още две години, Йосиф бил заведен пред Фараона, изтълкувал правилно един сън и превърнал в могъщ и преуспяващ човек. Изследователите на Стария Завет, които описват тази епоха казват, че Египет не може да се сравни с никоя друга страна от древния свят, с изключение на Вавилон, който се появил с целия си блясък векове по-късно. Това е било място на забележително влияние, на завидни образователни постижения, на военна мощ и на неограничено богатство. И Фараонът казал на Йосиф: *“Виж, поставям те над цялата Египетска земя.”* (Бит. 41:41)

Нова позиция на власт

Забележете местоимението: “Поставям те.” Йосиф не е манипулирал това издигане. Той даже не го е очаквал. Така се получава често в живота на преуспяващия човек. Фараонът казал: “Йосифе, издигам те да управляваш земята на Египет.” Така Йосиф е получил икономическа власт и е служел като втори по старшинство в екипа на Фараона. *“Тогавя Фараон извади пръстена от ръката си и го тури на Йосифовата ръка, облече го в дрехи от висон и окачи му златно огърлие на шията. После нареди да го возят на втората колесница, и викаха пред него: Коленичете! И така го постави над цялата Египетска земя.”* (Бит. 41: 42-43)

Оригиналната еврейска дума за “пръстен” означава “да потъгна.” Това е бил пръстен, който при притискане е потъвал в парче мека глина, която се е използвала за запечатване на някакъв документ. Когато на Йосиф подписвал някакви платежни документи, той ги подпечатвал един по един с пръстена на Фараона, който носел на пръста си. На него му била дадена власт да решава, както и икономическа власт над цял Египет. Фараонът облякъл Йосиф в дрехи от фин лен, поставил златна огърлица на шията му и заповядал да бъде возен в каляската, която се движела непосредствено след каляката на Фараона. Докато те се движели по улиците, слугите на Фараона викали: “Коленичете пред Йосиф!”

Нека да се върнем обратно в нашите дни. Какво бихте си помислили, ако Йосиф беше човек от нашата църква и всичко това се случеше с него? Ще ви бъде ли трудно да бъдете утвърждаващ към подобен успех? Ще поглеждаме ли към него с изхвъркнали от учудване очи, питайки се: “Как можа да се окаже там? Какво е трябвало да направи, за да получи такова влияние и сила? Кой си мисли че е, когато иска да му се покланяме?” Но в Библията никъде не се казва, че Йосиф е очаквал хората да му се покланят. Според думите на Павел, сега Йосиф е трябвало да се научи тайната да живее *“и с повече, отколкото е нужно.”*

Ново име и съпруга от Египет.

“И Фараон наименува Йосифа Цафнат-панеах (Спасение на века) и даде му за жена Асената, дъщеря на Илиополския жрец Потифер. След това Йосиф излезе по обиколка из Египетската земя.” (Бит.41:45). Заедно с цялата си власт, на Йосиф било дадено ново име. Той не е избрал новото име за себе си - Фараонът го е направил, наричайки го Цафнат-панеах. Това име е носител на информация за важност. В корена на еврейската дума стои частицата “nath.” Тя не означава нищо в наши дни, но ако бяхме живели по онова време, то щеше да ни говори много.

Една от богините на Египет се е наричала Neith. По този начин новото име на Йосиф означава “Бог говори и живее!” На Йосиф било дадено ново египетско име, но тъй като то се свързвало с един езически бог, това не е било име, което той сам би избрал за себе си. Освен това му била дадена една жена, която също не била избрана от него. Името ѝ било Асената. И в нейното име забелязваме частицата “nath” и то означава “принадлежаща на Neith”, а тя е била дъщеря на египетски жрец.

Плутарх, който е живял през първия век от новата ера и е бил свидетел на злоупотребата с власт от толкова много преуспяващи римляни, е написал следното: “Авторитетът и високопоставеното положение изкарват на показ и подлагат на изпитание характера на хората, като развълнува всяка страст и разкрива всяка морална неустойчивост... **Няма звяр, който да е по-безпощаден и по-свиреп от човекът, който**

притежава власт.” Той не е казал, че всеки човек, който е притежавал власт е звяр или кръвожадна личност; той е казал, че властта предлага това огромно изкушение.

През всички следващи векове ние знаем, че това е вярно. Ние го наблюдаваме в историята и го виждаме навсякъде по света в наши дни. По тази причина, нашата втора природа е да сме подозрителни към хората, които имат власт. Но въпреки това, не всички заслужават това подозрение. По милостта на Бога винаги ще има хора като Йосиф. По Божията милост вие също може да бъдете един от тях. Винаги ще има такива, които вярно издържат периодите на трудности, на болка и на загуба, за да се появят на слънчевата светлина с огромно материално благосъстояние и с голяма обществена власт. Но каква цена плащат по пътя докато стигнат до това положение. Често те са подложени на неудобството да бъдат обществени личности, а когато човек е обществена личност, той рядко може да спечели! Човек плаща цената, за да стане личност, а понякога - даже още по-голяма цена, след като стане личност.

Вижте прочутият евангелист Били Греам, когото всички уважават и аплодират. Този скъп човек трябва да е внимателен по отношение на политическите личности, един урок, който е научил в резултат от болезнени уроци през годините, откакто е в центъра на обществения интерес. Достатъчно е по невнимание да докосне едната страна на кантара и това веднага се появява на челно място в новините! В резултат от това той е бил жертва на болезнена критика. Защо се получава така? Може би така става, когато Божията благославяща ръка е поставена над някои хора. Никога няма да можете да ме убедите, че самият Йосиф не е изпитал подобни горчивини в живота си. Каква отговорност, какво бреме, особено за мъж, който е само на 30 годишна възраст!

Спомням си времето, когато 30-годишната възраст ми изглеждаше като някакво далечно бъдеще. Сега тя ми изглежда младежка възраст. Но младостта не е пречка пред полезността. Библията е пълна с млади хора, намиращи се на ръководни позиции. Давид не е имал и 20 години, когато е бил помазан за цар на Израел от Самуил и е бил само на 30 години, когато се е възкачил на престола. Когато Даниел е бил взет от цар Навуходоносор, за да стане един от първите 10 човека в двора му, Даниел е бил юноша. Йосия е бил 8 годишен, когато е започнал да царува, а Дева Мария е била още девойка, когато е родила бебето Исус Христос.

В по-близко време, Чарлз Спържън е станал пастор в църквата Ню Парк Стриит Чапел в Лондон на 20 годишна възраст. Хората построили специално за него Лондон Табернакул, за да поберат там огромните тълпи, които отивали да слушат проповедите му. Тази църква се изпълнила до краен предел преди Спържън да навърши 30 години. Лондончани стояли отвън на снега, чакайки на опашка, докато отворят вратата на църквата.

Прекрасният коментатор Г. Камбел Морган е бил едва 13 годишен, когато произнесъл първата си проповед, а когато станал на 23 години, хората започнали да го наричат “Библейският учител на Англия.” Сравнен с някои от тези хора, Йосиф е бил стар човек. Той е бил на 30 години! И той е на върха, с царският пръстен, със златната огърлица и с ленените си дрехи, вози се в каляска и се радва на новата си жена. Той извървял пътя от ямата до двореца, от затвора до тронната зала. И, честно казано, той се е справил с това със смирение. Почтеността е в състояние да затваря устата на критиката.

Двама сина и чиста съвест

Бог е насочвал авторът на Битие, за да разкрие истината за всяка област от живота на Йосиф. Той ни позволява да видим какъв всъщност е бил този човек отвътре, даже какво е мислил. Ние можем да обобщим всичко в едно изречение: Сърцето му е било смирено пред Бога. От къде знаем това? Вижте следния откъс: “А преди да настъпят годините на глад, на Йосифа се родиха два сина, които му роди Аснета, дъщеря на Илиополския жрец Потифер. И Йосиф наименува първородния Манасия (Забравяне), защото си думаше: Бог ме направи да забравя всичките си мъки и целия си бащин дом. А втория наименува Ефрем (Плодовит), защото си думаше: Бог ме направи плодовит в земята на страданието ми.” (Бит. 41:50-52)

Защо авторът добавя тези подробности? Първо, мисля си, че той иска да научим, че Йосиф е имал само една жена. Той не е паднал в капана на многоженството, подобно на много хора около него - даже хора от собственото му семейство. Той е имал само една жена и тя му е родила два сина. Второто и по-важно нещо е, че авторът иска да разберем значимостта, скрита в имената на синовете на Йосиф. И двете имена представляват игра на думи. Името Манасия произтича от еврейската дума nashah, която означава “да забравя.” Като назовал първородния си син Манасия, Йосиф казал: “Бог ме направи да забравя.” Колко доволен трябва да е бил при раждането на първия си син! Наричайки втория си син Ефрем, което представлява друга игра на думи на еврейски, тъй като означава “двойно плодовит” Йосиф казал: “Бог ме направи плодовит. Той ми даде двама сина.”

Всички знаем, че в умовете ни има място, където съхраняваме спомените си. Всъщност ние нищо не забравяме. Понякога не можем да си спомним за нещо, но то е съхранено там, независимо, че не можем да

го намерим. И въпреки това Йосиф е казал: “Бог ме направи да забравя.” Ето това е важното. Спомените от миналото са все още в паметта му, заровени дълбоко в гънките на мозъка му, но когато най-последно облекчението дошло, Бог направил така, че той забравил болката и мъката от това, което е преживял. Ние знаем, че спомените му са били все още там, защото по-късно той говорил за тях с братята си, което ни предстои да видим. Но Бог направил така, че той да отиде отвъд това, което бих нарекъл “терзанията” на паметта.

Поради това Йосиф казал, “Нарекох това момче Манасия, защото той представлява отстраняване на “терзанията” от вчерашния ми ден.” Това е в хармония с думите на древния пророк Йоил, който писал за обещанието на Бога: *“И ще ти възвърна годините, които изпояде скакалецът, изедникът”* (Йоил 2:25) Това е предупреждение за всички нас. Много изкучително е да се опитваме да отмъстим на хората като Рувим, Юда и жената на Петефрий от миналото ни. Да си върнем на тези, които са ни причинили мъка, които са ни измъчвали и са ни притеснявали със злите си дела и с грозните си думи. Вместо това ние трябва да родим Манасия.

Дали не е дошло времето да помолим Бога да изтрие мъката от паметта ни? Само Той може да направи това. След това ще дойде време да родим Ефрем, да си спомним колко преизобилно ни е благословил Бог. Ето това се нарича позитивно и утвърждаващо поведение: “Бог ме направи да стана плодороден.” Но нещата не спират до тук. Използваната дума в оригиналния текст предава идеята за двойна изгода - за много благословии. Ето това се нарича “свърхизобилие.” И Бог е бил този, който е направил всичко това. Спомням си откъса от писмото на Павел до Римляните: *“А отгоре на това дойде и законът, та се умножи прегрешението; а гдето се умножи грехът, преумножи се благодатта”* (Рим. 5:20). Харесва ми написаното от Еужени Петерсън за този откъс от Библията. Той пише: “Но грехът ... няма шанс в сравнение с агресивната прошка, която наричаме милост.

Когато двубоят е между грехът и милостта, милостта печели без да се бие.” Не съм срещал човек, който да се придържа към милостта и в същото време да изпитва желание за отмъщение. Тази “агресивна прошка” отстранява терзанията и ги замества със следващи една след друга вълни на благодарност към Бога. Така се е случило и с Йосиф, когато се родили двамата му сина. И какво направил Йосиф с това изобилие?

Храна срещу глад

“А като се изминаха седемте години на плодородие, които бяха настанени в Египетската земя, настъпиха седемте години на глад, според както Йосиф бе казал; и настана глад по всичките земи, а по цялата Египетска земя имаше хляб. Защото, когато огладня цялата Египетска земя, и людете извикаха към Фараона за хляб, Фараон рече на всичките египтяни: Идете при Йосифа, и каквото ви каже, сторете. (А гладът беше по цялото лице на земята.) Йосиф прочее, отвори всичките житници и продаваше на египтяните, защото гладът се усилваше по Египетската земя. И от всички страни дохождаха при Йосифа да купят жито, понеже гладът се усилваше по цялата земя.” (Бит. 41:53-57) Както видяхме, на Йосиф е била дадена власт. Той е държал ключовете за огромните хранителни запаси. Той е господарят на изобилието по време на глад. Ако правилно тълкувам тези стихове, такъв глад до тогава светът не бил виждал и е обхващал огромни територии, защото се казва: *“А гладът беше по цялото лице на земята”*

А какво е направил Йосиф в тези условия? Той не е запазил складовете за изобилието само за себе си и за семейството си, или за царското семейство, или даже само за египтяните. Той отворил тези огромни складове и е дал достъп на всички хора до съхраняваната в тях храна. *“И от всички страни дохождаха при Йосифа да купят жито.”* С помощта на Бога, Йосиф предвидил какво ще се случи, но никога не потърсил лична изгода от това познание. През време на седемте години на изобилие той доказал, че е верен.

Той никога не се възползвал от властта си. Със спокойна и брилянтна ефективност той натрупал достатъчно количество храна, за да се справи със следващите години на глад, за които бил сигурен, че ще се случат. Така, след седем години на изобилие Фараонът можал да каже: *“Идете при Йосиф. Той е дал доказателства, че може да му се вярва. Идете при него. Той ще ви каже какво да направите. Ако сте умни, ще направите всичко, което ви каже.”*

Авторът и пастор Ген Гетц е направил прекрасно обобщение на управленческите способности на Йосиф: *“На 30 годишна възраст Йосиф би могъл никога да се справи с тази грандиозна задача, ако не беше преминал един универсален и практичен курс по управление. Той започнал в къщата на Петефрий, където ръководел всичките му работи. След това продължил в затвора, където по-късно станал отговорен за всички затворници. А 13 години по-късно, той бил поставен над цялата Египетска земя.”* Божият план за Йосиф се изпълнявал по график. Подготовката му била специално пригодена за задачата, която Бог имал за него. И тъй като Йосиф издържал всяко изпитание и се учел от всеки урок, както и да вярва повече на Бога, той бил

наистина готов, когато Бог отворил вратата на възможността. Той се справил с престижа и властта, без да се поддава на гордостта. Той упорствал с търпение и изпълнявал задълженията си вярно и успешно. Той е бил добре подготвен.

Оценка и приложение

Добре, а как се оценявате вие по десетобалната система? Поставете Йосиф на мястото на един бизнесмен. Поставете го на влиятелна позиция. Облечете го в прекрасни дрехи и го поставете в огромен, красиво подреден дом. Дайте му неограничени средства и почти неограничена власт, луксозна фирмена кола, прекрасна жена и двама здрави сина и голям пакет акции в хранителната промишленост. Все още ли ще го подкрепяте? Все още ли ще стоите зад него? Не забравяйте, че той е продължавал да върви смирено пред своя Бог. Той е притежавал земна власт, но неговата цялостност все още е била на мястото си и той без ограничения е споделял с нуждаещите се изобилието си. Това ни помага за нашата промяна, нали?

Не можем да не поздравяваме онези, които, получавайки награди за праведността, защото Бог ги прави да преуспяват, **на свой ред дават на другите това, от което се нуждаят**. Вярвам, че някои от избраните светии от Божието семейство са онези, които проявяват почтеност, когато Бог ги благославя с богатство по милостта Си и те я използват за Божия прослава. Служенията, в които съм участвал, са получавали огромни помощи не само от онези, които са материално бедни, а и от хора като Йосиф от настоящото или от предишното поколение. Благодаря на Бога за всяко напомняне за малцината от двете категории, с които съм имал привилегиите да се запозная. Докато поглеждаме назад към предишните болезнени години в живота на Йосиф, а след това към наградите, които Бог излял в скута му, аз откривам няколко полезни принципи, които са приложими в нашия собствен живот. Ето три от тях:

Продължителните нещастия не трябва да ни обезкуражават.

Помнете, Йосиф е бил на 17 години, когато е бил хвърлен в ямата и е започнал дългото си пътуване през нещастията. Както вече видяхме, нищо не е изглеждало честно и плодотворно през тези години на лакомите скакалци. Той станал на 30 годишна възраст, преди да застане пред Фараона и нещата в живота му да започнат да се променят към по-добро. Спрете и се замислете - от 17 до 30 годишна възраст - тринадесет дълги години. Тринадесет години от момента, в който дъното пропаднало под краката му. Изминали тринадесет години, преди живота му да започне да се подобрява. Тринадесет години на възходи и падения, но най-вече падения, през които нещата се променяли от лошо към по-лошо. Тринадесет години, през които огорченията следвали едно след друго.

Въпреки това прочетете тези откъси от Битие и се опитайте да откриете някакъв белег на обезкуражаване в Йосиф. Той се е справил с това. Всъщност, аз го прочетох на глас, прочетох го в превод на няколко езика, даже на оригиналния еврейски език и не можах да намеря никакъв белег на обезкуражение. Единственият възможен намек за такова нещо се появява, когато Йосиф разказва историята си на двамата си колеги в затвора, говорейки за своята невинност и моли виночерпеца да си спомни за него. Даже тогава изглежда, че това просто е една искрена молба, като се вземе предвид ситуацията. Йосиф е бил човек, който е живял над терзанията на отчаянието. Той е живял високо над обстоятелствата. Преживеният от него продължителен период на нещастия не го е обезкуражил.

Лошите спомени не трябва да ни побеждават.

Аз знам, че е едно нещо да се каже това, но е съвсем друго нещо изцяло да се надживеят лошите спомени. Говорейки за себе си, мога да ви кажа, че имам някои спомени, които са лоши. Ако реша мога да напиша цяла книга, посветена на трудните хора, с които съм се срещал, с писмата, изпълнени с омраза, които съм получавал и с грозните слухове, които е трябвало да изтърпя. Но защо да правя това? Бог ме направи да забравя и ме направи плодовит! Защо да живея в помийната яма, в мърсотията на лошите спомени?

Аз избрах да не позволявам на тези скакалци да ме жият и да ме побеждават. Ако аз мога да се науча да правя това, значи и вие можете. Нека да се освободим от всички тези негативни неща! Ние избираме това, което ще ни държи като заложници. Ние избираме кой ще ни държи под своята власт. Често можем да решим кой и какво ще ни потиска. Няма човек, четящ тези редове, който да няма място, където складира лошите си спомени, които биха могли абсолютно да го унищожат. А не би трябвало да пазим тези спомени. Човек може да има нужда, за да превърне една рана в безчувствен белег. Човек може да има нужда от приятел, от съпруг или съпруга, даже от професионален съветник, който да дойде при него, за да му помогне, за да се освободи от тази болка. Научете чудесният урок: Не трябва да бъдете побеждавани от лошите си спомени.

Големите благословии не ни освобождават от задължението да служим.

От хора като Йосиф имат нужда в наши дни, така както самият Йосиф е бил необходим на древния Египет. Аз обичам да чета древните класически автори. Един от любимите ми автори е шотландският проповедник и писател Александър Уайт, който служил 47 забележителни години в една и съща църква в Единбург. В 5-томната си поредица “Библейски личности” той пише следното за Йосиф. “На Йосиф му предстояло да бъде потопен в най-корумпираното общество на земята за времето, в което е живял. И ако не бил дошъл в тази мръсна среда направо от седемкратната пещ на осветяващата мъка, за Йосиф нямаше да се чуе нищо. Сексуалността на Египет би го погълнала много скоро. Но бащиният му Бог е бил с Йосиф. Господ е бил с Йосиф, за да го запази, да го направлява и да му даде победата. Господ е бил с него, водейки го към по-голямо издигане; към по-голяма и по-голяма почест и високопоставеност и власт, до неща, с които този свят не би могъл да дари Йосиф. А чрез всичко това Йосиф е станал по-добър и по-добър през всичките дни на живота си, превръщал се е във все по-благороден и по-благороден човек, в човек, на който все повече можело да се вярва и от който е било добре да се получават съвети. Той ставал все по-верен и привързан към истината и към изпълнението на задълженията си. Превръщал се все повече в целомъдрен, улегнал, търпелив, издръжлив, прощаващ човек, пълен с разум и с чувствително сърце, изпълнен като никой друг човек с преклонение, възхита и възхвала към Бога, докато се превърнал в пословичен както по отношение на блясъка на работата си, така и по отношение на получаваните от него награди.”

Обръщам се към хората като Йосиф, които Бог издига от това и следващото поколение, с пожеланието да продължават да вървят с Него. Нека милостиво да използвате утвърдението и властта си за Божия прослава, да употребявате вашето влияние и успех, за да се разпространява познанието за Божието Слово и за Божията истина. Християнинът не винаги живее в неволя, не винаги е обект на преследване и тежък живот. На някои хора, по милостта на Бога, е поверени ролята да ръководят и да бъдат уважавани. Колко голяма нужда имаме от такива лидери! Но помнете, че съобщението на Исус Христос не ни гарантира високопоставено обществено положение и успех. Няма никакво значение каква е заплатата ви или жизнения ви стандарт, каква кола карате, къде живеете или къде работите. Всичко това има голямо значение за позицията ви пред хората, но те нямат никакво значение за положението ви пред Бога. Тъжното е, че сред хората, живеещи в най-голямо изобилие често съм намирал най-голямата бедност, че край препълнените каси с пари често съм срещал най-голямата празнота и най-дълбоката духовна празнота. Не винаги - но често.

Бог може да използва нашата власт, изобилие и издигане, така както е направил с Йосиф. Но преди да може да направи това, ние трябва да се смирим пред всесилната ръка на Бога и да кажем: “Исусе Христе, имам нужда от Тебе. Трябва да ти давам отчет за всичко в живота си и не мога да се справя сам. Моля Те да ме използваш според волята си.” С властта върви необходимостта от даване на отчет. С популярността върви нуждата от смирение и скромност. С успеха върви нуждата от цялостност. Йосиф е издържал тези три изпитания с развети знамена. Тези, които дават пример за подобна дълбочина на характера, примесена с мъдрост, заслужават нашето уважение и утвърждаване.

Глава 6

Събуждане на заспалата съвест

Спомням си няколко стиха от комичната опера “Микадо” на Гилберт и Съливан. В началото на една от песните им има няколко куплета, които винаги предизвикват спонтанен смях в публиката, докато един от изпълнителите изброява списъка на обиждащите хора, на онези хора, без услугите на които бихме желали да минем, но които никога не пропускат да ни напомнят, че не могат да бъдат избегнати! Не е ли забавно това? Всеки от присъстващи реагира незабавно, защото всеки има своя малък списък на хора, които са го обидили и заслужават възмездие. Дали и вие сте човек, който пази такъв “малък списък”? Когато някой ви нарани, позволявате ли на Светия Дух да изтрие спомена за тази обида от паметта ви? Или имате склонността, когато ставате жертва на недоброжелателство, завист и недоволство, добавяте името на виновния пред вас човек в списъка си и да чакате за да нанесете отмъщаващ удар? На тези въпроси е отговорил и Йосиф и то – правилно.

Глад в Ханаан

Невиждан глад е опустошавал цялата земя. Положението е било ужасно и хората гладували. Единствената страна, която притежавала храна е бил Египет. Поради това, че Божията ръка е била върху

Йосиф, египтяните били предупредени и под негово ръководство могли да се подготвят за годините на безплодие. Сега гладуващите хора от другите страни започнали да се промъкват в Египет и да молят да си купят храна.

Междувременно камерата на Светото Писание се фокусира върху едно бедно селце в земята на Ханаан, в което е протекло детството на Йосиф. *“А като видя Яков, че в Египет се намира жито, Яков рече на синовете си: Защо се гледате един друг? Рече оцте: Ето, чух, че в Египет се намира жито; слезте там та ни купете от там, за да живеем и да не измрем”* (Бит. 42:1-2). Бащата и братята на Йосиф все още били живи, но не живеели добре, защото страната им е била разорена от глад. Тогава старият патриарх Яков чул, че в Египет имало жито и изпратил всичките си синове в Египет, с изключение на най-младият си син, Вениамин, единственото му останало дете от отдавна умрялата Ребека. Него Яков задържал при себе си у дома. Яков е считал, че Йосиф е умрял, а братята на Йосиф не са знаели нищо за него.

Тяхното поведение най-добре се описва от поговорката: *“Какво ме интересува? Далече от погледа - далече от спомена.”* Синовете на Яков станали на средна възраст, със собствени семейства. Те може би никога не споменавали за извършеното от тях престъпление и пропъждали от главите си мислите за това насилие. Понякога в сънищата си им се е появявал образа на Йосиф или са чували пъшкането на нещастната му душа; но те се стараели да потапят тези болезнени спомени дълбоко в водите на забравата на река Лета. Съвестта спяла. *(Коментар: Според тълковния речник Лета е река в ада, чиито води при пиене правели хората да забравят миналото си. Д.Пр.)*. Със сигурност те не са знаели, че брат им, който преди повече от 20 години е бил продаден като роб, сега е министър-председател на Египет.

Йосиф също не е знаел нищо за семейството си. Понякога той трябва да се е питал какво ли прави семейството му. Дали скъпият му баща е все още жив? Дали всичките му братята му са живи и дали са добре? Дали са пострадали от глада? Докато Йосиф се занимавал с ежедневните си задължения в Египет, мислите му несъмнено са се връщали към миналото. Основната му дейност била да контролира, дали хората са изхранвани и за надзирава разпределението на храната чужденците, които са идвали с надежда, че ще могат да си купят жито от там. Това подготвя сцената за онова, което предстояло да се превърне в една от най-забележителните драми в историята.

Среща в Египет

“И тъй, между ония, които идеха, дойдоха и синовете на Израеля да купят; защото имаше глад и в Ханаанската земя. А понеже Йосиф беше управител на земята и той беше, който продаваше на всичките люде на оная земя, затова братята на Йосифа, като дойдоха, поклониха му се с лицата си до земята. А Йосиф, като видя братята си, позна ги, но се престори, като чужд на тях, говореше им грубо и им рече: „От где идете”? А те рекоха: „От Ханаанската земя, за да купим храна” (Бит. 42:5-7). Само си представете това! Всичките десет по-стари синове на Яков - Рувим, Симеон, Леви, Юда, Исахар, Зевулон, Гад, Ашер, Дан и Нафталим - били доведени при министър-председателя на Египет. Обстановката сигурно е изглеждала зашеметяваща за невежите мъже от Ханаан, един човек с огромна власт и богатство, който поради това, че контролирал световните запаси от храна, е притежавал властта над живота и смъртта в ръцете си.

Можем да разберем колко притеснени са били братята му, защото първоначалната им реакция е била да му се поклонят до земята. Спомнете си, че те не са знаели, че този облечен в царски дрехи египтянин е отдавна изгубеният им брат. От друга страна, погледнете на тази сцена от гледната точка на Йосиф. Всеки ден той се срещал с подчинените си и с огромна редица от чужденци, включително с тази току-що пристигнала група от изтощени и окъсани евреи. Тъй като веднага ги разпознал и разбрал, че те не са го познали, той се наслаждавал на класическата възможност, която рядко се отдава на човек с власт, като се има предвид какво са му причинили в миналото. **Ето това се нарича момент за отмъщение!**

Те били брадясали и съвсем различни от обикновено гладко избръснатите египтяните. Били облечени с ханаански дрехи и говорили езика на ханаанските жители, евреите. Йосиф трябва да ги е разглеждал втрънено и ги е проучвал, слушал ги е как говорят, може би се е опитвал да открие как се казва всеки от тях. Няма съмнение, тези хора били братята му! Чудил съм се, дали Йосиф е очаквал братята му да дойдат? Когато хора от други страни започнали да се стичат в Египет в търсене на храна, той може би се е питал дали един ден собственото му семейство няма да се появи пред него.

Най-после те застанали пред него и текста от Библията ни казва: *“като видя братята си, позна ги, но се престори.”* На оригиналният еврейски език в този стих има игра на думи, защото братята са били “разпознати,” но Йосиф се направил “неразпознаваем.” Той даже направил нещо повече, защото се казва, че той им говорил грубо. “От къде идвате?”, грубо ги посрещнал египетския министър-председател. Разбира се, те не са имали никакви поводи да го познаят. Той бил гладко избръснат, носел египетска прическа и

говорил на египетски език чрез преводач. В очите на десетте синове на Яков той е бил някакъв всемогъщ чиновник.

Тъй като ги познал и разбрал, че те не го познават, той започнал бързо да мисли. Липсата на всякакво огорчение освободила разума му, за да мисли конструктивно, даже закачливо. И това, което в началото било един интересен разговор се превърнало в нещо вълнуващо и забележително. *“А Йосиф, като видя братята си, позна ги, но се престори, като чужд на тях, говореше им грубо и им рече: От где идете? А те рекоха: От Ханаанската земя, за да купим храна. (А при все, че Йосиф позна братята си, те не го познаха.) Тогава Йосиф, като си спомни сънищата, които беше видял за тях, рече им: Вие сте шпиони; дошли сте да оглеждате голотата на тая земя”* (Бит. 42: 7-9). Йосиф ги попитал: “Защо сте дошли тук?” Те му отговорили: “Ние дойдохме, за да купим храна. Ние сме от ханаанската земя и гладуваме там.” Внезапно Йосиф припомнил отдавнашния си сън. Той си спомнил как житните снопове на братята му се поклонили пред неговия сноп и как слънцето, луната и единадесетте звезди се поклонили пред него. Колко изкусително е било за него в този момент да им припомни за тези сънища. Тези сънища, заради които го подигравали и го мразели! Колко самозадоволяващо е било да им каже: “Нали ви казах, че ще стане така!”

Но вместо това, Йосиф решил да спечели малко време и ги обвинил: “Вие сте дошли да ни шпионирате! Вие сте дошли да огледате нашата страна и да видите къде не е добре защитена, за да можете да ни нападнете и да откраднете храната ни.” “Не, не, не,” протестирали братята. “Ние гладуваме. Ние просто сме дошли да купим храна.” Сега наблюдавайте внимателно, за да видите как се разкрива пред нас този необичаен диалог: *“Ние всички сме синове на един човек, честни човеци сме, слугите ти не са шпиони. Но той им рече: Не, дошли сте да съглеждате голотата на земята. А те казаха: Ние, твоите слуги, сме дванадесет братя, синове на един човек в Ханаанската земя; и ето, най-младият е днес при баща ни, а един го няма.” И Йосиф им рече: Това е, което ви казах, когато рекох: Шпиони сте. Ето как ще бъдете опитани: В името на Фараона, няма да излезете от тука, ако не дойде и по-младият ви брат тука”* (Бит. 42:11-15).

Поставете са на мястото на Йосиф. Как се е почувствал, когато е чул думите им? Според тях, той повече не е бил жив! Той бил погребан в гробището на спомените им. Него повече го нямало. Далеч от погледа, далеч от паметта, заминал завинаги. Йосиф три пъти обвинил братята си, че са шпиони. В един от отговорите си те неволно му дали информацията, от която се нуждаел, като му казали, че баща му и брат му Вениамин все още са живи! Споменавайки за тях, братята подали топката в ръката на Йосиф. “Има един начин да докажете своята невинност, да потвърдете, че говорите истината,” казал им Йосиф. “Вие може да доведете тук най-малкия си брат. Но тъй като още не ви вярвам, само един от вас може да отиде. Останалите ще бъдат затворени тук като заложници.”

След като предложил този план, Йосиф изпратил всички братя в затвора за три дни. На нас не ни се казва нищо за това, което се е случило през тези три дни. Всичко е оставено на нашето въображение. Обаче на третия ден, по някаква причина, Йосиф променил плана си и предложил да задържи като заложник само един от тях. Останалите можели да се върнат в Ханаан, за да доведат най-младия брат Вениамин. *“А на третия ден Йосиф им рече: Това сторете и ще живеете, защото аз се боя от Бога; Ако сте честни, нека остане един от вашите браня в къщата, в която сте пазени; вие идете, закарайте жито за гладните си челяди, на ми доведете най-младия си брат; така ще докажете, че думите ви са истинни, и вие няма да умрете. И сториха така.”* (Бит. 42:18-20)

Ние не знаем защо Йосиф е променил първоначалния си план или какво е имал предвид с всичко това, но можем да си представим какви мисли са минавали в главата му: “Чудя се, дали Вениамин е здрав и силен? А какво ли става с баща ми? Дали е вече твърде стар, за да си спомни? О, колко ми се иска да видя цялото си семейство. Колко съм изкушен да им кажа кой съм аз - те ще бъдат шокирани! Това, което ме интересува, е какво става в сърцата им.”

Йосиф избрал Симеон да остане като заложник и го оковал в присъствието на братята си. Защо Йосиф е избрал Симеон? Може би Йосиф си е спомнил опита на Рувим да се застъпи в негова полза и вместо него избрал вторият по възраст брат, Симеон, за да остане като заложник. Обаче, преди да направи това, Йосиф чул един разговор между братята си, докато те си говорели помежду си на еврейски и си мислели, че той не ги разбира. Нали си спомняте, че той им говорил на египетски чрез преводач. Но Йосиф разбирал всяка тяхна дума. В този диалог ние виждаме как може да бъде разбудена една заспала съвест и отново да бъде съживена. *“И рекоха си един на друг. Наистина сме виновни за нашия брат, гдето видяхме мъката на душата му, когато ни молеше и ние не го послушахме; затова ни постигна туй бедствие. А Рувим им отговори казвайки: Не ви ли говорих тия думи: Не съгрешавайте против детето, но вие не ме послушахте. Затова, вижте, кръвта му се изисква. А те не знаеха, че Йосиф разбираше, защото говореха с него чрез преводач. И той се оттегли от тях и плака; после, като се върна при тях, говореше им; и взе измежду тях Симеона та го върза пред очите им.”* (Бит. 41:21-24)

Първата стъпка към събуждането на заспалата ни съвест е да поемем отговорност за собствената си вина. Братята не обвинили баща си за това, че е бил пасивен. Те не обвинили брат си Йосиф заради това, че е бил горд, арогантен или фаворизиран. Те не омаловажили греха си с оправдания като например, че са били твърде млади, за да знаят по-доброто решение. Те казали: “Ние сме отговорни! Никой друг не можем да обвиним!” По някакъв тайнствен начин съвестта им била събудена през трите дни, прекарани в затвора. Те чувствали, че е дошъл мигът на възмездието и са били на едно мнение за причината, която го е предизвикала. Те признали вината си и това е единствения случай за признаване на грях, описан в книгата Битие.

Освен това забележете, че те говорят за трансформиране на мъката. “Ние пренебрегнахме мъката на душата му, когато ни молеше и го хвърлихме в ямата, а след това го продадохме в робство. Ние все още можем да видим очите му. Сега лицето му се връща при нас, за да ни преследва.” Оригиналната еврейска дума за “мъка” означава: “да завържа, да ограничи, да окова във вериги, да обвържа.” **Когато направите нещо лошо на друг човек и не сте преминали през задължителния процес, чрез който да оправите отношенията си с него и с Бога - когато не сте се справили напълно с греха си - вие ставате жертва на същата мъка, която сте причинили на този човек.** “Ние чувстваме същата мъка, която му причинихме и видяхме лицето му.”

От деня на престъплението на братята били изминали повече от 20 години, но те все още изпитвали безпокойство заради него. Времето не намалява безпокойството. От собствения си опит ние знаем, че това е така, тъй като познаваме неизбежните напомняния за собствената ни вина. Емоционалната обърканост предизвикана от съзнанието за собствения ни грях може да е толкова опустошителна, че даже да се разболеем и точно това се е случило с Давид след прелюбодеянието му с Батшеба и заговорът му за убийството на Урия. Спомняте ли си разкъсващото сърцето му признания: *“Когато мълчах, овехтяха костите ми от охкането ми всеки ден; понеже денем и нощем ръката Ти тежеше върху мене, влагата ми се обърна на лятна суша”* (Пс. 32:3-4).

Еужени Петерсън казва това по друг начин: “Напрежението никога не отслабва; всичките сокове на живота ми пресъхнаха.” Чудя се как ли се е чувствал Йосиф, когато е чул казаното от братята си, когато ги е чул да признават вината си за това, което са направили? На нас ни се казва, че той излязъл от стаята, за да плаче в усамотение. Какви сълзи на облекчение и радост са били това! Той добре е разбирал една от причините за разкаянието им. Те се намирали в затвора за три дни, а той е знаел какво представлява това. Йосиф прекарал години в затвора и е знаел как затвора може да се отрази на човека. Той е знаел, че когато Бог реши да потупа приведените плещи на един човек и да влезе във виновното му сърце, Той не се ограничава само с някоя лека прегръдка или с един умерен упрек.

Св. Ана Австрийска, която е живяла през 16 век, е писала: **“Господ не плаща ежедневно, но в края на краищата Той се разплаща.”** На братята на Йосиф им предстояло да плащат отдавна неплатени сметки. И тъй като дълг им е нараствал още повече пред очите им, те открито си призна: “Ние сме виновни!” Преди много години пастор Уилям Е. Сангстер завършил едно изследване на живота на Йосиф със следната истинска история: “Празнувахме Коледа у дома. Един от гостите ни беше пристигнал няколко дни по-рано и ме видя да изпращам последните Коледни картички. Той се изненада, когато видя името и адреса на един от получателите. “Сигурно не изпращаш честитка за Коледа на този човек?”, каза той. “Защо не?, попитах го аз. “Но нали си спомняш,” започна той, “преди година и половина ...” Разбира се, че си спомнях това, което този човек каза публично за мене, но освен това помнех, че тогава бях решил, с Божията помощ да забравя за това нещо И Бог ме направи да забравя. Аз изпратих картичката.”

Уилям Сангстер не е пазел списък на хората, на които трябва да отмъщава. Нито Йосиф е правил това. Една от причините, за да твърдим това е, че той е нарекъл сина си Манасия, което означава “Бог ме направи да забравя.” Всеки път, когато Йосиф произнасял името на сина си, то му напомняло, че е сключил договор с Бога да позволи на болката да отзвучи и да забрави онова, което братята са направили с него.

Сега братята му стояли пред него и той видял, че те започват да се разкайват. “Ние сме виновни,” казвали те. “Това което направихме беше лошо и мъката на брат ни се прехвърли върху нас.” Тъй като изчаквал определеното от Бога време, Йосиф не им се открил. Вместо това той задържал Симеон като заложник и ги изпратил да се върнат в Ханаан с ясното указание да доведат Вениамин. Преди да заминат, Йосиф извършил един акт на милост. *“Тогава Йосиф заповяда да напълнят съдовете им с жито, да върнат парите на всекиго в чувала му, и да им дадат храна за из пътя; и сториха им така. А те натовариха житото на ослите си и си тръгнаха от там. Но когато един от тях развърза чувала си на мястото за пренощуване, за да даде храна на осела си, видя, че парите му бяха отгоре в чувала. И рече на братята си: Парите ми са повърнати; наистина, виждете ги в чувала ми. Тогава сърцата им се ужасиха, и те се обръщаха с трепет един към друг и казваха: Що е това, което ни стори Бог?”* (Бит. 42: 25-28)

Братята на Йосиф са искали възможно по-бързо да напуснат Египет. Когато донесените от тях чували били натоварени на магаретата им, те незабавно тръгнали за Ханаан. Но през първата вечер, когато спрели за да пренощуват, да нахранят магаретата и да си починат, се случило нещо. Когато един от братята отворил чувала си, за да извади храна за магарето си, той видял, че парите, които дал на министър-председателя на Египет се намирили в горната част на чувала. “Не мога да повярвам на това,” възкликнал той. “Вижте! Парите ми са върнати. Ето ги тук в чувала.” Братята бързо отворили чувалите си и открили, че и техните пари също са върнати. Обаче, вместо да бъдат щастливи за парите, те били изплашени. “*Тогава сърцата им се ужасиха, и те се обръщаха с трепет един към друг...*” В оригиналния еврейски текст “трепет” е написана със същата дума, която е използвана в 1Царе 14:15 за описание на едно огромно земетресение. Същата дума е използвана и в Бит.27:33, за да се опише треперенето на Исаак, когато научил, че синът му Яков е откраднал правото на първородния син от брат си Исав. Всъщност, ние четем, че Исаак “се разтрепери твърде много.” Той буквално се е тресял! И точно така са се тресели братята на Йосиф. Те започнали да треперят, гледайки един към друг. А след това си казали: “Що е това, което ни стори Бог?”

Харесва ми този израз. Те не само са почувствали пълния товар на собствения си грях, но те са усещали Божията ръка в случващото се. “Какво прави Бог?” Когато Бог започне да активира една заспала съвест, ние започваме да възприемаме нещата по различен начин. Понякога ставаме жертва на същото отношение, с което сме се отнесли към някой друг човек. Когато нараняването, мъката или болката, които сме причинили на някой друг ни посети, нещо в нас започва да се променя. Бог започва да прониква през твърдата ни черупка и да размеква сърцата ни, които са станали безчувствени. Братята не са имали представа, че Йосиф все още е жив. Всичко, което са знаели е, че преминават през голямо страдание и то незабавно - имам предвид наистина веднага - им напомнило за страданието, което причинили на брат си преди повече от 20 години. Отново повтарям, **изминалото време не успокоява виновната съвест. Болката умира бавно**... даже след като всички деца в семейството пораснат; даже когато престъплението е минало през съдебната зала; даже след като разводът е свършил и вие сте си заминали без да получите оправданието от Библията; даже когато никой не знае да тайно вършените неща; даже след като десетилетия наред мръсната вода тече под моста на паметта!

Има мъка. Има това “издайническо сърце,” което тупа в гърдите ти. Това е част от пречупването на волята, от процеса на омекване, който започва да работи, когато бъде събудена съвестта на човека. **Обикновено Бог привежда в действие заспалата съвест на човека, когато той получава някаква незаслужена милост**. Братята на Йосиф не са заслужавали да получат зърно. Те не са заслужавали да си получат парите обратно. Те са заслужавали наказание, може би даже да бъдат изпратени в затвора заради това, което са направили на брат си. Вместо това, те били оставени свободни да си отидат, всеки с пълен чувал с жито и всичките им пари били върнати. Те са заслужавали да бъдат в “списъка” на Йосиф, но Йосиф не е имал такъв списък.

Спомняте ли си виночерпеца? Йосиф прекарал в затвора още две години, защото от човешка гледна точка, виночерпецът на царя го бил забравил. Човекът, на когото помогнал и който е бил окуражен, незабавно забравил онзи, който му бил помогнал. После, внезапно, Йосиф бил освободен и след това станал най-могъщия човек в Египет след Фараона. **Каква възможност е имал да си отмъсти на виночерпеца в двореца на Фараона. Но той не го е направил**. Всъщност, ние не можем да намерим място в Библията, в което Йосиф да изговаря даже една дума на огорчение срещу виночерпеца. Защо? Защото Йосиф е вървял с Бога. Той отказал да си губи времето в задаване на въпроса “Защо ме забрави?” Вместо това Йосиф се помолил: “Господи, завърши този процес. Аз ще продължавам да гледам само към Тебе. Приемам това, че съм бил забравен. Запази сърцето ми вярно. А когато дойде момента, нека да мога да говоря за Твоя прослава. Ако някога решиш да ме използваш отново, нека да съм в състояние да остана в Твоята милост и да се освободя от всички чувства на огорчение и на желание за мъст.”

Последно напомняне

Все още ли пазите своя “списък”? Може би една от причините да продължавате да го пазите е това, че Бог все още не ви поставил в подобно положение. Може би все още не сте разбрали колко преизобилно Неговата милост променя и възстановява живота ви. През годините забелязах, че хората, които пазят подобни “списъци,” имат склонността да притежават една нечувствителност към Бога и позволяват да продължава загрубването и дебеликожието на сърцата им. Колко смъртоносно опасно е да живеем и да се умираме по тази начин!

Ако това важи и за вас, приканвам ви да отидете при кръста на Исус Христос, който веднъж завинаги премахна имената ни от списъка на онези, на които не им е простено. Въпреки, че незаслужено получаваме Неговия дар, въпреки че заслужаваме смърт, той ни дава живот. Колко благодарни трябва да бъдем, че издайническото сърце все още работи. Това е Божията работа, която ни убеждава и ни води към разкаяние.

Неговият Дух не спира да работи в нас, даже когато престанем да се интересуваме от Него. Сърцето ни е най-важното място в живота ни, където Бог отново ни привежда в хармония със Себе си. Вашият избор да се подчините на гласа Му ще промени остатъка от живота ви.

Изпълнените с мъдрост думи на К.С.Луис предоставят подходящо заключение на тази изследваща душата глава: “Винаги когато правим някакъв избор, ние превръщаме съществената част от нас, тази част, която избира и решава, в нещо малко по-различно от онова, което е била по-рано. Разглеждайки обобщено живота на човека, с безбройните избори които прави, през целия си живот човек превръща тази съществена част от себе си или в небесно или в адско създание; или в създание, което е в хармония с Бога, с другите хора и със себе си, или в същество, което е в състояние на война и омраза с Бога, с останалите човешки същества и със самия себе си. За човека да бъде единият вид същество е радост и мир, познание и сила. Да бъде същество от другия вид означава лудост, ужас, идиотщина, ярост, неплодие и вечна самота. Всеки от нас в живота си се върви по единия или по другия път.”

Глава 7

Пъшкането на един тъжен баща

Един от законите на Мърфи гласи: “Ако нещо може да се влоши, това непременно ще стане.” Има и други подобни “законови.” Вижте някои от тях: “Ако измиете колата си в събота сутринта, същия ден след обяд започва да вали дъжд; Ако изпуснете на земята филия хляб намазана с масло и мармалад, тя обезателно ще падне върху намазаната си страна; Ако закарате повредената си кола на буксир до сервиза, моторът ѝ непременно заработва без всякакви проблеми веднага, щом механика реши да провери къде е повредата; Когато нещата вървят добре, значи нещо лошо предстои да се случи, само чакайте и ще се уверите в това; Когато нещата просто не могат да станат по-лоши, това непременно ще стане; Винаги, когато нещата изглежда че се подобряват, това просто се дължи на факта, че не сте забелязали нещо застрашително; Няма значение в коя посока карате велосипеда си, винаги ви се струва, че се изкачвате нагоре и то срещу вятъра; Ако дълго време въртите едно нещо в ръцете си, то непременно ще се счупи; Съседната опашка винаги се придвижва по-бързо от вашата;”

Естествени склонности във всеки от нас

Тъй като живота не е такъв, какъвто ни се иска да бъде, ние проявяваме три основни и най-естествени склонности:

Вместо да реагираме позитивно, ние реагираме негативно. Когато обстоятелствата започнат да се обръщат срещу нас и ние не можем да видим изход от него, незабавната ни реакция е отрицателна, вместо да е позитивна. Това е особено вярно, когато трябва да се справяме с неочаквани промени. Ако сте като повечето хора, вашата първа реакция е “не”.

Вместо да гледаме на ситуацията от Божията гледна точка, ние гледаме на нея от човешката гледна точка. Когато гледаме на ставащото само от нашата човешка гледна точка, ние да оставаме Бога извън картината и това продължава, докато бъдем притиснати да стената и нямаме никакъв изход. Чак тогава поглеждаме към Бога. А понякога даже и тогава не го правим.

Ние се съпротивляваме на новото, особено ако то изглежда твърде добро, за да е вярно. Вместо да прегърнем новото, ние му се противопоставяме. Спрете се и се замислете. Кога за последен път подкрепихте възможността за някаква промяна? Не можете ли да си спомните? Ние отговаряме с “не може да бъде,” вместо да кажем “може да се случи.” Инстинктивно се плашим от напускането на познатото и от навлизането в несигурната ситуация и от риска да бъдем разочаровани. Разбирам нуждата от мъдро оценяване, но не е ли странно, че първият ни отговор на новото е съпротива?

Тези три склонности изглежда, че се засилват, когато започнем да стареем. Вместо да се справяме по-добре, ние ставаме по-чупливи. Налице е по-голям страх от опасността, вместо да имаме по-голяма откритост и да живеем като позитивни християни. Под “позитивни” нямам предвид да живеем в някакъв мечтан свят, да бъдем доверчиви и лишени от проникателност, а да живеем с широко отворени очи. Нямам предвид, че трябва да надуваме това, което е погрешно и да го наричаме правилно; има предвид реалистично да виждаме Бога в суровите изпитания, които изживяваме.

Съпротивата и нежеланието на Яков

Яков, бащата на Йосиф, се е плашел от промяната. Той е бил човек, за който наистина е било трудно да живее с вяра, въпреки че е познавал Бога от повече от 100 години. Яков постоянно се е борил с Бога,

живял е с подозрителен негативизъм, с една хоризонтална гледна точка и с един ограничен и съпротивляващ се разсъдък. Скоро ние отново ще видим това.

Връщането и отчета

Синовете на Яков вече се върнали в дома си в Ханаан и разказали преживяванията си в Египет и докладвали на Яков за срещата си с министър-председателя. Споменали факта, че брат им Симеон е бил задържан като заложник, докато се върнат с най-младия им брат Вениамин. Това дало на патриарха удобен повод да обърне вниманието на всички към Йехова. Дали Той е въввлечен в тази история? Дали това става съобразно Неговия план и не представлява ли някаква чудна и неочаквана възможност, от която биха могли да се възползват? Те са длъжни да Му вярват! Но, уви, не станало така! *“Тогава баща им Яков каза: Вие ме оставихте без чада; Йосифа няма, Симеона няма, а искаме и Вениамина да заведете; върху мене падна всичко това! А Рувим, като говореше на баща си, рече: Убий двата ми сина, ако не ти го доведе; предай го в моята ръка и аз пак ще ти го доведе.”* (Бит. 42:36-38)

Обсъждането

Когато научил какво се е случило, Яков се разтреперил от страх. Вместо да каже: “Благодаря ти, Боже, Ти работиш. Хора, Той ни обича и се грижи за нас. Под Неговите грижи всички сме в безопасност,” той отговорил негативно и хоризонтално. Синовете му не само се завърнали с храната, от която се нуждаели, при това заедно с парите, с които я платили. Те получили безплатно зърно от Египет. Всичко, което поискал министър-председателя е да докажат, че не са шпиони, като се върнат с най-малкия си брат и така да освободят Симеон, който е бил заложник. Но Яков не видял Божиата намеса в този развой на събитията. Той се фокусирал върху най-лошия възможен сценарий. Отговорът му е негативен и хоризонтален. Синовете му проявили същата склонност. Спомняте ли си, че те “се ужасиха”, когато намерили парите си в чувалите. Братята отговорили отрицателно, с подозрителност, както сега реагирали и баща им.

Оказа се, че оригиналната дума която е преведена като “ужасиха” е използвана и в Бит. 3:10, за да се опише реакцията на Адам, след като прегрешил и се криел от Бога: “*Чух гласа Ти в градината и уплаших се ...и се скрих.*” Понякога ние трябва да сме изплашени, особено ако сме в грешна позиция. Преди няколко години четох историята за един мъж и една жена, които спрели край един магазин на Кентъки Фрайед Чикен, за да си купят нещо за ядене. Купили си две порции пилета в книжен плик и отишли да се нахранят на една поляна. Когато отворили пакета, те открили, че в него вместо пилета имало пачки с пари! Тъй като мъжът бил честен човек, той и жената се върнали в магазина и върнали парите. Управителят бил изключително въодушевен, когато мъжът му разказал какво се е случило. Оказало се, че управителят работел наблизко и опаковал парите от дневните продажби в една от кесиите за опаковане на пилета, тъй като се подготвял да отиде до банката. Когато продавачката на щанда се пресегнала, за да вземе опакованите пилета и да им ги подаде, погрешка сграбчила пакета с парите. Управителят бил толкова впечатлен от честността на този човек, че казал: “Ще се обадя до местния вестник и ще ги поканя да дойдат и да ви снимат двамата. Хората трябва да научат, че все още има чести хора на земята.” “Не, не прави това,” казал му мъжът. След това дръпнал управителя настрана и прошепнал в ухото му: “Аз съм женен ... и жената, с която съм тук не е съпругата ми.” Понякога хората би трябвало да се изплашат, когато им се предостави възможност да спечелят пари!

Но не така е станало с Яков и синовете му. Яков би трябвало да е благодарен, че синовете му все още са живи. Те са били обвинени, че са шпиони и е можело да бъдат убити на място. Освен че животът им е бил спасен, на тях им била дадена храната, от която са се нуждаели и парите им били върнати. Всичко, което е трябвало да направят, е да се върнат и да покажат на министър-председателя на Египет, че наистина имат най-малък брат, за да докажат, че говорят истината. Но Яков не само отговорил негативно - той реагирали пресилено. Веднага след като чул, че те са оставили брат си в Египет, той стигнал до заключението, че Симеон е мъртъв. “Йосиф е мъртъв. Симеон е мъртъв. Всичко е против мене,” пъшкал той. Бащата заприличал на параноик и на човек, който се самосъжалява. “Всичко е против мене.”

Както вече казах, от Яков се е очаквало да бъде патриарха на племето, да бъде негов духовен лидер. Но един бърз поглед зад сцената, докато надничаме в шатрата му, ни разкрива Яков такъв, какъвто всъщност е. Той е негативен, лишен от проникателност, гледащ на нещата само от човешката гледна точка, старец който скубе косите си от страх. Тогава Рувим се намесил още веднъж и казал: “Татко, предлагам ти да направим сделка. Ти можеш да убиеш двамата ми сина, ако не ти върна обратно Вениамин.” Но Яков казал: “Не, не можете да отведете сина ми със себе си. Брат му Йосиф е мъртъв и той ми е единичното дете, което ми е останало. Аз ще умра, ако се случи нещо с него.” Учудващо е, но той говори така, все едно че другите му синове въобще не са съществували. Все едно, че не е включвал двамата най-млади братя, Йосиф и Вениамин към останалите си 10 деца. Все едно, че останалите 10 братя не са били членове на едно и също

семејство и са били нешто не толкова ценно за него. Той наричал Йосиф и Вениамин “тези двама братя ... синовете ми”. Той не ги наричал “вашите братя”. За мен това ми звучи, като че ли бащата отново посява семето на фаворизирането. Как ли са се чувствали Рувим и останалите братя, кога баща им казал за Вениамин: “само той остана”?

“Ако ви позволя да го отведете в Египет и с него се случи нешто, аз ще умра с разбито сърце,” казал Яков. Фатализмот е господствал в сърцето на този стар човек. Колко трагично е това! Едно нешто е ние с вас сега да седим с тази книга в ръка и да четем историята, знаейки какъв ще бъде изходот и с повдигане на рамене да казваме: “Ще ти кажа, че със сигурност няма да постъпя така. Ако попадна в таква ситуација, аз бих вярвал во Бога.” Но сигурни ли сте во това? Добре, тогаваш зашто не му повярвахте миналата седмица или миналиот месец?

Призовавам ви да си припомните испитанијата, коишто сте изживеле напоследок. Дали спокójно се оставяхте во рцете на Бога? Или натискахте бутонот на паниката, обхванати од страх? Негативно мислене. Хоризонтална гледна точка. Липса на прозорливост за нешто, коешто е неочекувано и ново за нас. Тоа е причината, поради која проявуваме склоност да испадаме во паника. Зашто, по човешки казано, ние сме пораженски програмирани. Ние сме си создале навици да реагираме, коишто не оставят место за Бога во картината. Все още ли не сме разбрали, че Бог не е привршил со писането на биографијата ни? А ето Духот на Бога не крие ништо од нас. Той ни покажува Яков без каквото и да е прикриване на слабостите му - покажувајќи грозната страна, која всички ние имаме.

Друг начин, за да анализираме влијанието на одговорот на човекот е да осъзнаем, че кон тој момент Яков вече е бил дядо и даже може би, прадедо, а зашто не и пра-прадедо. Той е бил патриарх, којшто би требало да каже на синовете си: “Момчета, нештата може да изгледаат невојможни, но токму сега е моментот да вярваме во обещанијата на Бога. Той ще даде изход! Вениамин, нека да паднеме на колена и да се помолим за безбедноста ти и нека да гледаме какво ќе направи Бог. Има причина Той да постави тези пари во чувалите и да иска да се вратиме во Египет. Ние още не знаеме каква е таа причина, но ќе вярваме во Неговиот одговор.”

Но Яков реагираше со страх, со подозрение, со негативизам и со гордост. “Не,” казал тој. “Нема начин. Вениамин нема да отиде.” Не ви ли звучи познато тоа? Ние получаваме доволно информација за да се исплашим и веднаш вземаме побрзо решение. Установуваме, че седим на един клон, а во същото време гордоста ни реже слабите клончета на вратата. Не можеме да признаеме, че сме направили грешки и погрешен избор. За да биде положението още по-лошо, ние разпространуваме тој страх сред семејството си, сред колегите си, или сред другите членове на црквата. А след коешто забиваме петите си во земята со магарешки инат, решени да не отстапим од позицијата си. “Никога,” казал Яков. Гордоста му била поставена како залог. Да отстапи сега би означавало да демонстрира слабоста си. Сега немало начин да отстапи - тој поел длабоко вдух и хвърлил предизвикателно рчавицата. Откажет му да разреши Вениамин да биде заведен во Египет е бил категоричен. Во тој момент тој едва ли е разбираал, че скоро ќе му се наложи да преглща тези думи.

Токму како признанието е добро нешто за човекот, сега за мене е подобраш момент да престана да се кријам и да ви кажа, че мога да се оприличам по многу причини со првоначалната хоризонтална реакција на Яков. На мене също ми се е налагало да преглшам побрзо казаните си думи. Спомних си едно обаждане по телефона пред пет години. Бях ангажиран во една пасторска дейност, која за мнозина би изгледала завидна. Во периодот од повеќе од 20 години Бог изливаше благословиите си врху мене. Всичко изгледаше прекрасно - многу струдници, превзоден круг од надарени црковни лидери, прекрасна музика за хвалението, огромен број групи за поддршка, работа со младите хора, која за многу цркви беше образец за подражание, блиски и откровени одношения со хората околу мене, бях харесван од хората и още десетки нешта, за коишто бих могъл да говорам. Мога да ви уверам, че Божијата милост се изливаше преизобилно.

Тоа обаждане по телефона представляваше покана да изоставам тоа место на изобилието - всичко коешто ми беше толкова блиско, пријателите и семејството, коешто бяхме создавали во продолжение на повеќе од 20 години и да започнеме отново во една напълно различна рола, на едно напълно различно место, со напълно различни хора. Да се преместам од црква во семинарија. Од личната си рола, која бях култивирал во себе си во продолжение на повеќе од 20 години - да бидам пастир на стадото - да се превртам во президент на семинарија, за коешто никога не бях мечтал. Од познатото во непознатото. Од Калифорнија - во Тексас. Откъщата, во којшто бях живял през повеќето од тези години да се преместам во апартамент со гараж, където живяхме, докато можавме да се установим почти 18 месеца по-късно во сегашниот си дом. Не, благодарам

Отговорих отрицателно веднаш, щом чух поканата. Всушност казах: “Во никакъв случај!” Бях толкова категоричен, че написах писмо од 2 страници, во коешто излагах без всякакви уговорки всички причини за отказот си. Тоа беше една непробиваема, грижливо написана заштита, која не оставаше место за никакви въпроси. Кога во тој момент погледах во бъдещето, наистина немаше начин даже да се замислам за

подобна промяна. Със сигурност не на моята възраст и на този етап от живота ми. Мислех си, дали не са полудели хората, които ме канеха? Изпратих писмото си по пощата и реших, че с това въпросът е приключил.

Проблемът беше, че грешех! За да бъде пределно откровен ще кажа, че се съпротивлявах, вместо да остана отворен и да обсъждам възможността за промяна. Всичко в мене искаше да се вкопчи в познатото, да запази нещата прости и да не ги превръща в сложни, да остане там, където беше, да завърши добре и да препусне с гърмящия мотоциклет към залеза на слънцето с широка усмивка на лицето и със Синтия, седнала зад гърба ми.

Но Бог имаше друг план и промените бяха даже повече, отколкото очаквах. **В края на краищата се оказахме точно там, където Той искаше да бъдем и вършихме точно тази работа, която Той искаше да вършим, постигайки точно това, което Той имаше предвид, когато се присмивах на самата идея и казвах: „Няма начин!”** Така изживяхме прекрасни години след промяната. Дали разбирам първоначалната реакция на Яков? Без никакво съмнение, да!

Накрая Яков приема предложението

Интересно е, че Бог върви по Своя път. Той винаги постъпва така, но е много по-болезнено, когато, базирайки се на негативното си мислене и на съпротивата си срещу промяната, ние се борим с Него и не искаме да вървим в посоката, в която ни води. В началото Яков отказвал и се бавел. *“А гладът ставаше голям по земята. И като изядоха житото, което донесоха от Египет, баща им рече: Идете пак, купете ни малко храна. А Юда, като му говореше, каза: Човекът строго ни заръча, казвайки: Няма да видите лицето ми, ако брат ви не бъде с вас. Ако изпратиш брата ни с нас, ще слезем и ще купим храна; но ако не го изпратиш, няма да слезем; защото човекът ни рече: Няма да видите лицето ми, ако брат ви не бъде с вас.”* (Бит. 43:1-5) Бог работел, в резултат от което гладът не преставал. Месеци след като синовете на Яков с върнали със зърното от Египет, те отново били в сериозна опасност. *“Това е. Това е всичкото зърно. Последният чувал се изпразни, татко.”* (Тук аз се усмихвам, докато наблюдавам как Бог натяга гайките, за да тръгнат нещата по Неговия път. Яков едва ли си е представял, че съпротивата му ще бъде толкова кратковременна. Знаем го от собствен опит.) *“Добре,”* казал Яков. *“Идете в Египет и купете още храна.”* *“Не можем да се върнем там, ако не водим Вениамин със себе си,”* казал Юда. *“Техният началник каза да не се връщаме без него.”*

Но Яков все още се противял и не искал да погледне реалността в очите. Той отказвал да слуша това, когато най-стария син му го казал, продължил да отказва месеци наред, не желал да се предаде, за да се върне синът му Симеон. Той просто решил в себе си, че Симеон, подобно на Йосиф завинаги е загубен и по тази причина се бавел да отговори. Тогава, когато Юда се опитал да разтърси баща си и да го извади от състоянието му на отказ и на бавене, Яков отговорил с обвинение и измама. *“А Израел рече: Защо ми сторихте това зло та казахте на човека, че имате и друг брат?”* (Бит. 43:6).

Яков продължава да се придържа към това постоянно обвинение и още веднъж се оплакал: *“Защо ми сторихте всичко това? Защо ми докарахте тази бяла на главата? Защо въобще трябваше да казвате на този човек, че имате друг брат?”* Нали си спомняте, че името на Яков и природата му означаваша *“измамник,”* така че не трябва да сме изненадани, че отново се проявява тази черта от характера му. *“Защо просто не излъгахте? Защо му казахте истината?”*

Пр. 12:22 гласи следното: *“Лъжливи уста са мерзост Господу, а ония, които постъпват вярно, са приятни Нему.”* Когато бил поставян натясно, Яков започвал да лъже. Когато гърбът му бивал подпрян до стената, той все още бил склонен да измамва. Има ли място за чудене, защо синовете му са направили това, което са направили? Баща им ги е научил чрез личния си пример.

Но в разбудената съвест на синовете му се случило нещо, колкото и незабележимо да е било. Сега няколко от тях се присъединили към опитите им да накарат Яков да слуша и да разбере. Ако той откажел да направи това, което е справедливо, те решили да не остават длъжни на баща си. Те казали: *“Човекът разпита подробно за нас и за рода ни, като ни каза: баща ви жив ли е още? Имате ли друг брат? И ние му отговорихме според тия негови думи. От где да знаем ние, че щеше да каже: Доведете брата си.”* (Бит 43:7)

Родители, моля ви чуйте какво ще ви кажа. Понякога децата ви са в бедствено положение и се опитват да ви кажат за своите грижи и безпокойства. Но вие, под влияние на гнева и гордостта, спирате да слушате. Вместо това, вие започвате да настоявате, че знаете някакво разрешение на проблема. Започвате да ги обвинявате и да им изнасяте лекция за морала, преди даже да сте чули всички факти. Не се гордея с годините, когато се бунтувах. Благодаря на Бога, че това не продължи дълго и последиците не бяха толкова разрушителни, но аз добре си спомням за тях. Спомням си когато започнаха, когато започнах да усещам, че

родителите ми вече не ме слушат. В сърцето си не бях бунтар, но дълбоко вътре в себе си усещах много неща, които ме вълнуваха и наистина имах нужда да говоря за тях с родителите си.

Но когато се опитвах да направя това, единият от тях или и двамата ме прекъсваха преди още да бях свършил. Онова, което исках да кажа, оставаше неизречено и съмненията ми се превръщаха в неподчинение. В моят случай аз просто се затворих в себе си. Разстоянието помежду ни нарастваше и чак след много години отново почувствах близостта на родителите си, след като аз самият бях станал родител и се грижех за собствените си деца. Синовете на Яков просто се опитвали да поправят старата си грешка, да накарат баща си да види истината. “Тате, ние стояхме там пред човека, който е дясната ръка на Фараона и той много конкретно ни попита, дали баща ни все още е жив и дали имаме друг брат. Затова му казахме истината. “Да,” казахме ние. Ние нямахме представа защо ни разпитва.” Тогава Юда направил едно предложение. Спомнете си, че гладът не е преставал и положението ставало отчайващо. Те трябвало да изхранват много гърла. *“Тогава Юда рече на баща си, Израеля: Изпрати детето с мене, и да станем да отидем, за да живеем и да не измрем - и ние, ти и чадата ни. Аз отговарям за него; от моята ръка го искай; ако не ти го доведе и не го представя пред тебе, тогава нека да съм виновен пред тебе за винаги. Понеже, ако не бяхме се бавили, без друго до сега бихме се върнали втори път.”* (Бит.43: 8-10) Юда открито представил проблема: “Не можеш да продължаваш да отлагаш и да отказваш да приемеш положението. Аз ще поема отговорността за живота на Вениамин. Ако с него се случи нещо, аз ще понеса последствията през остатъка от живота си. Хайде, тате, нека да се договорим. Ако не бяхме се бавили толкова дълго, вече можеше да сме се отишли там и да бяхме се върнали втори път с храна.” Юда предложил той да понесе обвинението, въпреки че отправянето на взаимни обвинения е празно губене на време.

Викането в тъмнината не я превръща в светлина. Но ние обичаме да обвиняваме. “Тате,” казал Юда, “ако искаш да обвиняваш някого, обвинявай мене. Но нека Вениамин да дойде. Човече, ние умираме тук.” И така, Яков с нежелание се предал. Той отговорил с това, което наричаме *разбиране и несигурност*. Отначало отказвал да приеме истината и отлагал. След *това обвинявал и мамел*. Но сега, най-после, стигнал до разбирането и несигурността. Той е бил един корав орех за чупене! *“Тогава баща им Израел каза: ако е така, това сторете: вземете в съдовете си от най-хубавите плодове на нашата земя - малко балсама и малко мед, аромати и смирна, фъстъци и бадеми - та ги занесете подарък на човека; вземете двойно повече пари в ръцете си; върнатите в чувалите ви пари, повърнете с ръцете си; може да е станала грешка”* (Бит. 43:11-12). Може би в този отговор се казва нещо подобно: “Добре. След като трябва да отидете, ето ви инструкцията, към която трябва да се придържате.” Разбирате ли поведението му? Той отново се връща към друг стар модел на поведение, когато им поръчва да вземат подаръци, неща, които са били характерни за Ханаан. Ако Яков беше живял по времето на Соломон, той би цитирал Пр. 21:14: *“Тайният подарък укротява яростта и подаръкът в пазуха укротява силен гняв.”* Преди години Яков постъпил така със собствения си брат Исав и имал успех. Сега същият подход може би щял да помогне и при срещата с министър-председателя на Египет.

Яков може да е знаел всякакви подходи, но все още отказвал да види Божията ръка в създаването се положение. Той не можал да каже: “Момчета, вижте, аз не знам какво означават всички тези неща, но ние знаем, че сме объркани и имаме нужда от Божията помощ. Нека да вярваме, че Бог ще ни пази и ще ни даде да разберем какво става. Нека да молим Бога да ни даде указания какво да правим.” Родители, това е подходящ момент да ви призова да съберете семейството си за молитва и да им кажете: “Хей, деца, преди да сме станали от масата след закуска, нека да се помолим за това.” Или, “Нека да прекараме известно време в събота сутринта в молитва към Бога за указания относно положението ни. Ние не знаем какво да правим.” Може би някое от децата ви е на една крачка от бунта. Вслушайте се в тях. Слушайте по-дълго от обичайното. Положете всички усилия, за да не се намесите. Признайте си, когато не сте сигурни как да отговорите. След това седнете и се молете заедно, обръщайки се към Бога за указания. Яков никога не постъпвал така. Даже в най-добрите си моменти до този етап от живота му той продължавал да казва: “Може би това беше грешка и ние можем да спечелим неговото благоволение с един подарък.”

Въпреки това, най-после Яков се придвижил в посока към предпазливата вяра и отстъпване от първоначалната позиция. Собственият му глад го убедил да не се съпротивлява повече. *“Вземете и братата си та станете и идете при човека. А Бог Всемогъщи да ви даде да придобиете благоволението на човека, та да пусне другия ви брат и Вениамина. А аз, ако е речено да остана без чада, нека остана без чада.”* (Бит. 43:13-14) Точно когато си мислите: “Ето го, така постъпва патриархът, това е нашият пример,” Яков казва: “Вземете Вениамин и вървете и нека Бог да бъде с вас и за даде благоразположение на този египтянин към вас, за да запази живота на Симеон и Вениамин. А що се отнася до мене - бедния аз - ако никой от вас не се върне обратно, аз просто ще трябва да живея с тази мъка.” Ние току що прочетохме оплакването на един тъжен баща. Яков казал твърде много. Да беше завършил прощалната си реч с “... и

Вениамин.” Без самосъжалението. Без да пъшка и да се оплаква. Без да подсмърча и да се вайка, викайки “горко ми”. Тогава синовете му биха могли да заминат с името на Бога, звучащо в ушите им и мислейки си, че Всемогъщият Бог ще ги дари с успокоение, че Господ ще обезпечи необходимото, точно така, както им е припомнил баща им! Но не е станало така, Яков отново тръгнал по пътя надолу. Както казва един човек: “Последното послание на Яков към синовете му е послание на отчаянието, на желанието да се възприеме най-лошият възможен сценарий.” *“Тогава човеците, като взеха тоя подарък, взеха двойно повече пари в ръцете си и Вениамина; и станаха, та слязоха в Египет и представиха се на Йосифа”* (Бит. 43:15).

Чудя се какво ли са си говорили по време на пътуването от Ханаан до Египет тези десет мъже, тези десет тъжни синове на Яков? Мисля си, че може би са си говорили за същите неща, за които бихме си говорили и ние, ако бяхме на тяхното място. Освен това вярвам, че тези мъже са започнали да се разкайват. Може би са си говорили за това, колко много им липсва брат им Йосиф. Сега, когато Вениамин е бил между тях, те може би са чувствали, че това е подходящ момент да изразят съжалението си за миналите си действия и заедно да помолят искрено Бога да ги защитава и да им дава сила. Освен това ми се иска да вярвам, че Бог е започнал да размеква сърцата им. Всъщност, тъкмо това е красотата на тази история, докато тя се разкрива пред очите ни. Ние биваме заставени да се чудим, какво точно са си мислели. Поради това много ни се иска да стигнем до една щастлива развръзка, но сме принудени да чакаме. Защото по пътя винаги има нещо, което трябва да научим.

Връщане към първоначалните правила...и някои корекции на курса

Когато пътуваме от Ханаан до Египет, ние имаме склонност да бъдем негативно, а не позитивно настроени. Ние проявяваме склонност да гледаме хоризонтално, а не вертикално. Ние проявяваме склонност да се съпротивляваме, вместо да бъдем отворени към това, което е ново и неочаквано. Вследствие на това ние най-често се държим като нежелатели, подозрителни и затворени хора. Когато бъдем заплашени от неочакваното, ние започваме да се защитаваме. Или развяваме знамето на параноята: “Всички те са срещу мене. Те не ме разбират.” Ние имаме нужда от известни умения за корекция на курса, за да се отървем от тези навици! Ето три правила, които са ми помагали.

Осъзнайте и признайте негативния си манталитет. По-голямата част от лечението се съдържа в признанието. С честното признание започва една незабавна промяна. Осъзнайте, разберете и признайте негативния си манталитет. Не го прикривайте. Престанете да отричате, че това е така. Ще ни помогне, ако просто кажем: “Аз си създадох навика да мисля негативно.”

Старайте се да гледате вертикално, докато това се превърне в същност на характера ви. Никога не съм виждал един навик просто да се остави да бъде победен, да се предаде и да умре; длъжни сме да направим съзнателно усилие, ако искаме да се откажем от един дългогодишен навик. Ако днес сте негативно настроен, имате всички шансове утре да се събудите със същото негативно настроение. Всъщност, вие ще бъдете даже още по-добър в негативното си поведение, защото сте го упражнявали още един ден от живота си. Поради това с усилие на волята гледайте вертикално към Бога. Това означава, първо да се молите за сила. След това направите едно съзнателно усилие и се запитайте: “Би ли могъл Бог да е замесен в това? Дали Бог не се опитва да ме научи на нещо чрез това?” Или, “Боже, как Ти Самият би реагирал в този случай?” Или, “Боже, не съм сигурен какво трябва да направя и признавам, че проявявам склонност да реагирам от гледна точка на плътта. Моля Те да дойдеш и да ми помогнеш да се справя с това. Дай ми ясно указание, дай ми отговорът, който ще Ти хареса или ме подсили, за да чакам. Но искам да виждам, че Ти си в цялата тази работа.

Бъдете отворен за нова идея поне в продължение на пет минути. Не се опитвайте да правите това през целия ден, защото ще изпаднете в паника. Просто понякога отделяйте 5 минути за това. Когато нещо е ново, неочаквано и объркващо за вас, не отговаряйте с незабавното “Не! Никога!” Изчакайте 5 минути. Не бързайте. Поживейте с възможността за това ново нещо в продължение 5 минути. Ще бъдете изненадани от изгодите, ако останете отворен за новото през тези 300 секунди. Нямам представа, какъв е днешния ви проблем. Но знам следното: Животът е пълен с промени и предизвикателства, които е трудно да бъдат приети. С тях можем трудно да се справим, даже когато имаме вертикално и позитивно виждане. Вместо да ви разказвам друга история, която да илюстрира изгодата от такава реакция, вместо да ви цитирам цяла страница със стихове от Библията, потвърждаващи колко ценно е да се вярва на Бога, вместо да се съпротивляваме на промяната, аз искам да спра на това място в книгата и да се помоля.

Това са мои думи, но ми се иска вие да видите себе си в тях.

“Господи Боже, не знам кой ще чете днес думите ми или през какви изпитания е преминал живота му. Но знам, че Ти все още си Бог. Господ с неограничена мощ, с неограничена власт, с непобедима сила. Никаква съпротива срещу Тебе ни би могла да ти попречи, за да свършиш това, което искаш. Нищо не Те притеснява и нищо не е твърде трудно за Тебе. Тъй като Ти знаеш края на историята - както края на

историята на Йосиф, така и края на нашата история - Ти си способен да постигнеш всичко, поради което нямаме никаква причина да се страхуваме. Но ние сме само хора. Това означава, че проявяваме склонност да бъдем негативни, да гледаме хоризонтално и да не приемаме новите идеи. Ети, ние сме стигнали на такъв етап от живота си, когато сме болни и изморени от тази наша склонност. Ние имаме нужда твоята Божествена сила да ни помогне, за да се откажем от този навик и имаме нужда от твоята Божествена мощ, за да посрещаме смело бъдещето. Ние тръгваме по този път с Твоята помощ. Дай ни свежа надежда, за да мислим позитивно, да вярваме в неограничения ти контрол над всичко, с което ще се срещнем. Успокой страховете ни. Дай ни нова смелост и твърда увереност в Тебе. Направи ни винаги да бъдем ентузиазирани, когато започваме да мислим и да живеем по нов начин. Премести фокуса на вниманието ни от хоризонтално във вертикално направление. Помогни ни да израстваме до положението, при което ще можем да казваме “Да” на предизвикателствата в живота ни и “Аз съм отворен” на промените в живота ни. Моля те в името на всемогъщия Исус Христос. Амин.

Глава 8

Страх заменен от милост

Когато след Втората Световна война Европа беше разделена от Желязната завеса, хората се чувстваха като попаднали в капан. Започнахме да чуваме невероятни истории за хора, които бяха избягали от комунистическите режими и след това се бяха събрали със семействата си на Запад. От време на време вечерните новини ни показваха болезнената картина на този емоционален момент, когато членовете на семейството се срещаха за пръв път след години на принудителна раздяла. Това събиране не се поддава на описание и снимката наистина е по-ценна от хиляди думи: вълнуващата сцена хората, тичащи един към друг с ръце широко разтворените за прегръдка, прегръдка при която и двамата се притискат продължително един към друг и нямат желание да се пуснат, танцуването, възгласите, радостния плач. По подобен начин, никой който е я е виждал, няма да забрави сцената във Военновъздушната база “Кларк” през 1973 год., когато 143 храбри мъже с усилия успяха да излязат от един самолет, някои приведени, други с патерици, но всички те са завръщащи се военнопленници, наскоро освободени от затворите в Северен Виетнам. Най-старшият военен на борда на този първи самолет, 48-годишният морски капитан Йеремия Дентън, военнопленник от почти 8 години, застана пред микрофона и с треперещ глас каза: “Ние имахме честта да служим на нашата страна в трудни условия. Безкрайно сме благодарни на нашия главнокомандващ и на нашия народ за този ден.” След кратка пауза той успя да каже: “Бог да благослови Америка!” След това той и другите, които бяха долетели до свободата, попаднаха в ръцете на очакващите ги семейства. Думите са слаби, за да предадат вълненията от подобни сцени. Самата представа за тях може насълзи очите ни. Имам предвид точно това, когато казвам, че подобни сцени са толкова вълнуващи, че почти е невъзможно обективно да бъдат анализирани и са твърде свети, за да бъдат хладнокръвно наблюдавани. Пред нас стоят членове на семейства, които са живели със спомените си и буквално са прекарвали часове в агонията на загрижеността, чудейки се дали отново ще се срещнат. Тъй като животът продължавал да тече, докато били разделени, не е минавал ден, без сърцата им да не се стремят един към друг. И сега те отново се бяха събрали и се опитваха да опишат с думи тези години на разделение. Както написа авторът на текстове за песни Фени Кросби: “Струните, които бяха скъсани, още веднъж вибрират.” Тази сцената, не е по-различна от това, което предстои да се случи в нашата история за Йосиф. Трудно е да бъде описано с думи всичко, което се е случило, когато са се събрали отново всички братя от едно семейство, които са били разделени от повече от 20 години.

Отново по пътя от Ханаан до Египет

Когато започваме тази част от историята на Йосиф, Симеон е задържан като заложник в Египет, а останалите синове на Яков пътуват за там, заедно с най-младия им брат Вениамин. Пред тях стоели 4 задачи: да демонстрират добрата си воля, да докажат, че не са шпиони, да освободят Симеон и да купят още храна. Освен това те връщали онези пари, които били поставени в чувалите им по време на първото им посещение; нали си спомняте, че те носели със себе си двойно повече пари, както и някои специални подаръци. Тези мъже треперели от безпокойство и не знаели какво ги очаква в Египет. Не знаели дали ще намерят Симеон и дали той въобще е жив. Не знаели какво ще се случи, когато още веднъж се изправят пред царският управник. “Тогава човеците, като взеха тоя подарък, взеха двойно повече пари в ръцете си и Вениамина; и станаха та слязоха в Египет и представиха се на Йосифа. А Йосиф, като видя Вениамина

с тях, рече на домакина си: *Заведи тия човеци у дома ми и заколи, каквото трябва и пригответи; защото човеците ще обядват с мене на пладне. И човекът стори, както поръча Йосиф, и той въведе човеците в Йосифовия дом.*” (Бит. 43:15-17) Чувството за вина разкъсвало синовете на Яков. Те си спомняли онава, което направили на по-младия си брат Йосиф преди повече от 20 години. Всички събития, свързани с посещенията в Египет възбуждали съзнанието им. Те си спомняли, но все още не се били разкаjali за извършеното от тях зло. Но им предстояло да се разкаят. Да, те щели да се разкаят.

Изплашените братя и служителят на Йосиф

Нашата история бързо пренася вниманието ни от загрижените братя до нетърпеливо очакващия ги и развълнуван Йосиф, който очаквал завръщането им. Тъй като те не го разпознали, Йосиф гледал на братята си през очите на спомена, но от разстояние. Най-после той доживял момента да ги види отново да се връщат в Египет. Може би той ги е очаквал, чудейки се дали ще приемат предизвикателството да се върнат или ще оставят Симеон да се оправя сам, така както постъпили с него преди много години. Но те най-после се завърнали и с усилие на волята Йосиф запазил спокойствие.

Организиране на угощение

Когато ги преброил, Йосиф разбрал, че Вениамин е с тях. *Значи, това е Вениамин*, казал си той, вглеждайки се в по-малкия си брат. Как ли се е вълнувало сърцето му, когато е видял мъжът, който е бил малко момченце, когато Йосиф бил отделен от семейството си? *Време е да празнуваме*, казал си той, а след това заповядал на слугата си да подготви ядене и да заведе хората от Ханаан в дома му. Какво ли си е мислел слугата на Йосиф за всичко това. Сигурно му е изглеждало странно. Защо е било нужно министър-председателя да кани тези мръсни евреи на угощение? Но слугата се подчинил на господаря си. Той подготвил угощението, така както му било наредено и завел израилтяните в къщата на Йосиф.

Трудно обяснение

“А човеците се уплашиха, загдето ги поведоха в Йосифовия дом, и рекоха: Поради парите, върнати в чувалите ни първия път, ни повеждат, за да намери повод против нас, да ни нападне и да зароби нас и ослите ни. Затова те се приближиха при Йосифовия домакин и говориха му при вратата на дома му, казвайки: Послушай, господарю, слязохме първия път да купим храна; а на връщане, когато дойдохме до мястото за пренощуване и отворихме чувалите си, ето, на всеки парите бяха в чувала му, парите ни напълно: затова ги донесохме обратно в ръцете си. Донесохме и други пари в ръцете си, за да купим храна; не знаем, кой тури парите в чувалите ни.” (Бит. 43:18-22) В този момент всички тези възрастни мъже са изпитвали панически страх. Какво става? Чувството за собствената им вина подсилвало тревогата им. Неудовлетвореното чувство за вина винаги подсилва безпокойството. Братята си мислели, че причината за този обрат на събитията трябва да се търси в парите. Поради което се напъргали да обяснят положението на слугата на министър-председателя.

Шекспир е написал следното в “Крал Хенри VI”: **“Подозрението винаги преследва виновният ум.”** Ако се чувстваме виновни за нещо лошо, което сме направили, ние свързваме всичко което се случва с нашия грях, което ни кара да се стараем да преценяваме всичко и да сме подозрителни. Братята трябвало да открият какво става. Забележете от какво се страхували братята на Йосиф: *“Поради парите, върнати в чувалите ни първия път, ни повеждат, за да намери повод против нас, да ни нападне и да зароби нас и ослите ни.”* Те продали собствения си брат в робство и сега се страхували да не би и с тях да се случи същото. Парализирани от чувството си за вина, те се страхували от най-лошото, докато Йосиф, който ги е превъзхождал поради милостта си, планирал най-доброто. **Чувството за вина ни принуждава да казваме неподходящи неща в неподходящи моменти.**

Спомням си, че четох едно писмо, което било изпратено до данъчните власти и в него пишеше: *“Уважаеми Господине, не можех да спя, защото миналата година, когато попълвах данъчната си декларация, аз умишлено и погрешно декларирах дохода си. Приложено ви изпращам чек за 150 долара.”* Следваше послепис: *“Ако все още не мога да заспя, ще ви изпратя остатъка.”* Това донякъде онагледява неудовлетвореното чувство за вина.

Д-р Пол Търниер, опитен лекар и мъдър във вярата човек, написал цяла книга, озаглавена “Вина и милост”. В нея е записал следните интересни мисли относно чувството за вина: *“Хората обикновено не разбират на какви страдания са подложени болшинството от лекарите или колко трябва да са загрижени във връзка с някой конкретен случай и че те са в постоянно състояние на готовност: Дали не съм пропуснал нещо съществено при прегледа си? Дали не съм направил погрешна диагноза? Дали има някой неизвестен на мене резултатен метод за лечение, за който не съм мислил? Тези мисли се въртят като воденични камъни в разсъдка им, стигайки до състояние на натрапчивост. Подобно е положението с родителите на детето,*

което е станало жертва на катастрофа. В главите им се тълпят въпроси. Те претеглят обстоятелствата на драмата, която поради нещо дребно би могла да бъде избегната. Те си спомнят някой дребен факт, който биха могли да разглеждат като предзнаменование, но на който те не обърнали внимание. Може да изглежда брутално да се каже така, но **липсва гроб покрай който приливът на чувството на вина да не завладява разума на човека.**”

Всеки, който е имал работа със смъртта толкова често, колкото един пастор, ще се съгласи, че Търниер е прав. Край гроба човек често може да види чувството на вина, изписано на лицата на тъгуващите. Не можех ли да направя нещо повече? Не направих ли твърде малко? Правилно ли беше решението? Ако бях направил нещо по друг начин, нямаше ли умрелият да живее по-дълго? Да страда по-малко? Въпреки че не се намирали край гроб, в този момент братята на Йосиф били обхванати от подобни мисли. Чувството за вина винаги ни кара да правим странни неща. Така е станало и с братята на Йосиф. Изправени пред този безименен, меко говорещ служител от Египет, който преди това те никога не били виждали, те се изповядали. “Ние не знаем по какъв начин парите са се върнали обратно в чувалите ни първия път, но те са тук, ето ги. Ние донесохме обратно всичко. Освен това носим други пари, за да купим още храна. Ето за това сме тук ... да купим храна.”

В търсене на отговор

“А той каза: Бъдете спокойни, не бойте се; Бог ваш и Бог на баща ви, ви даде скритото в чувалите ви съкровище; аз получих парите ви. Тогава изведе при тях Симеона.” (Бит. 43:23) Харесва ми отговорът на служителя: “Бъдете спокойни”, казал им той. В еврейския превод на Библията този израз е преведен просто като Shalom - “Мир вам.” Всъщност той им казал: “Хей, хора, мир вам, бъдете спокойни. Успокойте се. Не се страхувайте.” А след това египтянинът даже свидетелствал пред тях за техния Бог. “Вашият собствен Бог постави богатството в чувалите ви. Никой не мисли, че сте ги откраднали. Аз знам че такива неща се случват; Аз съм един от тези, които ги поставихме там. Аз съм онзи, който получи парите ви. Това беше богатство от Елохим, Богът на баща ви.”

Те се измъчвали, чудейки се кога ще започне следващата част от драмата. Вместо това, слугата казал: “Мир вам! Елохим отново направи това.” Какъв упрек! Между другото, колко интересно е, че този египетски служител е притежавал доста правилно разбиране за Бога. Без съмнение, това е резултат от влиянието на Йосиф, оказвано през годините на съвместния им живот. Този човек е персонифицирал това, за което говорихме в предишната глава - за вертикалната перспектива. Братята на Йосиф никога не били учени да свързват връщането на парите им с преизобилната милост на Бога. **Защото вината не им позволявала да видят ръката на Бога в живота си. И това винаги е вярно.** Въпреки това, несравнимата милост на Бога се изляла преизобилно върху тях: зърно в изобилие и пари в изобилие. А сега и брат им Симеон отново бил при тях, жив и здрав. Милост в изобилие.

Благодарните братя на Йосиф

“И домакинът въведе човеците в Йосифовия дом и им даде вода та си умиха нозете; даде и храна за ослите им. А те приготвиха подаръка за Йосифа преди да дойде на пладне; защото чуха, че там щели да ядат хляб.” (Бит. 43:24-25) Тази странна ситуация напълно объркала синовете на Яков. Те дошли, като носели пари и подаръци, надявайки се да спечелят благоразположението на Египетския премиер. По негово настояване те водели със себе си и Вениамин. Вместо премиерът да разговаря за това с тях, те били отведени в дома му за угощение, където се освежили и получили един урок по теология от египетския служител и след това да се срещнат с Симеон.

Възстановеното единство

“И когато дойде Йосиф у дома, донесоха му в къщи подаръка, който беше в ръцете им; и му се поклониха до земята. И след като ги разпита за здравето им, рече: Здрав ли е баща ви, старецът, за когото ми говорихте? Жив ли е още? А те казаха: Здрав е слугата ти, баща ни, жив е още. И наведоха се, та се поклониха.” (Бит. 43:26-28) Внезапно на сцената се появява премиерът. Братята побързали да му предадат подаръка си. Но той не бил нито ядосан, нито рязък към тях. Той не се разхождал нагоре надолу, не ги заплашвал и не настоявал да види Вениамин. Всъщност, той очевидно се радвал, че ги вижда отново. Почти веднага той запитал за баща им. Дали старецът още бил жив? Дали е добре? “Да, да ... той все още е жив,” отговорили братята. “Той сега е на повече от сто години и все още е с добро здраве.” Независимо от демонстрираната веселост, искрения интерес и загриженост, братята все още оставали напрегнати и предпазливи, тъй като не знаели какво могат да очакват от този могъщ човек.

Тогава настъпил един от редките мигове, за които вече казах, че се поддават трудно на описание: *“И като повдигна очи видя едноутробния си брат Вениамин и каза: Тоя ли е най-малкият ви брат, за*

когото ми говорихте? И рече: Бог да бъде милостив към тебе, чадо мое.” (Бит. 43:29)

Изблик на емоциите

Тук се срещаме с едно от най-красноречивите изречения в Библията: “И като повдигна очи видя едноутробния си брат Вениамин.” Йосиф погледнал нагоре и за пръв път от около двадесет години видял кръвния си брат. “Видя едноутробния си брат Вениамин.” Единственият брат, към който изпитвал пълна привързаност, от един баща и една майка. Другите момчета всъщност са му били полу-братя, докато Вениамин е бил негов кръвен брат, единствената му пряка връзка с майка му Рахил. Йосиф стоял там, сълзите издайнически напирали да потекат от тъмните му очи, докато се вглеждал в това любимо лице. “Тоя ли е най-младият ви брат, за когото ми говорихте,” попитал той, опитвайки се да остане спокоен.

“Да, това е Вениамин.” И Йосиф казал нежно: “Бог да бъде милостив към тебе, чадо мое.” Внезапно този могъщ мъж, този смел и решителен премиер на великия народ вътрешно се пречупил. Подобно на всички нас, великите мъже и жени се срещат с такива мигове в живота си, когато повече не могат да въздържат емоциите си. Въздържаността изчезва и чувствата започват да контролират поведението им. Ето това се случило с Йосиф в този дългоочакван миг. В такива свети моменти думите са слаби, за да ги опишат. Често пъти ние самите имаме нужда да останем сами, за да възстановим спокойствието си. Така направил и Йосиф. “*И Йосиф бързо се оттегли, защото сърцето му се развълнува за брата му; и като искаше да плаче, влезе в стаята си и плака там.*” (Бит. 43:30)

Можете ли да си представите тази сцена? Внезапно този представителен лидер на една милионна нация, с обгоряла от слънцето кожа, се втурнал към спалнята си и избухнал в плач. Изминалите години прелитали пред погледа му. Целият период на самота. Всички загуби. Всички години и рождени дни и забележителни моменти, преживени от него далеч от семейството му. Това е било твърде много, за да бъде задържано, подобно на придошла река, която прелива над бента. Сълзите му течели и той плачел горчиво.

Изведнъж той отново се превърнал в малко момче, което е загубило баща си. Мислено си спомням за други велики хора от Библията, които в определени мигове са били побеждавани от емоциите си. Давид, когато загубил любимия си син Авесалом, тъгувал и плачел горчиво: “*Сине мой, Авесаломе, сине мой, сине мой Авесаломе! Да бях умрял аз вместо тебе, Авесаломе, сине мой, сине мой!*” (2Цар.18:33)

Йов, който загубил всичко, включително децата и здравето си, плачел пред Бога: “*Да погине денят, в който се родих, и нощта, в която се каза, роди се мъжко... Защо не умрях при раждането...?*” (Йов 3:3, 11). Илия, след великата победа на Бога над пророците на Ваал на планината Кармил, бил заплашен от Езавел, че ще бъде убит през следващите 24 часа. “*А сам той отиде на едnodневен път в пустинята, и дойде та седна под една смирка; и поиска за себе си да умре, казвайки: Доволно е, сега, Господи, вземи душата ми, защото не съм по-добър от бащите си.*” (3Цар.19:4) Даже великаните на вярата са имали моменти, когато просто емоционално са избухвали пред своя Бог.

Вгледайте се внимателно и задълбочено в нашия велик духовен предшественик Моисей. Той изминал дълъг път през безплодната пустиня, водейки евреите към Обещаната Земя. Въпреки, че по един чуден начин Бог ги извел безопасно от Египет, хората започнали да се оплакват веднага щом пресекли Червено море. Те били изморени от горещината, която била непрестанна. Те били изморени от храната, която била еднообразна. Те били изморени от водата, която била безвкусна. Те били изморени от пясъка, от камъните и от безкрайната пустиня. Те искали да бъдат в Египет с всичките му удобства. Постоянни оплаквания, мърморене и огорчение.

Внезапно, в един изблик на чувства Моисей казал: “Стига вече! Наситих се!” “*Моисей рече на Господа: Защо си оскърбил слугата Си? И защо не съм придобил Твоето благоволение, та си турил върху мене товара на всичките тия люде? Аз ли съм заченал всичките тия люде? Или аз съм ги родил, та ми казваш: Носи ги в лоното си, както гледач-баща носи бозайничето, до земята, за която Си се клел на бащите им? От где у мене месо да дам на всички тия люде, защото плачат пред мене и казват: Дай ни месо да ядем. Аз сам не мога да нося всичките тия хора, защото са много тежки за мене. Ако постъпваш Ти така с мене, то убий ме още сега, моля, ако съм придобил Твоето благоволение, за да не видя злочестината си.*” (Чис.11:11-15). Ако искате да усетите какво е изпитвал Моисей в този момент, върнете се назад и прочетете целия откъс гласно, с чувство. Представете си! Тук той говори на Господа Бога, на Всевишния, на самия Ел Шадай. “Аз ли съм родил всички тези хора? Защо трябва да им бъде бавачка? От къде да взема месо за всички хора? Те продължават да плачат, че искат месо! Наситих се! Просто ме убий, Господи. Позволи ми да изляза от тук ... избави ме от неволята ми!”

Това ли е начинът да се говори на Бога? Човек може да си помисли, че Господ просто ще стовари върху него цялата тежест на Синай, придружено от светкавици и гръмотевици. Но Той не постъпил така. Имам един приятел, чийто син умря. Момчето беше открито удавено в плувния басейн на съседите. Дълго време след погребението приятелят ми и жена му продължаваха да тъгуват вътрешно в себе си. Спомням си,

че той ми казва: “Има моменти, когато трябва да преглъщам сълзите си. Скоро след погребението се качих сам в колата си и шофирах по магистралата за Лос Анджелис. През това време крещях думи, които никога не бих се осмелил да повтора. Нямаше друг човек до мене и аз просто излях от себе си това, което чувствах. Мъката и отчаянието, гневът и объркването, всичко това изтече от мене. След като прекарах два часа в това състояние, аз се върнах обратно у дома, паркирах колата и загасих двигателя, а лицето ми беше обляно от сълзи. Лежах върху волана и се чувствах изтощен до крайност. Тогава си казах: *Бог може да се справи с всичко това.*”

Знаете ли коя е най-добрата част? **Това е, че Бог никога няма да ви припомни онова, което сте му наговорили в яда си.** Не е ли прекрасно това? Не е ли облекчаващо за нас да знаем, че Господ Бог никога няма да се изправи в църквата и да каже: “Аз съм тук, за да ви съобщя какво ми каза тя в последния четвъртък сутринта?” В живота ми е имало случаи, когато съм имал съмнения, когато съм се препъвал в препятствията, които се появяваха на пътя ми. **Имал съм мигове, когато съм лягал в леглото си и съм плакал, викайки към Бога, точно като вас. Такъв е живота, особено ако човек реши да живее в реалния, а не в някакъв измислен свят на илюзиите за безпроблемен живот.** Нали е успокоително да знаем, че в такива моменти не сме сами и че Бог е до нас? Безспорно е, че Йосиф е бил велик и могъщ мъж, но освен това той е бил реален човек със своите реални емоции, който е можел да излезе от коридорите на властта и е имал силата да изплаче болката на сърцето си.

И така, когато за пръв път от толкова години видял по-малкия си брат, този смел и способен премиер на Египет бил победен от чувствата си. В Библията пише: “*Сърцето му се развълнува за брата му; и като искаше да плаче, влезе в стаята си и плака там.*” Отново повтарям, че подобни интимни моменти не се подават на описание. След това, като нещо в реда на нещата, текста продължава със следното: “*После изми лицето си,*” овладял се, върнал се отново при братята си и разпоредил на слугите да сервират яденето. Харесва ми следващата сцена.

Възстановяване на отношенията

“И сложиха отделно за него, отделно за тях и отделно за египтяните, които ядяха с него; защото не биваше египтяните да ядат хляб с евреите, понеже това е гнусота за египтяните.” (Бит.43:32). След дълбоко вълнуващия момент следва друга сцена, изпълнен с лек хумор и с леко комично облекчение. Йосиф се хранел на отделна маса, братята му се хранели на друга маса, а присъстващите египтяни се хранели на трета маса. Всички те обядвали в една и съща стая, но се хранели на отделни маси. Египтяните не можели да се хранят с евреите. В забележка към един съвременен превод на Библията се казва: “Забраната вероятно се основава на ритуални или религиозни причини” и се позовава на Из.8:26, където Моисей казва на Фараона: “Защото ще жертвуваме на Господа нашия Бог онова, от което египтяните се гнусят.” Това ни помага да разберем, защо хората са седели на отделни маси. “И насядаха пред него, първородния според първородството му, и най-младия според младостта му; и човеците се чудеха помежду си. И Йосиф им прашаше от ястията си; а Вениаминовия дял беше пет пъти по-голям от дяла на когото и да било от тях. И те пиха, пиха изобилно с него.” (Бит.43:33-34).

Писателят и ученият Хенри Морис обяснява защо братята са се чудели. “След като им било посочено къде да седнат, единадесетте братя забелязали нещо знаменателно. Те били подредени по възраст, започвайки от най-стария и свършвайки с най-младия. Ако подреждането е станало случайно, то наистина е чудо. Лесно може да се докаже, че съществуват не по-малко от 39 917 000 комбинации на подреждане на единадесетте братя около масата. Очевидно, този човек е знаел много повече за семейството им, отколкото те са разбирали; иначе би означавало, че той притежава някаква свръхестествена сила. Те не можели да си отговорят и можели единствено да се чудят над този феномен.”

Братята на Йосиф били изумени от начина, по който се отнасяли с тях. Те очаквали да им се случи всичко друго, даже да бъдат убити, само не и това, което се случвало с тях. Сега седели, подредени по възрастта си и обядвали заедно с премиера. И какво угощение е било това! Сервирали им пресни градински салати, дебели пържоли, пържена бамя, печени картофи, царевичен хляб, маслини и големи чаши, пълни с леден чай (ако египтяните поне малко са приличали на тексасците)! Освен това, премиерът им изпращал още ядене от масата си. Интересното е, че на Вениамин била сервирана порция, която била пет пъти по-голяма от порцията на останалите братя - подобно на 5 големи пържоли, 5 огромни лъжици боб, 5 огромни печени картофа, 5 парчета царевичен хляб и 5 високи чаши чай! Тези изгладнели евреи трябва да са си помислили, че им предстои да умрат от преяждане и се отдали на веселие. Самият Вениамин може би си е помислил: *Знам се съм слаб, но това е смешно. Какво става тук?* До този момент Йосиф бил изцяло отдаден на спомените си. Това е Вениамин! Брат ми! Той бил толкова въодушевен, толкова радостен, че продължавал да ги отрупва с храна. Това ни звучи като нещо, което един батко би направил за по-малкия си брат, който не е виждал от дълги години, нали? Особено когато баткото е изпълнен с опрощение и милост!

Чуден е начинът, по който извършваните от Йосиф милости освободили всички хора около масата. В началото те били напрегнати и сковани, защото чувството им за вина ги държало в ноктите си. Докато пътували към Египет страхът им бил неудържим и се чудели какво ли ще им се случи. Много скоро видели, че към тях се отнасят любезно, че седят на една маса на угощение, препълнена с храна и отгоре на всичко се наслаждавали на радостното присъствие на царския човек.

Какво облекчение! Нещо повече, каква милост! Те се оказали получатели на благоволение, което не били спечелили и на любезност, която не заслужавали. И им били дадени преизобилни количества от провизии, които те не биха могли да платят. Изненадан ли е някой, че братята са били изумени и вече на се страхували? Сега страхът им бил заменен от милост. Защо? Поради една причина - Йосиф. Този велик човек, въпреки че те още не са знаели, че е техен брат, решил да прости греховете им към него и в замяна да им покаже голяма милост. Вместо да им напомня за злините, които са му причинили и да ги принуждава да си платят за своята жестокост и нечестност от миналото, той им показал максимално възможната милост. Това повторно обединяване наистина е представлявало пиршество на милостта - без никакво прикриване - благодарение на Йосиф, един човек с цялостност и опрощение.

Една проста и много лична аналогия

Животът на Йосиф ни предлага един чуден портрет на Божията милост, когато Той дойде да ни спаси в Личността на Своя Син Исус. Толкова много хора отиват при Него, подобно на виновните братя на Йосиф, чувстващи дистанцията и страхувайки се, че ще получат най-лошото от Бога, но се оказва, че Той им оказва невероятна милост. **Вместо да бъдем обвинявани, ние сме опростени. Вместо да се чувстваме виновни, ние сме освободени. Вместо да изтърпяваме наказанието, което наистина заслужаваме, ние биваме поставени да седнем на Неговата маса и ни се сервира повече, отколкото можем да изядем.** За някои хора това е твърде нереално. Поради това ние отчаяно защитаваме тезата си, но Той започва да ни говори любезно и да ни обещава мир на собствения ни език. След това се опитваме да отклоним Божия гняв, като започваме за се пазарим с Него, мислейки си, че упоритата ни работа и искрените ни усилия ще бъдат приети от Него като замяна на онези минали наши злини, заради които сме виновни. Но за наше изумление, Той никога не счита, че опитите ни са достатъчно важни, за да се споменава за тях. Нашата цел е да спечелим достатъчно чрез добрите си дела, за да заглушим чувството си за вина, но това, което Бог целеше беше да ни победи с такова изобилие, за което наистина да разберем, че никога не бихме могли да платим за него.

Колко красива е картината на Христос на кръста, носещ греховете, които сме извършили, като по този начин ни прощава. Не е ли чудно това? Онзи, който беше отхвърлен е Същият, който работи толкова упорито, за да ни приобщи отново към Себе Си. *“По тая причина Господ ще чака, за да се смили за вас, и по тая причина ще се превъзнесе за да ви пожали. Защото Господ е Бог правосъден, блажени всички, които Го чакат”* (Ис. 30:18).

Очаквате ли Бога? Съобщавам ви великата новина! По един величествен начин - по-величествен, отколкото можете да си го представите - Той се стреми да бъде милостив към вас. Той ви предлага всички неща, от които имате нужда. Трапезата е препълнена и Той се усмихва, очаквайки да седнете и да се наслаждавате на тържеството, което е приготвил заради вас. Заповядайте, седнете, милостта е сервирана.

Фредерик Бучнер пише: “След столетия на правилна и неправилна употреба, повечето религиозни думи са се износили толкова много, че никой повече не се интересува от тях. По някаква причина, обаче, това не се отнася за думата “милост.” По някаква тайнствена причина, даже такива произлизаци от нея думи като “милостив” и “миловиден” все още притежават някакво очарование. **Милостта е нещо, което човек не може от никъде да купи, тя може само да бъде дарявана.** Няма начин тя да бъде спечелена или заслужена или да бъде придобита по някакъв друг начин, така както не можем да се заслужим вкуса на малините с крем или да се погрижим за собственото си раждане. **Същността на християнската вяра се съдържа в приемането, че хората са спасени по милост.** Няма нищо, което човек трябва да направи за това. Няма нищо, което вие трябва да направите. Има само едно изискване. Подобно на всеки друг дар, **дарът на милостта може да стане ваш само ако протегнете ръка, за да го вземете. Може би даже способността на човека да поиска да протегне ръката си, за да вземе милостта, също е дар.**”

Глава 9

Аз съм Йосиф

Защо Йосиф е считан за велик? Защо Духът на Бога е висял над него по-дълго, отколкото над всяка друга личност от книгата Битие, включително и Авраам? Какво е имало в Йосиф, което е дало повод на

Бога да каже нещо подобно на Моисей, авторът на Петокнижието: “Опиши внимателно живота на този човек, за да могат хората от бъдещите поколения да прекарват повече време с него?”

Йосиф не е бил супермен. Той просто е бил един човек. Той не е можел да върви по водата и не е имал ореол над главата си. Той не е правил чудеса и животът му не е бил лишен от неприятности, нито пък е бил някакъв неопетнен или недосегаем светец от иконата. С помощта на Бога и воден от собствените си стремежи, той е изтълкувал няколко сънища, но не е направил никакви страховити предсказания. Доколкото знаелм, той не е написал никаква част от Библията. При това положение защо Йосиф е бил толкова велик? Йосиф е бил велик поради вярата си в Бога, която се е изявявала във великодушието му към другите и в прекрасния му подход към трудностите. Силната вяра води до добро поведение. Когато тези две съществени съставки са налице, нещастията се превръщат в предизвикателства, които трябва да се приемат, а не в повод да се предадем. Алберт Хъбърд, американски писател от началото на 20 век е написал следното: “Окончателното доказателство за величие се съдържа в способността да устояваме на презрителното отношение без възмущение и без огорчение.” Йосиф издържал блестящо това изпитание. Докато се запознавах с историята на живота му, аз научих за един незначителен случай. На Мартин Лутер му било трудно да разбере Бит.44 и веднъж се учудвал, защо Духът на Бога е посветил време, за да запази тези толкова незабележими 34 стиха. И наистина защо? Отговорът е, че тъкмо в такива обичайни и с нищо незабележими подробности от живота поведението ни бива подлагано най-често на изпитание. По-голямата част от живота ни не е изпълнена със забележителни събития. Повечето от живота ни е скучен, еднообразен, монотонен и за него няма какво да се каже. Йосиф е знаел това. Той е виждал поведението му да се подлага на изпитание, докато е бил във възход и в падение, по време на завладяващи драматични моменти и когато се е намирал в лапите на дълбокото отчаяние. Но може би най-голямото изпитание е изпитанието на очакването. Той искал да види в братята си някои от чертите, които Бог посял в собствената му душа - силна вяра в Бога и позитивно отношение към другите. Но братята му все още не му давали такива доказателства, за да покажат, че споделят гледната точка на Йосиф. Поради това той подготвил последно изпитание за братята си.

Изпитанието: сребро в чувала

“После заповяда на домакина си, казвайки: Напълни чувалите на човеците с храна, колкото могат да поберат, тури парите на всекиго в чувала му и тури чашата ми, сребърната чаша, отгоре в чувала на най-младия, с парите за житото му. И той стори според това, което рече Йосиф.” (Бит.44:1-2) Както станало и при първото им посещение, Йосиф заповядал чувалите на братята му да бъдат напълнени с храната и още веднъж парите на всеки човек да бъдат поставени отгоре в чувала му. В добавка към това, Йосиф казал да поставят собствената му чаша в чувала на Вениамин. След това заповядал на слугата си: *“Стани, тичай след човеците и като ги стигнеш, кажи им: Защо върнахте зло за добро? Не е ли тая чашата, с която ние господаря ми и с която даже гадае? Зле постъпихте като сторихте това.”* (Бит.44:4-5) Синовете на Яков не се били отдалечили много от града, когато погледнали назад и видели, че слугата на премиера ги настига. Когато стигнал при тях, той ги обвинил, че са откраднали нещо от вожда на Египет. “Как можяхте да извършите такова престъпление, след като с вас се отнесоха толкова добре?” Братята отговорили: “Ние никога не бихме направили такова нещо. В чувалите няма нищо, което не ни е било дадено. Ние дойдохме за зърно. Ние взехме зърно. Ако намериш нещо друго, ние ще бъдем твои роби. Нещо повече, ти можеш да убиеш онзи от нас, който е виновен.”

Виждате ли колко сигурни са били. Това показва колко уверени са били, че са невинни. Те не се притеснили да позволят на слугата да провери съдържанието на чувалите им с храна, започвайки от Рувим, най-възрастният. Но се оказало, че когато стигнал до най-младия син, той открил сребърната чаша в чувала на Вениамин! Малко е да се каже, че братята са били зашеметени. Те са знаели, че не са взели чашата. Как чашата се е оказала в чувала на Вениамин? Когато невероятността на умисъла на това доказателство се извисила пред погледа им, те преминали от състояние на зашеметение в отчаяние. В мъката си те “раздраха дрехите си” (Бит.44:13). Те се върнали в града заедно със слугата, където незабавно били заведени при премиера. Там Юда започнал да говори. *“Тогава Юда каза: Що да речем на господаря си? Що да говорим? Или как да се оправдаем? Бог откри неправдата на слугите ти; ето, роби сме на господаря си и ние и оня у когото се намери чашата.”* (Бит.44:16)

Това признание от устата на Юда е удивително. Но Йосиф е очаквал да чуе тъкмо това; заради него те били подложени на последното изпитание. Те го издържали. Всъщност, всички братя получили отлична оценка на първата част от изпитанието. Юда не се опитал да оправдава себе си или другите си братя, нито се опитал да хвърли вината върху Вениамин. За разлика от по-рано, те не се обърнали срещу Вениамин, за да го отхвърлят, както направили преди много години с Йосиф. Без всякакви увъртания Юда казал, че всички са виновни. Като знаем история им, това е едно удивително признание. В поведението им се

извършила истинска промяна. Замислете се над факта, че тези думи са излизали от устата и сърцето на Юда!

Йосиф е искал да разбере, дали братята му са в състояние да разпознаят ръката на Бога в ежедневния си живот, даже в нещата, които изглеждали несправедливи. Даже в лошия късмет и в смъртта. Той е искал да знае, дали вертикалното им виждане е ясно. И сега чул това признание да излиза от устата на Юда, който поставил вината върху плещите им: “Бяхме разкрити пред Бога. Виновни сме! Неправедността ни беше разкрита.” Вярвам, че в признанието си Юда се е връщал 20 години назад във времето и е имал предвид онези дни, когато те не само мразели брат си Йосиф, но се обърнали срещу него и го продали в робство. Ако не бил Рувим, те щели да го убият. Юда започнал да разбира, че Бог не отминава неразкаяното престъпление.

Пазаренето: брат за брат

Но Йосиф рече: Не дай, Боже, да сторя това; Оня, у когото се намери чашата, той ще ми бъде роб; а вие си идете с мир при баща си.” (Бит.44:17) Това е втората част от изпитанието на Йосиф. Първата част е проверила вертикалното им виждане. Дали братята му са стигнали до положението да различават ръката на Бога в ежедневния си живот? Да. Те демонстрирали това чрез поведението си. След това дошъл ред на проверката на хоризонталното им виждане. Кого щели да изберат да спасяват, себе си или Вениамин? Настъпила ли е някаква промяна в сърцата им през изминалите години? Поради това Йосиф казал: “Никога не бих наказал всички заради престъплението на един от вас. Чашата е намерена в чувала на най-младия ви брат и само той ще бъде наказан. Аз ще го задържа и той ще стане мой роб. Другите можете да се върнете при баща си.”

След това заявление идва ред на шокиращата реч, която според уважаваният германски изследовател Леополд е ненадмината в Стария Завет: *“Тогавя Юда се приближи до него и рече: Моля ти се, господарю мой, позволи на слугата си да каже една дума на господаря си, като слушаеш ти; и да не пламне гневът ти против слугата ти, защото ти си като Фараон. Господарят ми попита слугите си, казвайки: Имате ли баща или брат? И рекохме на господаря ми: Имаме стар баща и малко дете на старостта му, и неговият брат умря, тъй като само той остана от майка си, и баща му го обича. И ти рече на слугите си: Доведете ми го, за да го видя с очите си. И ние казахме на господаря ми: Детето не може да остави баща си, защото, ако остави баща си, той ще умре. А ти рече на слугите си: Ако не слезе с вас най-малкият ви брат, няма вече да видите лицето ми. И като отидохме при слугата ти, баща ни, разказахме му това, което беше казал моя господар. А когато баща ни рече: Идете пак, купете ни малко храна, ние казахме: Не можем да слезем. Ако най-малкият ни брат е с нас, тогава ще слезем, защото не можем да видим лицето на човека, ако най-малкият ни брат не е с нас. И слугата ти, баща ни, ни каза: Вие знаете, че жена ми ми роди два сина: Единият излезе от мене и си рекох: Навярно звяр го е разкъсал; и до сега не съм го видял; и ако ми отнемете и тоя, и му се случи нещастие, ще свалите бялата ми коса със скръб в гроба. И сега, когато отидем при слугата ти, баща ни, и детето не е с нас, то, понеже животът му е свързан с неговия живот, като види, че няма детето, ще умре; и слугите ти ще свалят бялата коса на слугата ти, баща ни, със скръб в гроба. Защото слугата ти стана поръчител пред баща си за детето, като казах: Ако не ти го доведе, тогава ще бъда завинаги виновен пред баща си. Сега, прочее, моля ти се, вместо детето нека остане слугата ти роб на господаря ми, а детето нека отиде с братята си. Защото, как да отида аз при баща си, ако детето не е с мене? Да не би да видя злото, което ще сполети баща ми.” (Бит.44:18-34)* Разбирате ли смисълът на казаното? Отново напомням, че говори Юда. Тези ненадминати думи са произнесени от същия човек, който преди 20 години казал без угризение на съвестта: *“Ето иде тоя съновидец. Нека да го убием и да кажем, че див звяр го е разкъсал.”* Скоро след това той предложил друго решение: *“Какво ще спечелим, ако убием брат си и станем виновни за проливането на кръвта му? Вместо това, нека да го продадем на търговците на роби.”*

И ето сега той седи пред нас, молейки се за най-малкия си брат. Освен това, той се моли и в полза на баща си. Няколко години по-рано Юда не би се интересувал какво си мисли баща му, тъй като баща му винаги демонстрирал предпочитанията си към синовете на Рахил. Всъщност, насилието и жестокото отношение, което Юда и братята му упражнили срещу Йосиф, представлявало непряк акт на жестокост срещу баща им. На фона на всички тези неща, същия този човек демонстрира едно жертвоготовно поведение. “Вземи мен вместо него. Върни обратно Вениамин у дома. Не бих могъл да понеса да видя, как това зло ще победи баща ми.” Не, това не е същия човек. Сега той е променен. Не се съмнявайте в това. Юда и братята му се променили и Йосиф съзрял това. Разкажанието извършило работата си. Те преминали двете части на последното изпитание. Вярвам, че това обяснява защо Йосиф в този момент решил да разкрие тайната си.

Откриването: кой е управителят

Следва един от най-великите моменти в целия Стар Завет - кулминацията в една история, която от дълго време задържа вниманието ни. *“Тогава Йосиф не може вече да се стърпи пред всички ония, които стояха пред него, и извика: „Изведете всички от пред мене.” И не остана никой при Йосифа, когато той се откри на братята си. И изплака с глас, та египтяните чуха; чу още и Фараоновият дом. И Йосиф каза на братята си: „Аз съм Йосиф. Баща ми жив ли е още?” Но братята му не можаха да му отговорят, защото се смутиха от присъствието му.”* (Бит.45:1-3) Йосиф наредил да напуснат стаята всички египтяни, слуги, служители и всички роби. Останал само той и единадесетте му братя, които треперели пред него и се чудели: *“Какво ще стане сега? Какво ще направи с нас?”*

Внезапно братята видели, че премиерът на Египет - вторият по важност човек в Египет - избухнал в плач. Това не са били безмълвни сълзи, които се плъзгат бавно по лицето на човека. Неговото избухване е било толкова мощно, че даже хората извън стаята са чули и започнали да разказват на другите от фараоновия дом за това, което се е случило. Сълзите на министър-председателя били придружени от изумителни думи. *“Аз съм Йосиф! Баща ми жив ли е още?”* Йосиф не само нарушил мълчанието си, но и за пръв път им заговорил на техния език, а братята били смутени от присъствието му. Те били изумени и стояли безмълвни. Те били ужасени и започнали да треперят и да се питат дали това не е някакъв дяволски капан. *“Тогава Йосиф рече на братята си: Елате близо до мен, моля ви. И те се приближиха. И рече: Аз съм брат ви Йосиф, който вие продадохте в Египет.”* (Бит.45:4)

Докато те стояли и треперели, той им казал: *“Елате по-близо.”* Употребената оригинална дума на иврит се отнася не просто за духовна близост, а за интимна близост. Тя се употребявала за обозначаването на приближаване с цел да се прегърне и целуне някой човек. В един от преводите на Библията на английски този пасаж е преведен като: *“Елате близо до мене.”* Мисля си, че този откъс ни показва, че Йосиф е искал братята да разгледат лицето му. Това щяло да им даде последното доказателство, че той наистина е техния брат, че не е египетски управник, а е тяхна собствена плът и кръв.

Това свършило работа! До тогава не можели да повярват, но сега били принудени от доказателството да го приемат това, което им казал Йосиф. В този миг сигурно са останали с отворена от учудване уста. Как би могъл този човек да знае истината, ако не е отдавна изчезналият им брат Йосиф? Те се вгледали в него, неспособни да мигат, докато той отново потвърдил: *“Аз съм този, който продадохте в Египет. Аз съм Йосиф.”* Това е друг момент, който е невъзможно да бъде описан. Думите не са в състояние правилно да опишат тази сцена или нейния смисъл.

Преди няколко години един телевизионен филм, озаглавен *“Обещанието,”* разказа историята на един млад мъж и една жена в навечерието на сватбата им. Те станали участници в ужасна пътна катастрофа, при който и двамата били сериозно ранени, а лицето на жената било страшно обезобразено. Докато се възстановявали в отделни болнични стаи, майката на младия мъж посетила бъдещата си снаха. Жестоката майка не желала синът ѝ да се ожени за младата жена и сега съзряла начин да осуети сватбата. Тя казала на обезобразената жена, че тайно би платила за всички пластични операции за възстановяване лицето ѝ, ако младата жена обещае да изчезне и никога повече да няма нещо общо със синът ѝ.

Страдаща, смутена, намираща се под влияние на болката и мъката, осакатената и объркана жена ѝ обещала. Скоро след това майката казала на синът си, че годеницата му е била убита по време на катастрофата. След години, в резултат от една необикновена верига от събития, мъжът и жената се срещнали. Тъй като мъжът не се бил променил много, жената веднага го познала. Тя се опитала да спази обещанието си да няма нищо общо с него, но постепенно, по стечение на обстоятелствата, те се сближили и мъжът започнал да я разпознава.. Той разбрал, че жената, която обичал толкова силно с любов, която все още го преследвала, наистина е жива. Накрая те се събират отново в една вълнуваща сцена на възстановяване на загубеното. Годишите на разделяне били последвани от този прекрасен момент на откриване и възстановяване.

Всеки, който някога е възстановявал връзката си с приятел или любим човек след години на разделяне знае точно какво означава това. Преди много години една от собствените ни любими снахи, Деби, описа по следния начин чувствата на такъв момент: *“Когато те видях за пръв път, исках да падна в ръцете ти и да прегърна избледняващите спомени на плътта. Но страхът парализираше краката ми и аз стоях и отчаяни стисках дръжката на чантичката си, като че ли тя беше единственото нещо, което ме крепеше да не падна. Косата ти беше започнала да побелява и докато изучавах лицето ти, аз установих, че бръчките са повече и по-дълбоки, отколкото си спомнях. Раменете ти бяха малко приведени и се запитах дали и вътрешните промени са толкова големи. В този момент срещнах очите ти и безпокойството ми се разтопи в тяхната синева. Когато те видях да се усмихваш, аз започнах да плача. Разбираш ли, всичко беше както по-рано. Затичах се към ръцете ти и сълзите потекоха по лицето ми, докато познатите думи стигнаха до ушите ми: “Обичам те.””*

Ако можете да прочетете Битие 45 и да не бъдете пленен от това въображаемо пътуване, тогава вие не вярвате в правдивостта на биографията на Йосиф. В няколкото прости, откровени думи: *“Аз съм брат ви Йосиф, който вие продадохте в Египет.”* (Ст.4) се съдържа море от емоции, които се излели върху братята, като не на последно място е било чувството им за вина. Той го съзрял по лицата им. Това е причината Йосиф да каже какво смята да направи, докато отново демонстрирал изобилие от милост.

Отговорът: милост за виновните

Сега не скърбете, нито се окайвайте, че ме продадохте тук, понеже Бог ме изпрати пред вас, за да опази живота. Защото вече две години гладът върлува в страната; а остават още пет години, в които не ще има ни оране, ни жетва. Бог ме изпрати пред вас, за да съхраня от вас остатъка на земята и да опази живота ви чрез голямо избавление. И тъй, не ме изпратихте вие тук, но Бог, който ме и направи и отец на Фараона, господар на целия му дом и управител на цялата Египетска земя.” (Бит. 45:5-8) По човешки казано, обикновено от човек, когато се срещне с хора, които са му причинили такова зло, се очаква да се намръщи и да каже: “Паднете на колене и стойте така! Вие си мислите, че знаете какво представлява унижението. Ще чакате, докато свърша с вас. През всички тези години на мъчение съм чакал този момент!”

Но Йосиф е постъпил по друг начин. Той бил променен човек. Той бил човек на Бога, което означава, че е бил велик човек. Поради това, тъй като ръката на Бога го подкрепяла, той можал да погледне в изплашените очи на братята си и да каже напълно искрено *“Не скърбете, нито се окайвайте, че ме продадохте тук, понеже Бог ме изпрати пред вас, за да опази живота.”* Йосиф никога не би говорил такива думи на утвърждаване, ако не бил простил напълно на братята си.

Вие не бихте могли искрено да прегърнете един човек, на когото не сте простили напълно. Тъй като се променила гледната му точка, Йосиф повече не е считал братята си за свои врагове. “Не вие ме изпратихте тук,” казал той, “а Бог ме изпрати тук. Той ме изпрати с една цел - да запази живота.” Той им казал: “Хора, не вие ме въвлякохте в това, Бог го направи. Моят всевишен Бог, който вижда толкова далече в бъдещето, Той видя нуждите на света и ме избра да бъда Негов личен пратеник, за да разреши бъдещия проблем с глада. Вие си мислехте, че сте ми сторили нещо зло. **Но аз ще ви кажа, че зад вас работеше Бог, който използва злите ви намерения, за да запази живота.”** И той го казва отново: “Следователно, не вие ме изпратихме тук, а Бог. **А Бог!** Подчертайте това. **“Бог ме изпрати.”**

Йосиф е бил човек, който живеел постоянно, съобразявайки се с Божията гледна точка. Години по-късно Йосиф щял да каже това отново, когато още веднъж братята му щели да се разтревожат. Въпреки, че били изминали много години, те продължавали да се безпокоят, дали Йосиф няма да им навреди след смъртта на баща им. Чувството за вина се вкопчило за борда на лодката и се стремяло да преметне крака ви в нея и започнало да ги безпокои, въпреки че милостта отдавна била в лодката. Това е причината, поради която Йосиф повторил предишното си изказване. *“После отидоха и братята му та паднаха пред него и рекоха: Ето, ние сме ти слуги. А Йосиф им каза: Не бойте се; нима съм аз вместо Бога? Вие наистина намислихте зло против мене; но Бог го намисли за добро, за да действа така, щото да спаси живота на много люде, както и стана днес”* (Бит.50:18-20).

Колко великодушно е това от страна на Йосиф! Колко прекрасен и насочван от Бога е този подход! Не знам какво става вътре във вас, какви са спомените, които ви преследват или каква е болката с която живеете, дължаща се на нещо, което ви е причинено от друг човек, но по човешки аз знам достатъчно добре, че повечето от вас, в един или друг момент от живота си, са били третирани лошо от някой човек. Когато това се случи, гледната ви точка става мрачна. Вие си спомняте лъжата. Вие си спомняте злото, което ви е причинено. Вие си спомняте несправедливото отношение. Вие си спомняте мъчителната болка и отхвърлянето. С вас са се отнесли зле. Това е било направено съзнателно и преднамерено! Сега не е време да го отричате - този човек целенасочено ви е наранил.

Йосиф казал на братята си: “Вие искахте да сторите зло.” В мотивите им не е имало нищо добро и той потвърдил това. “Но Бог!” Ето тук Йосиф позволил на своята религия да обгърне човешките му емоции и лоши спомени. Това е една прекрасна замяна. “Но Бог го намисли за добро.” *“И тъй, не ме изпратихте вие тук, но Бог, който ме и направи отец на Фараона, господар на целия му дом и управител на цялата Египетска земя. Бързайте, идете при баща ми и му речете: Така казва синът ти Йосиф: Бог ме е поставил господар над целия Египет; ела при мене незабавно”* (Бит.45:8-9).

Подчертайте изречението: **“Бог ме постави господар над целия Египет.”** “Бог ме изпрати тук. Той е планирал всичко. Той е подредил събитията да станат така, че нищо да не бъде изпуснато. През това време той ме трансформира и ми даде този пост. Кажете на баща ми, че искам да ви предлага място, за да живеете тук близо до мене в Египет.”

Думите на Йосиф дърпат завесата и позволяват на читателя да види онова, което става зад кулисите. Не братята са изпратили Йосиф в Египет, това е направил Бог. И Бог е имал цел за всичко, което се е

случило. В цялата история виждаме многобройни потвърждения за това; но сега главният герой, онзи, който е бил отговорен за възникването на основните и второстепенните интриги в разкриващата се драма, обяснява божествения план и целите, криещи се зад случващото се.

Йосиф, който можал да съзре Божествения план в сънищата на Фараона, освен това е знаел Божествения план за живота на братята си. През цялото време той виждал как плана на Бога постига едно *“голямо избавление”* (Бит.45:7). Когато описва грижата на Бога за него, Йосиф прави една алюзия към първоначалния въпрос на братята му, отнасящ се за сънят му като малко момче. Те казали: *“Ти цар ли ще станеш над нас? Или господар ще ни станеш”* (Бит.37:8)?

Сега той им припомнил, че той е направен *“управител на цялата Египетска земя”* (Бит.45:8). Като добавка към прошката и уверенията си, той им направил предложение, на което не могли да устоят. Той ги поканил да се върнат у дома, да вземат баща си и да се преселят в Египет, където биха могли да се наслаждават на облекчение след безплодните години, изживени в Ханаан. *“Ти ще живееш в Гесенската земя и ще бъдеш близо до мене, ти, чадата ти, и внуците ти, стадата ти, добитъкът ти, и всичко що имаш. Там ще те храня (защото остават още пет години на глад), за да не паднеш в немотия, ти, домът ти и всичко що имаш. И гледайте, вашите очи и очите на брата ми Вениамина виждат, че моите уста ви говорят. И разкажете на баща ми всичката ми слава в Египет и всичко, що видяхте; и бързо доведете баща ми тука.”* (Бит.45:10-13). Йосиф казал: *“Братя, виждам промяна в живота ви. Вие се грижите за баща ни и един за друг, нещо което по-рано не правехте. Вие се грижите за Вениамин повече, отколкото за собствения си живот. Каква промяна!”*

Подходът е толкова важен за живота на христианина. Ние можем да посещаваме църквата в неделя, можем да спазваме религиозните ритуали, можем да ходим постоянно с Библията под мишница, можем да пеем религиозни песни наизуст **и въпреки това да изпитваме неприятни чувства към хората, които са ни навредили.** По наш собствен начин - даже може и с малка религиозна манипулация - ние си отмъщаваме на тях.

Но не това е Божият път. Тук, в случая с Йосиф, Бог ни показва правилния начин. Той ни дава примера на Йосиф, един наистина велик човек, който бил подкрепящ, благороден и милостив, лишен от всякакъв егоизъм. Той още не бил им показал до край на братята си колко дълбоко е загрижен за тях. Вижете следващата сцена! *“Тогави падна на врата на брата си Вениамина плака; плака и Вениамин на неговия врат. И целуна всичките си братя и плака над тях; и след това братята му се разговаряха с него.”* (Бит.45:14-15) Представям си как са си говорили с него! Трябвало е да си разказват около 25-годишните преживявания.

Убеден съм, че всеки път, когато са се връщали в спомените си и са започвали да преразказват отново злото, което му сторили, Йосиф ги е спирал. *“Ние не се връщаме там. Онова стана тогава, а това - сега. Бог имаше план и всичко стана за наше добро и за Негова прослава. Нека да говорим за това.”*

Истината: уроци от историята

Преподобник проповедник Джон Хенри Йовет обичаше да казва, че **пастора не заслужава да получава цял час за проповед, ако не може да обясни сбито темата на проповедта си в едно изречение.** Поради това ми разрешете да ви кажа темата на тази проповед в едно изречение:

Величието се разкрива основно в подходите ни

Ако сте под впечатлението, че трябва да сте велик, защото сте постигнали някои неща, но имате лоши подходи, вие се намирате в ужасна хватка. **Величието идва в благите подходи на човечността и простителността към човека край вас.** Йосиф ни дава един великолепен пример за такова отношение. Колко красиво прощава той, колко благородна е неговата милост.

Томас Джеферсън е бил прав, когато е казал: *“Когато сърцето е праведно, краката са бързи.”* Една от причините, поради която сме мудни в приложението на Божията истина е, че сърцето ни не е праведно. Когато този проблем бъде отстранен, ние ставаме бързоноги служители на Бога. Има десетки възможности сърцето да не е право. Сърцето може да не е право към онзи човек, който никога не връща онова, което му даваме на заем. Сърцето ми може да не е право към човека, който се е развел с мене. Сърцето може да не е право към Бога, който е прибрал съпруга или съпругата ми при себе си. Сърцето може да не е право към порасналото ми дете, което започва да ме превзхожда. Сърцето може да не е право към родителя ми, който ме е обиждал и наранявал или към пастора, който по нечестен начин има някакво предимство пред мене или към учителя, който ми постави слаба оценка.

Само Бог може да направи едно сърце да стане право. Когато имам погрешен подход, аз гледам на живота от човешка гледна точка. Когато имам правилен подход, аз гледам на живота от небесната гледна точка. Това е истинската красота на живота на Йосиф. Това е сърцевината на истината за живота му. Той е

бил велик преди всичко заради подхода си.

Има някои конкретни уроци, които произтичат от тази проста истина. Позволете ми да предложа поне три от тях на вашето внимание.

Когато съм в състояние поради вярата си да видя плана на Бога в мястото, където се намирам, тогава подходът ми ще бъде правилен. Бог ме изпрати ... Бог ме изпрати... Бог ме изпрати. Докато не се отпуснете и не съзрете плана на Бога в мястото, където се намирате сега, вие ще бъдете безполезен за Бога. Но ако вярвате в Бога относно мястото, където се намирате, това ще направи чудеса.

Когато съм в състояние поради вярата си да усетя ръката на Бога в моето положение, тогава подходът ми ще бъде правилен. Аз не започвам деня си, като скърцам със зъби и си задавам въпроса: “Защо трябва да оставам в тази ситуация?” Вместо това, аз вярвам, че Бог ме е изпратил там, където се намирам, за да свърша това, което Той е планирал да свърша. Предлагам ви и вие да се опитате да постъпвате по този начин. Той се нарича “**цъфтене там където си посаден.**” Нищо не може да се сравни с един подход на благодарност, който може да ни освободи.

Когато съм в състояние, поради вярата си, да възприемам както мястото, така и ситуацията си като добра, въпреки че в тях има и някои лоши неща, тогава подходът ми ще бъде правилен. Когато кажа “но Бог го намисли за добро”, аз се превръщам в трофей на милостта.

Нашият Спасител повече не върви по земята в плът, поради което сме призвани да занесем образа Му до хората около нас. Когато проявяваме Неговия подход в това, което говорим и правим, ние казваме на света: “Това е правилният отговор на едно неправилно отношение. Ето така би постъпил Исус.”

Джон Нютън, който е написал такива прекрасни химни като “За Тебе са казани славни неща”, “Колко сладко звучи името на Исус” и “О, чудна Божия благодат,” е написал следната песен за правилния подход:

Колко скучни и безвкусни са часовете,
когато не виждам Исус!
Прекрасните изгледи, сладкопойните птички и красивите цветя
изгубват сладостта си за мене,
лятното слънце свети слабо
и полята напразно се стремят да изглеждат весели.
Но когато съм щастлив в Христос,
декември е приятен като май.

Когато подходът ви е прав, “декември е приятен като май!” Няма значение какъв е сезонът на годината. Няма значение къде живеете. обстоятелствата или условията в които живеете нямат никакво значение. Дните ви може да са скучни и безвкусни. Няма проблеми. **Най-важен е подходът ви.** Не е необходимо небето над вас да е синьо или вечерите да са прохладни. Тъй като сърцето ви е право, краката ви са бързи. Така се е държал Йосиф, независимо дали се е намирал в ямата или на върха на славата. Ето така трябва да постъпвате и вие, независимо от ситуацията, в която се намирате.

Дали сърцето ви е право? Дали краката ви са бързи? Бягате ли от хората или се приближавате към тях? Дали сте част от процеса на лекуване или сте част от процеса на нараняване? Дали създавате напрежение или създавате облекчение? Дали носите радост или я тъпчете? Дали за вас декември е приятен като май? **Единственият начин за излизане от ямата е Божият начин.** Единственото лекарство срещу горчивината е Божията милост.

Твърде често мъглата на плътта блокира способността ни да виждаме плана на Бога. Себичността ни отблъсква ръката Му, защото ние искаме да вървим по нашия път. Мястото, където се намираме и положението в което живеем се превръщат в тежко бреме, а животът ни се превръща в безплоден, студен и безжизнен декември. Йосиф ни казва, че единственият начин да намерим щастието в този живот е да живеем с вяра. Вярата прави всичко около нас да изглежда различно. Тя влияе върху отношението ни към хората, вярата влияе върху мястото ни, върху ситуацията в която се намираме, върху обстоятелствата и върху нас самите. Само тогава краката ни стават бързи, за да вършат това, което е право. Само тогава “декември е приятен като май.”

Искате ли един ден да бъдете считан за велик? Ето тайната: **Живейте с вяра и с увереността, че Бог ще обнови подхода ви.**

Глава 10

Най-после семейството се събира

Докато бях дете, семейството ми почти всяко лято ходеше на почивка в една малка вила в залива Каранкава, Южен Тексас. Понякога тези почивки приличаха повече на семейни срещи. Това беше взрив от

емоции! Ние плувахме и се возехме с лодка, ловяхме риба, разказвахме си шеги и най-вече се наслаждавахме да ядем прясно уловената риба. Пържени устрици и варени скариди в изобилие. Сутрин се тъпчехме с бисквити, бекон и яйца, с месо и ребра печени на барбекю, с домашни торти и сладкиши, с кексове и домашно направени сладоледи с различни прибавки. Всички от семейството се веселяха - не трябва да казвам, че никой от семейството не беше слаб. Ние се превивахме от смях, докато чичо Джак ни разказваше смешните си истории и баща ми правеше някои от онези лудории, които никой не би могъл да си представи. Тъй като бяхме събрани толкова много хора на едно място, ние спяхме кой където намери, натъпкани в тази малка вила.

С усмивка си спомням, как заспивах под една мрежа за комари, слушайки баща ми да свири легнал в леглото с устната си хармоника, без да си помага с ръце. Някой ще спомене името на една песен и баща ми незабавно започваше да я свири, следваше друго предложение, което веднага се изпълняваше и така нататък. Една стара лампа за къмпинг мъждукаше в тъгъла на стаята и накрая изгасваше, когато сънят ни побеждаваше и похъркването заменяше пеенето. Прекрасни спомени. Тъй като всички пораснаха, тези семейни срещи се прекратиха поради заетостта, свързана с образованието, женитбите и създаването на нови семейства и деца.

В годината, когато погребяхме баща ми, аз с болка осъзнах, че семейните ни срещи повече няма да ги има. Йосиф никога не е виждал заливят Каранкуа в Южен Тексас, но аз съм убеден, че за своите 35 години към момента на срещата с братята си, той е имал някои живи спомени от детството си. Може би всяка година на рождения си ден той си е спомнял онези дни в Ханаан, когато е бил заедно с баща си, който е обичал и него и братята му? Дали е въздишал и тайно е затварял вратата на спомените си, казвайки си: *Ще ги видя ли някога отново?*

Планове за обединение на семейството

От този момент нататък всичко се променило За Йосиф. Братята му изненадващо се появили повторно в Египет. Чрез една поредица от събития, той бил доведен до състоянието, когато им се разкрил. Сега те знаели, че брат им Йосиф не само е жив, но и че е министър-председателят на Египет! Нещо още по-важно, тъй като той бил готов да им прости за всичкото зло, което му били причинили в миналото, те примирили различията си и признали всичките си минали прегрешения. Той им казал, че ръката на Бога е била замесена във всичко и че безгрешния план на Бога се изпълнява неотклонно. Те си разказали за всичко, което се е случило през изминалите години, но историята още не била завършила. Йосиф мечтаел да види баща си и да накара цялото си семейство да се премести в Египет и да заживее близо до него, за да може да се грижи за тях. Връщаме се към историята в момента, когато новината за тези събития стигнали до ушите на Фараона:

Фараонът ги приема

“И известие за това се чу във Фараоновия дом, като казаха: Йосифовите братя са дошли; и това стана угодно на Фараона и на слугите му. И Фараон рече на Йосифа: Кажу на братята си: Така напразно: натоварете животните си и тръгнете, идете в Ханаанската земя. И като вземете баща си и челядта си, елате при мене; и аз ще ви дам богатата на Египетската земя, и ще се храните с тлъстината на земята. А на тебе заповядвам да им речеш: Така сторете: вземете коли от Египетската земя за децата си и за жените си и доведете баща си и елате. При това, не жалете вещите си, защото богатата на цялата Египетска земя ще бъдат ваши” (Бит.45:16-20).

През седемте години на изобилие Йосиф построил огромни складове, където натрупал произведеното зърно. Благодарение на указанията на Бога и на подчинението на Йосиф, Египет притежавал изобилие от храна. Сега, когато чул, че братята на Йосиф са дошли от Ханаан в Египет, фараонът се съгласил с плана на министър-председателя. На практика фараонът даже направил още една крачка: Той дал коли на братята на Йосиф, за да пренесат хората и имуществото си. Фараонът обещал, че когато се върнат, на тях ще им бъде дадена най-добрата земя на Египет. Всички от двора на Фараона приветствали решението на Йосиф. Представете си любовта и уважението, които тези хора са изпитвали към Йосиф, за да дадат такъв благороден отговор! И така, братята на Йосиф постъпили, както им наредил Фараона. Те се върнали в Ханаан с дадените им животни и товарни коли.

Снабдени от Йосиф

“И синовете на Израеля сториха така; и Йосиф им даде коли, според Фараоновата заповед, даде им и храна за из пътя. На всеки от тях даде дрехи за премяна; а на Вениамина даде триста сребърника и дрехи за пет премени. И на баща си изпрати десет осли натоварени с Египетски блага, десет ослици натоварени с жито и хляб, и храна за баща си за из пътя. Така изпрати братята си, та си отидоха; и поръча им: Да не се карате по пътя” (Бит. 45:21-24). Братята на Йосиф не само са имали изобилие от

храна за из път, но им били дадени нови дрехи за преобличане. Те са имали всичко, от което са се нуждаели и още веднъж ще кажа, че то е било в изобилие! Единственото указание, което им дал Йосиф е било: “Да не се карате по пътя!”

Нали сте съгласни, че си е познавал хората? **Вековете минават и отминават, но човешката природа си остава една и съща.** Трудно е да се подобри нещо, което вече е опорочено. Въпреки, че чувството за вина е свършило работата си и въпреки извършените в тях промени, Йосиф продължавал да се отнася мъдро към братята си. Оригиналната еврейска дума, преведена като “карам се”, означава “да бъде възбуден и обезпокоен” и понякога предсказвала предстоящ бой. Йосиф познавал братята си. Той е знаел за противоречивостта им и за нещата, които проявявали склонност да правят.

Малко са хората, които могат да носят пълна чаша, без да разлеят съдържанието ѝ. Внезапното забогатяване или издигане може да се окаже болезнено изпитание, както за получателя, така и за заобикалящите го. Чувството за превъзходство, комплексът за малоценност, арогантността и ревността могат лесно да вземат властта. Ако се съмнявате в това, погледнете какво става с хората, които печелят награди от лотарията. Много малко от тях успяват да издържат на финансовия късмет. Йосиф дал на брат си Вениамин повече, отколкото дал на останалите си братя. Той им дал всякакви провизии и нов комплект дрехи за преобличане, но на Вениамин дал 300 сребърни монети и пет комплекта дрехи. Няма съмнения, че Йосиф си е спомнял добре онова, което се е случило преди много години, когато на него самият е било давано повече отколкото на останалите, но е имал своите основания да даде на Вениамин тези неща. Той не е искал това да стане повод за бой между братята му, поради което им казал: “Да не се карате по пътя!” Мисля, че няма да направя грешка, ако кажа, че **трябва да си вярваме един на друг, но не трябва да вярваме на природата си.** Това е една от причините родителите да дават съвети на децата си. **Родителите познават природата на децата си по-добре, отколкото самите деца се познават.** Това не е въпрос на доверие, а на познаване на човешката природа.

Отговорът на Яков

“И тъй, те излязоха от Египет та дойдоха в Ханаанската земя, при баща си Якова. И известиха му, казвайки: Йосиф е още жив и е управител на цялата Египетска земя. А сърцето му примря, защото не го вярваше” (Бит.45:25-26). Не забравяйте, че Яков не е знаел нищо за онова, което е станало. Последният път, когато е видял синовете си, той се чудел, дали ще ги види отново. Нещо повече, той си мислел, че синът му Йосиф е умрял преди 25 години.

Наистина е имал основание да бъде шокиран! Синовете му не само се върнали от Египет, натоварени с провизии и нови дрехи, но и с новината, че Йосиф все още е жив! В Библията се казва, че “сърцето му примря.” В някои преводи този израз е преведен като “Той беше зашеметен.” Оригиналният еврейски текст казва буквално: “Сърцето му онемя.” Лично аз мисля, че остаряващият човек е бил толкова зашеметен и шокиран от новината, че е получил нещо като лек сърдечен удар. В сърцето и в разума си Яков бил погребал Йосиф преди много години. Той бил изоставил всяка надежда, че ще го види някога отново. А сега му казали, че отдавна умрелият му син наистина е жив и е министър-председател огромната Египетска земя. В началото Яков не им повярвал. Не е толкова изненадващо, нали? Тогава: *“Но те му разказаха всичко, което Йосиф им беше говорил; и като видя колите, които Йосиф бе изпратил да го вземат, духът на баща им Яков се съживи. И рече Израил: Доволно е; син ми Йосиф е още жив, ще ида и ще го видя преди да умра”* (Бит.45:27-28).

Библията казва, че в този момент духът на Яков се “съживи.” Когато синовете му разказали какво им е казал Йосиф и когато с очите си видял доказателствата за египетското благоразположение, Яков разбрал, че синовете му казват истината. Йосиф бил жив! Когато разбрал това, духът на Яков се съживил. В ст.25-28 се казва само едно нещо за завръщането на братята при Яков: *Йосиф все още е жив!* Когато чул това, Яков обърнал малко внимание на новите дрехи, на кесията на Вениамин и даже на зърното, носено от животните.

В Бит.37 Яков повярвал на синовете си, когато те го излъгали. В Бит.45 той не повярвал на синовете си, когато те му казвали истината. Той приемал лошите и отхвърлял добрите новини. Реакцията на Яков, когато научил, че Йосиф е жив, е аналогична на реакцията на апостолите, когато им било казано, че Исус е оживял - шок, неверие, което впоследствие се превърнало в невъздържана радост. Продължителният разговор на синовете с Яков за Йосиф и това, че видял колите (ст.27), дало достатъчни доказателства на Яков, че Йосиф наистина е жив.

Когато се убедил, че Йосиф е жив, Яков решил веднага да отиде в Египет. Убеден съм, че от този миг нататък Яков е имал само една мисъл в главата си: да види сина си. Той мислел само за едно нещо: за срещата на семейството с любимия му син. Изминалите повече от 25 години потънали като камък във водата, все едно че този период на мъка и загуба никога не бил съществувал. Синът му бил жив! И Яков щял да го види преди да умре. *“И така, Израел, тръгна, с всички което имаше; и като дойде във Вирсавее,*

принесе жертви на Бога на баща си Исаака. И Бог говори на Изваил в нощно видение, казвайки: Якове, Якове. А той отговори: Ето ме. И рече: Аз съм Бог, Богът на баща ти; не бой се да слезеш в Египет, защото ще те направя там велик народ. Аз ще слеза с тебе в Египет и аз непременно ще те върна пак; и Йосиф ще тури ръката си на очите ти” (Бит.46:1-4).

Видение от самият Бог

Да, старият Яков научил някои трудни уроци от онова, което се случило в живота му, когато не говорел с Бога и не живеел съобразно волята Му. Сега той искал да бъде сигурен, че това е волята на Бога. Това била голяма промяна за цялото семейство. Поради това, когато стигнали до Вирсавее, Яков спрял. Преди да продължи по-нататък, той построил олтар на това място и направил жертвоприношение на Господа своя Бог.

За щастие, към този момент Яков бил узрял и се превърнал в опитен и мъдър старец. Той спрял и чакал, защото искал да разбере, дали отиването му в Египет ще бъде придружено от присъствието и благословията на Бога. Велик е моментът когато през нощта той бил събуден от гласа на Бога, който му казал: “Якове, Якове.” Той отговорил тихо: “Тук съм.” “Аз съм Бог, Богът на баща ти Исаак. Не се страхувай да отидеш в Египет, защото там аз ще те направя велик народ. Аз ще отида с тебе в Египет, а после ще те върна отново в тази земя. И твоят син Йосиф ще бъде с тебе, когато умираш.”

Това е велик момент не само за Яков и за семейството му, но и за целия Израел. Това е едно древно предсказание за великият Изход на Израел от Египет. Върнете се обратно към текста и прочетете отново думите на Бога към Яков. Забележете обещанието: “*Аз непременно ще те върна пак* (в тази земя).” Бог не е казал на Яков колко дълго Израел ще живее в Египет. Нито пък му е казал в колко голям народ ще го превърне. Ние знаем, че евреите са живели 430 години в Египет и че през този период народът на Израел се размножил и достигнал някъде между един и три милиона души.

А единственото, което е знаел Яков е, че Бог ще отиде с тях в Египет и че ще превърне семейството му във велик народ. Това наистина е всичко, което старият човек е имал нужда да чуе в този момент. Сега той спокойно можел да продължи пътуването си. Но последното обещание на Бога било, че някога той ще върне всички евреи обратно в земята на Ханаан, “Обещаната земя.” Извършването на голямо преместване може да се окаже един от най-несигурните периоди от живота ни.

Изскубването на корените ни от едно място и опитът да бъдат вкоренени на друго място може да се окаже не само страшно, но и потискащо занимание. Поради това си мисля, че е разумно тук да направим една пауза и да разберем стойността на това, че Яков е чул одобрителния глас на Бога. Познавам хора, на които им са им били необходими години, за да се приспособят, а някои просто никога няма да се приспособят на новото място.

За християнинът това се усилва от чувството за несигурност, дали промяната става с участието на Бога. Даже когато се чувстваме сигурни, че Бог одобрява това, ние все пак можем да изживеем времена на несигурност и обезкуражаване. Аз имам предвид не само някакво географско преместване, но и смяна на професията или кариерата или решението на човек да се ожени. **Огромни промени!** Ужасно важно да имаме гаранцията, че Бог е с нас по време на такива промени.

Като деца на Бога, ние трябва да слушаме гласът на Бога и да питаме: “Дали Бог участва в това? Дали го харесва? Това е причината, поради която Яков ни впечатлява в този момент. Само когато е разбрал, че Бог е съгласен, Яков продължил пътуването си. Впечатлен съм от това. Аз казах доста негативни неща за Яков в тази книга, поради което може би сега е подходящ момент да кажа нещо и за положителните му качества. Този човек от Бит.46 не е бил неопитен. Според Бит.47:9 той е живял до 130 годишна възраст.

Без съмнение той е бил прегърбен и с набръчкано лице, с побеляла коса и дълга брада и е бил на възраст, при която мнозина биха казали, че са твърде стари, за да правят такова преместване. А и кой ли би се съгласил да го направи? Това е причината, поради която съм толкова впечатлен от Яков: Той не се изплашил от промяната, когато е знаел, че неговият Бог е с него. Ако това означавало да изостави познатата земя на Ханаан и да приспособи живота си към новите гледки, новите звуци и новите миризми на Гесен, нека да бъде така. Рискът не го изплашил, нито промените, с които се срещнал. Харесва ми този подход! Старият Яков “*тръгна, с всички което имаше*” и след като получил одобрението на Бога при олтара във Вирсавее, той не се оглеждал назад. Bravo, Яков, моите поздравления!

Когато Генерал Дъглас МакАртър празнувал своята 75-та си годишнина, той написал следните мъдри думи: “В центъра на сърцето на всяко сърце има едно записващо устройство. Дотогава докато до него достигат съобщения за красота, надежда, веселие и смелост, дотогава човек е млад. Когато връзките към записващото устройство бъдат прекъснати и сърцето ви бъде покрито със снега на песимизма и с леда на цинизма, тогава и само тогава човек остарява.”

Пътуване до Египет

“Тогава Яков стана от Вирсавее; и синовете на Израила качиха баща си Якова, децата си и жените си на колите, които Фараон бе пратил; за да го возят. Събраха и добитъка и имота, който бяха придобили в Ханаанската земя; и Яков и цялото му семейство с него дойдоха в Египет” (Бит.46:5-6). Така Яков и синовете му тръгнаха към Египет, с коли натоварени с жените, децата, синовете и дъщерите, внуците и внучките и с всичкото им имущество и добитък.

Представете си какъв керван! Към момента, в който пристигнали в Египет, тези първобитни, изгладнели, уморени от пътуването хора трябва да са изглеждали като банда престъпници, носещи плачещите си деца, личното си имущество и добитъка. Независимо от всичко, те влезли в огромната земя на Фараоните.

Изследователите са пресметнали, че Яков се е преселил в Египет около 1876 г. пр.н.е., което попада в ерата, позната като Средното Царство и Дванадесетата династия. Според историците, това е бил период на голяма мощ и стабилност на Египет. Военните кампании и експедициите за откриване на земни богатства, изпращани в съседните провинции и държави придали на Египет господстваща, международна, почти имперска власт. Развитието на неговата икономика, както и постиженията на образованието, скулптурата, архитектурата и литературата му превърнали този период от историята на Египет в класически. Създадените през този период произведения се превърнали в авторитетни текстове за следващите векове. Ето такъв е бил Египет, в който Яков и неговите потомци се преместили да живеят. Човек може само да си представи техните страхове, докато те са влизали в един свят с такъв блясък, красота и културно великолепие. Красиви градове. Богати хора. Човек може само да се досеща, какво са си мислели египтяните, когато са гледали тази на външен вид “банда селяци” да минава през вратите. Египтяните можели да се смеят колкото си искат, но Бог бил с тях, което ги направило непобедими.

Среща с Йосиф

“И Яков изпрати Юда пред себе си при Йосифа, за да покаже пътя пред него в Гесен; и тъй, дойдоха в Гесенската земя” (Бит.46:28). Йосиф е очаквал този славен ден. Той си представял тази среща в продължение на 25 години. Дали се е разхождал нощем в стаята си, чудейки се дали братята му ще се върнат отново, дали баща му ще бъде жив, когато те се върнат в Ханаан, и дали, ако е жив, упоритият стар човек ще им повярва и ще се върне с тях?

Пристигане в Гесен

Най-после дошъл денят, когато съгледвачите му докладвали, че керванът, който очаквал се вижда на хоризонта. Вие сте сигурни, че Йосиф е изпратил хора да следят за това, тъй като е бил човек, който е подготвял всичко предварително. Юда пътувал напред, за да получи указания. Но Йосиф не се е задоволил само да даде указания. Той скочил в каретата си и отишъл да срещне баща си. И тогава настъпва този чуден момент - друг момент, който е невъзможно да бъде описан с думи. *“Тогава Йосиф впрегна колесницата си отиде в Гесен да посрещне баща си Израила, и като се яви пред него, падна на врата му и плака дълго на врата му” (Бит.46:29).*

Да направим пауза и да дадем възможност на чудото да бъде възприето. Харесва ми лаконичният, но въпреки това нагледен начин, по който историкът Алфред Едершейм описва тази среща: “Докато пътувал, Яков изпратил Юда напред, за да информира Йосиф за пристигането си. Той се впуснал да посрещне баща си на границата на Гесен. Тяхната среща, след толкова дълга раздяла е била най-вълнуваща и емоционална. В един от преводите на Библията, тази сцена е преведена така: *“Йосиф...му се представи”* изразява необикновеното великолепие на неговото появяване. Но когато попаднал в присъствието на еврейския си баща, великият египетски велможа още веднъж се оказал само момченцето Йосиф.”

Представете си тази среща. След повече от 20 години Яков отново прегръщал сина си, който считал за умрял. След всичко, което преживял, Йосиф отново прегръщал баща си - човекът, който толкова му липсвал, онзи, за който се страхувал, че няма вече да го види. Той можел да опипа костите по гърба на стария човек, докато го държал в прегръдките си. Колко време изтекло! Колко много му липсвал! И ето, сега тези двама мъже стоят прегърнати и се гледат един друг в очите. В един миг те плачат, а в следващия се смеят. Каква велика семейна среща. Когато се овладял, Яков казал едно единствено нещо: *“Нека умра сега, като видях лицето ти, че ти си още жив” (Бит.46:30).*

Поглеждайки напред, поглеждайки назад

Докато си мисля за тази славна семейна среща, аз си спомням за други срещи, които са предизвикали сълзи на екстаз. Да си припомним заедно няколко подбрани исторически срещи. В Езра и Неемия ние четем за една национална среща. Нацията (Юда) е била в плен от повече от 70 години. Най-после царят казал:

“Вие можете да се върнете в земята си.” Ерусалим бил унищожен. Камък върху камък не останал в него. Поради това хората започнали да изграждат градската стена, както и храма за богослуженията и се събрали на градския площад, за да чуят Божието Слово, което се четяло за пръв път от десетилетия.

Хората били в плен за период от 70 години. Какъв национален стремеж и гордост трябва да са текли през вените на тези евреи, когато отново били в бащината си земя и слушали как Езра започнал да чете Словото на техния Бог. Това е описано за нас от Неемия: *“И Неемия, който бе управител и свещеник Ездра, книжникът, и левитите, които тълкуваха на хората, рекоха на всичките люде: Тоя ден е свет на Господа вашия Бог; не тъжете, нито плачете; (защото всичките люде плачеха като чуха думите на закона). Тогава им рече: Идете, яжте тлъсто и пийте сладко и пратете дяловете на тия, които нямат нищо приготвено, защото денят е свят Господу; и не скърбете, защото да се радвате в Господа, е вашата сила. И левитите усмириха всичките люде, като казаха: Мълчете, защото денят е свят; и не тъжете. И така, всичките отидоха да ядат и да пият, да изпратят дяловете, и да направят голямо увеселение, защото бяха разбрали думите, които им се известяваха”* (Неем. 8:9-12).

Когато хората чули Словото на Бога със собствените си уши за пръв път от толкова години - някои от тях наистина за пръв път - те издигнали нагоре ръцете си за възхвала и гласно плакали. Замислете се над това. Тези хора са били като военнопленници, които обаче не са били в плен за няколко години, а за цели десетилетия. Понякога, така както се е случвало с тази велика нация, фамилиарността с Божието Слово носи духът на пренебрежително и непочтително отношение. В резултат от това те страдали от чувството, че Бог е бил далече от тях по време на мъките на пленничеството.

Тогава евреите внезапно били освободени и се върнали в любимата си земя. Най-възрастните, остарели и побелили, както и най-младите, които до този момент са живели само в плен, изпитали нещо напълно ново. Още веднъж евреите можели да се съберат заедно на едно място за богослужение и да чуят Словото на Бога. С ръце, разперени нагоре към небето, те плачели със сълзи на екстаз. Срещата на цялата нация трябва да е била нещо, което заслужава да се помни.

За друга среща от напълно различен вид се разказва в Новия Завет. Имам предвид този момент, когато Исус разказал историята за блудния син. Когато разказвал, Той имал предвид лична среща. Блудният син казал: “Тате, имам право да получа наследството си и да бъда свободен. Дай ми го, за да отида и да живея както искам.” Баща му, без да се противопоставя, му дал парите и момчето тръгнало по пътя на самоунищожението си. Когато паднал в ямата, която сам си подготвил и ядял помия заедно с прасетата, блудния син се осъзнал и си тръгнал за дома. Винаги става така, когато тръгнем по пътя на плътския живот. Ние винаги се проваляме. Всичко, от което всъщност се нуждаем е да се върнем обратно у дома при Бога. Когато се появил на хоризонта, аз мога само да си представя този загубен син, който вече се бил подготвил какво да каже и си е мислел: *Аз трябва да се извиня и да кажа на баща си, че се разкайвам и го моля за прошка. Ще го помоля да ме приеме обратно.* Преди още да е в състояние да отвори устата си, обаче, баща му се спуснал към него да го посрещне, прегърнал го и многократно го целунал. Каква среща!

Писателят Давид Рединг описва собствените си чувства през един период от младостта си, когато “връщането у дома” означавало толкова много за него: “Спомням си, как се връщах за пръв път у дома като военен моряк по време на Втората Световна Война. Домът ни беше толкова далеч от населените места, че когато ходехме на лов, ние трябваше да вървим в посока на града. Ние се бяхме преместили да живеем там поради здравето на баща ми, когото бях 13 годишен и се занимавахме с отглеждахме добитък и коне. Аз започнах с малко стадо шропширски овце, които целите бяха покрити с вълна, с изключение на черният им нос и малките им черни копита. Баща ми им помагаше да раждат своите агнетата-близначета, а аз можех да разпознавам безпроблемно от разстояние всяка една от тях. Аз имах красив овен. Близо до нас живееше един беден човек, който имаше красива женско куче и малко стадо овце, което искаше да подобри с помощта на моя овен. Той ме попита дали бих му заел овена; в замяна това ми предлагаше да си избира едно от малките кученца, родени от неговото куче. Така се сдобих с Теди, едно голямо, черно шотландско овчарско куче. Теди беше моето куче и беше готов да направи всичко за мене. Той ме чакаше да се върна у дома от училище и спеше край мене, а когато изсвирех, той идваше при мене, даже ако трябваше да прекъсне яденето си. Нощем никой не би могъл да се доближи на половин километър разстояние до дома ни без разрешението на Теди. По време на онези дълги лета в полето аз се виждах със семейството си само през нощта, но Теди беше с мен през цялото време. Когато заминавах на война, аз не знаех как да се разделя с него. Как можете да обясните на някой, който ви обича, че го напускате и вече няма всяка сутрин да тичате след хвърлената дървена пръчка? Поради това първото ми завръщане в отпуск у дома беше нещо, което едва ли бих могъл да опиша. Последната автобусна спирка беше на 20 км далеч от фермата. Слязох там около 8 часа вечерта и извървах пеша останалото разстояние до дома. Беше два или три часа сутринта, когато стигнах на половин километър от къщи. Беше непрогледна тъмнина, но аз познавах всяка крачка от пътя си. Внезапно Теди ме чу и започна предупредително да лае. След това му изсвирех само веднъж. Лаят

спря. Чу се само едно разпознавателно пролайване и аз знаех, че голямото му черно тяло се носи с бясна скорост срещу мене в тъмнината. Почти незабавно той стигна до мене и попадна в ръцете ми. И до днес това е най-добрият начин, по който мога да опиша какво означава човек да се завърне у дома. За мене сега завръщането у дома се свързва с красноречието, с което тези незабравими спомени ми говорят за моя Бог. Ако моето куче, без всякакви обяснения можеше да ме обича и да ме приеме след толкова дълго отсъствие, би ли могъл моя Бог да постъпи по друг начин?”

Тези истории ни отвеждат до един друг вид среща, описани в Библията - финалната, последната среща, която е надеждата на всяко дете на Бога. Ние четем за такава среща в посланието на Павел до Солуняните: *“Искам да знаете, братя и сестри, какво ще стане с онези, които са умрели, за да не скърбите като другите, които нямат надежда. Защото щом вярваме, че Исус умря и след това възкръсна, така също, заради Исус, Бог ще събере с него онези, които са умрели. Това, което сега ви казваме, е послание от Господа: че ние, които сме останали живи при идването на Господа, няма да изпреварим онези, които са умрели. Когато сам Господ слезе от небето със заповед, с гласа на архангела и със звуците на Божия тръба, онези, които са умрели в Христос, ще възкръснат първи. След това ние, още живите, които сме оцелели, ще бъдем грабнати в облаците заедно с тях, за да срещнем Господа във въздуха и така ще бъдем с Господа завинаги. Утешавайте се един други с тези думи”* (1 Сол. 4:13-18). Колко утешителни са тези думи! Какъв празник ще бъде този ден! Когато всички хора на Бога се съберат заедно в присъствието на живия Христос. Думите са слаби да опишат това. Изглежда авторите на песни могат да направят това описание най-добре.

Преди много години Джеймс Блек го прави по следния начин:

Когато ще се чуе Божията тръба и вече няма да има време
и изгрее вечната сутрин, светла и радостна –
когато спасените на земята се съберат на другия бряг
и определените бъдат призвани там, аз ще бъда там!

През тази слънчева и безоблачна сутрин, когато умрелите в Христос възкръснат
и славата на Неговото възкресение бъде споделена –
когато избраните от Него се съберат в дома си над небесата
и определените бъдат призвани там, аз ще бъда там!

През този ден всички ние ще чуем гласът на тръба. Знаем някои, които очакват да чуят мелодичните струни на арфа, но не и аз. Аз очаквам да чуя самотния звук на устна хармоника - защото баща ми е там в слава и ме чака да отида при него. През тази “велика сутрин” цялото ни семейство ще се събере завинаги в присъствието на Бога. Реалността е, че независимо от това колко скъпи са спомените ви, това не влияе на сегашното ви състояние. Това което е важно, е начинът по който реагирате. Никаква сила на семейните връзки не може да ви помогне да отидете на небето.

Само чрез Христос вие ще бъдете включен в избраните членове на семейството Му. Можем да сме благодарни на силата на паметта ни, която ни запазва млади. Но това, от което наистина имаме нужда в този важен момент е дълбоката увереност, че сме Негови. Само тогава можем да гледаме в бъдещето с надежда към това окончателно събиране.

Глава 11

Почтеност при изпълнение на работата си

Един млад мъж бил подслушан, докато разговарял от уличен телефон. След като пуснал монетата и набрал номера, случайният слушател чул следния разговор: “Господине, искате ли да имате един честен, упорит и способен служител?” - попитал младия мъж. “Не? Значи, вече си имате такъв човек? Добре, благодаря.” - казал той и закачил слушалката. Когато се обърнал, той се усмихвал и започнал да си подсвирка, докато тръгнал към колата си. “Млади човече, неволно чух разговорът ви,” - казал слушателят. “Правилно ли разбрах, че току-що получи отказ да бъдеш назначен на някаква длъжност?” “Да,” подсмиснал се мъжът. “Тогава какво те кара да се усмихваш и да си толкова щастлив?” “Защото аз съм този честен, упорит и способен служител, който те си имат. Аз просто проверявах как ще реагира работодателя ми.” Ако преправите гласа си и зададете по телефона същия въпрос на вашия началник, какъв отговор ще

получите? Дали ще каже: “Разбира се, ние имаме нужда от такъв човек, за какъвто се представяте. Можете ли да дойдете за интервю?” Изумен съм колко малко се говори в проповедите или от авторите на християнска литература за професионалните ни задължения. Колко малко чуваме за важноста на поведението ни на работните ни места, въпреки че там прекарваме по-голямата част от времето си. Трябва да отделяме повече внимание на работата си, където изразходваме по-голямата част от енергията си и където изкарваме парите, с които плащаме разходите си. Защо?

В работата се разкрива характера на човека.

Това не е поведението ни в неделя на църква, в което демонстрираме пред хората дълбочината на християнската си вяра. Става въпрос за поведението ни на работното ни място. Попитайте как оценява християнското ви поведение някой, който работи редом с вас, или ви е подчинен, или ви е началник и този човек няма да ви говори за поведението ви в неделя сутринта в църквата. Този човек ще ви говори за поведението ви на работа, ден след ден, през всички работни дни. **Действията и поведението ви на работното място разкриват характера ви.** Всички отрицателни черти бързо излизат на повърхността: ленивост, хитруване, нечестност, гняв, лакомия, разногласия, клюки, горчивина, неумение да се пази тайна, липса на лоялност, нетърпение - вие може да продължите този списък. Откъм фасадата, разбира се, на показ са положителните качества: амбиции, точност, честност, добро чувство за хумор, тактичност, сходство в характерите, решителност, умение за работа в екип, ентузиазъм, желание да се служи на другите, лоялност, упоритост, окуражаване, подкрепа, неподправеност - това само някои от тези качества. Някой е казал: **“Бизнесът е като тениса. Тези, които не сервират добре, губят играта.”** Това със сигурност е вярно, когато става въпрос за професионалните ни задължения.

Работното място е арена на напрежение.

Мнозина от вас знаете това твърде добре, защото точно сега изпитвате подобно напрежение, което ви измъчва, което пресушава енергията ви и изисква от вас да давате най-доброто от себе си. На работните места има напрежение. Когато поглежда към бюрото си, затрупано под планини от хартия, от неизпълнени срокове, с писма, на което не е отговорено, човек често счита, че никога няма да се справи с тях. Има напрежение при работата с хората. По един или друг начин, всички ние работим с хора. В една поговорка се казва: **“Можете да оцените фирмата по персонала ѝ.”** В това отношение някои от вас са под напрежение, защото фирмата ви намалява персонала си или се реорганизира и вие не сте сигурен, дали ще продължите да бъдете неин служител. Или може би имате началник, който е толкова нелогичен, че повече не можете да понасяте напрежението и знаете, че ще трябва да напуснете. Няма никакво съмнение, че работното място разкрива характера на човека.

Работата представлява вълнуващ тест на ефективността ни.

Дали сме добре организирани? Дали вземаме решения? Можем ли да вземаме трудни решения? Можем ли да мислим съзидателно? Изпълняваме ли работата си в указания срок? Вместваме ли се в бюджета си? Постигаем ли целите си? Свършваме ли възложените ни задачи? Работим ли с необходимата последователност? Готови ли сме да се отчитаме? Колко сме възприемчиви? Съзираме ли възможните проблеми и слабости, преди да са се случили? Един приятел казва: **“Всеки ще получи това, което заслужава, независимо от силния удар, който ще му се наложи да понесе.”** Нека да ви запитам: Бог не властва ли над всички царства, включително над царството на работното ни място? От кога характера се разглежда отделно от бизнеса и от работата ни? Кой е казал, че вярата, която демонстрираме, докато сме в църквата, е по-важна от вярата, която демонстрираме, когато сме на работното си място? Не мога да разбера как е възможно последователи на Христос да разчленяват живота си на отделни сегменти, наричайки единия светски, а другия свещен. Когато става въпрос за характер, демонстриран на работното място, ние можем да научим няколко урока от Йосиф.

Специален модел, който си струва да възприемем: Йосиф

Йосиф е един прекрасен пример, към който можем да се придържаме. Той не е разделял живота си на много отделни и несвързани помежду си области, съставени от отделни фрагменти. Тъкмо обратното, той е живял като почтен човек. Като министър-председател, той е бил втория по високопоставеност човек след Фараона. Той е заемал този пост по време на един изключително важен период на промени. Имало е период на изобилие, а след това - на глад. Вече били изминали две години от периода на глада и благодарение на мъдростта, която Бог му бил дал, Йосиф е знаел, че гладът ще продължи още пет години. Седемгодишен глад!

Помислете си за несигурността, за страха, за паниката, които едно такова нещастие може да

президивка. Помислете си за отговорностите, за тяхната тежест. Йосиф е изпитал всичко това и сега като добавка е трябвало да прибави отговорностите за семейството си. А това не е било някакво малко семейство - това е бил един малък народ!. Как се е справил Йосиф с всички тези отговорности? Има ли някакви тайни, които бихме могли да открием, докато изследваме работата му?

Йосиф е планирал предварително с мъдро навлизане в подробностите.

“А Йосиф рече на братята си и на бащиния си дом: Ще отида да известя на Фараона, и ще му река: *Братята ми и домът на баща ми, които бяха в Ханаанската земя, дойдоха при мене; а тия човечеци, понеже са овчари, и се занимават със скотовъдство, докараха стадата и добитъка си и всичко, що имат. И като ви повика Фараон и попита: Какво ви е занятието? Кажете: Ние, слугите ти, и баща ни, от младини до сега сме скотовъдци. Кажете това, за да живеете в Гесенската земя, защото всички овчари са отворителни за египтяните*” (Бит.46:31-34). Йосиф написал домашното си. Той не само е огледал земята, за да избере най-добрата област и след това да каже на баща си и на братята си: “Вижте, вие можете да се заселите тук. Аз ще уредя всичко с Фараона.”

Не, Йосиф е демонстрирал желание да дава отчет на Фараона. Той отказал да разчита на вероятните реакции на началника си. Той никога не се възползвал от нечестното предимство да напомня на Фараона, че именно той, Йосиф е онзи, които преди години го е предупредил за предстоящия глад. Йосиф изработил ефикасен план за устройване на семейството на новото място. Той го споделил с онези, които е трябвало да участват в неговото изпълнение и след това, както скоро ще видим, представил плана на своя началник за одобрение. Независимо от високопоставеното си положение и отговорности, Йосиф никога не считал, че просто може да изпълнява плановете си.

Той винаги се съобразявал с мнението на началника си. Едно оплакване, което често чувам да се отправя срещу служители-християни от техните началници, които също се християни е, че служителите-християни очакват към тях да се проявява специално отношение, защото са членове на едно и също духовно семейство. Те очакват да получат някакви привилегии, по-високи заплати или други придобивки, не защото са ги спечелили или ги заслужават, а просто защото са членове на същата църква или служат на същия Бог. Ние виждаме, че с Йосиф нищо такова не се случва. Йосиф е знаел как разсъждават и реагират египтяните. Той не само е работел с Фараона, но опознал и наблюдавал както него, така и хората му.

Франк Гoble в прекрасната си книга “Превъзходство в лидерството” говори за този вид съобразяване с обективната реалност, когато казва: “Превъзходните лидери притежават способността да виждат нещата реалистично. Те не могат лесно да бъдат измамани от другите, нито пък се занимават със самозаблуди.”

Артур Мослов добавя: “Едно от най-впечатляващите превъзходства, приписвани на хората, които са се издигнали сами, е тяхната изключителна възприемчивост. Те могат да възприемат истината и реалността много по-добре от останалите хора... Онези, които ни превъзхождат, виждат човешката природа такава каквато е, а не такава, каквато тя би искала да ни се представи че е... Лидерите притежават необикновената способност да откриват фалшивото, подправеното и нечестното в личността на човека и най-общо да си съставят вярна представа за хората.” Личността, която достига до върха на своята организация, личността която е издигана да заеме лидерската позиция, обикновено е човек, който притежава тази реалистична възприемчивост, тази способност да вижда истината, а не да се действа на базата на онова, което му се иска да е истина. Със сигурност това е начина, по който Йосиф се е отнасял към Фараона, към египтяните и даже към семейството си.

Йосиф се подчинявал на властта с лоялна отговорност

“И тъй, Йосиф влезе при Фараона и му извести, казвайки: *Баща ми и братята ми, стадата им и добитъкът им, и всичко що имат дойдоха от Ханаанската земя, и сега са в Гесенската земя. И взе петима от братята си и ги представи на Фараона... След това Йосиф въведе баща си Якова и го представи на Фараона; и Яков благослови Фараона... Тогава Йосиф настани баща си и братята си, като им даде имот в Египетската земя, в най-добрата местност от земята в Рамесийската земя, според както заповяда Фараон*” (Бит.47:1-2, 7, 11). Веднага след като настанил семейството, Йосиф отишъл при Фараона и му казал, че семейството му е пристигнало в Египет. Първо взел петима от братята си и ги представил на Фараона, а после му представил и баща си. Фараонът разговарял с братята на Йосиф за тяхното бъдеще в Египет и им казал, че земята е на тяхно разположение. Йосиф установил семейството си в най-хубавата част от земята на Египет, в една област, разположена в делтата на река Нил, така както му бил наредил Фараона. Тази област се наричала земята на Гесен.

Работили ли сте под ръководството на друг човек? Повечето от нас са в такова положение. Какво е отношението ви и поведението ви към човека, на който се подчинявате? Да имате правилно отношение или поведение е особено трудно, когато човека, на който се подчинявате е трудна личност, или е некомпетентен

лидер, чиито слабости познавате толкова добре. Това не само е изпитание на вашата лоялност, това е изпитание и за християнската ви зрелост.

Интересна светлина по този въпрос се хвърля от факта, че по време на разговорът им с Фараона, братята на Йосиф не направили това, което той им казал: "И Фараон рече на братята му: **Що е занятието ви? А те казаха на Фараона: Ние, слугите ти, и бащите ни, сме овчари**" (Бит.47:3). Спомнете си, че Йосиф ги инструктирал да кажат, че са скотовъдци, защото египтяните не са имали високо мнение за овчарите. Въпреки това, когато Фараонът ги попитал за професията им, те му отговорили, че са овчари. Но Йосиф не се намесил и останал на заден план със скръстени ръце.

Йосиф е бил силен, ефикасен и способен лидер, но освен това е бил достатъчно гъвкав, за да предоставя на хората около себе си да правят избор и да носят отговорностите си за това. Лидерът трябва да бъде мъдър и гъвкав, и да е готов да делегира права и отговорности, както и да слуша алтернативни планове и идеи, предлагани от хората около него. Не всичко ще става по вашия начин. Вие сте отговорни за общия контрол и за посоката, но това не означава, че имате право да потъпквате всяко предложение за обновление. Много църкви и организации са изгубили добри хора точно поради тази липса на гъвкавост. Това ни довежда до следващата черта на Йосиф.

Йосиф е работел за спасението с лична почтеност

Отново се връщаме към това качество на почтеността. То постоянно изплува на повърхността в живота и поведението на този човек като лидер. Забележете с какво доверие се е ползвал той. *"А нямаше хляб по цялата земя, защото гладът дотолкова се засилваше, щото Египетската земя и Ханаанската земя де изнуриха от глада. И Йосиф прибра всичките пари, които се намираха в Египетската и Ханаанската земя, за житото, което купуваха; и Йосиф донесе парите във Фараоновия дом. И като се свършиха всичките пари в Египетската земя и Ханаанската земя, всичките египтяни дойдоха при Йосифа и рекоха: Дай ни хляб; защо да умираме пред тебе, понеже се свършиха парите ни?"* (Бит.47:13-15). Тъй като годините на глада продължавали, хората изпаднали в паника. Самото им съществуване било поставено под въпрос. В този момент на Йосиф е била дадена огромна власт. Той се разпореждал с живота и с бъдещето им.

Каква прекрасна възможност за един лидер да ограби обществото! Да задели за себе си известна сума пари. Да дава храна само на своето семейство и на някои от любимците си. След като разполагал с пълното доверие на Фараона, Йосиф не е бил глупав човек, за да не знае как се правят тези неща. Но Йосиф е трябвало да живее с Йосиф. И нещо още по-важно, Йосиф е трябвало да живее с Бога. Поради което разпределението на храната се правело порядъчно и със спазване на правилата. Всички пари се привеждали на определената банкова сметка. Не е имало блъскане, не е имало пререждане. Той никога не си отворил нещо като офшорна банкова сметка; не е имало тайни фондове. Йосиф действал с абсолютна честност и почтеност и постъпвайки така гарантирал спасението на египтяните, на ханаанците, на евреите и на жителите на другите държави. Когато работел за Петефрий преди много години, той дал доказателство за същата преданост, каквато демонстрирал сега. Минали над 20 години, ролите му се променили драматично, но неговата лична почтеност останала непокътната.

Защо Йосиф е бил такъв човек? Един отговор ни се дава от Бит.41:33, когато Йосиф, след като изтълкувал сънят на Фараона за седемте години изобилие, последвани от 7 години глад, предупредил: *"Нека потърси Фараон умен и мъдър човек и нека го постави над Египетската земя."* Бог от дълго време е подготвял Йосиф за същия пост, за който е предсказвал. Думата "умен" в този стих означава човек да притежава проникателност при оценката на ситуацията и за онова, какво трябва да се направи. Това е качество, което един лидер трябва да притежава. То се нарича шесто чувство за възприемане. Лидерът трябва да е мъдър човек. Тази дума в еврейския език се използва най-често с конструктивни действия, свързани с нея.

Мъдрият лидер е строител, а не разрушител. Трудна задача е да се държат заедно хората, когато гладуват. Как може да се направи това? Между многото други неща, трябва да вярвате в човешкото достойнство и не трябва да се възползвате от хората, които са зависими от вас. Преди няколко години се срещнах с един млад мъж, който в момента излизаше от една обидна църковна ситуация, при която лидерите на църквата унизявали и заплашвали хората, за да ги държат в подчинение. Все още си спомням думите му: *"Това, което се разруши в мен, докато се намирах в тази ситуация, беше чувството ми на лично достойнство. В тази църква липсваше чувство за индивидуална ценност, значимост или свобода. Липсваше милост. На хората не им се разрешаваше да мислят независимо или да поставят под въпрос решенията, или да заемат друго становище по някакъв проблем, без да бъдат разпитвани или унизявани. Пасторът и неговите помощници очакваха уважение, но от своя страна не уважаваха никой от членовете на църквата."*

Хората идвали при Йосиф безрезервно и с празни ръце и той реагирал, като повдигал достойнството им и се отнасял с уважение към тях. **И помнете, че той е притежавал всичко, а те - нищо.** Те са разчитали изцяло на милостта на Йосиф. *“А Йосиф рече: Ако парите ви са се свършили, докарайте добитъка си, и ще ви дам хляб срещу добитъка ви. И тъй, докараха добитъка си на Йосифа; и Йосиф им даваше хляб срещу конете, стадата, добитъка и ослите им; и така, през оная година той ги прехрани с хляб срещу всичкия им добитък”* (Бит.47:16-17). Той не свил рамене и не ги прогонил. Той не ги оставил на произвола на съдбата. Тъкмо обратното, той им казал да му донесат това, което притежават - добитъка си, а той в замяна щял да им даде храна. Този метод на замяна продължил цяла година. Това е една от основните причини хората да преживеят глада.

“И като се измина оная година, дойдоха при него и другата година и му казаха: Няма да скрием от господаря си, че всичките ни пари се свършиха; и добитъкът стана на господаря ни; не остана друго пред господаря ни освен телата ни и земята ни. Защо да измрем пред очите ти и земята ни да запустее, купи нас и земята ни за хляб, и ние ще бъдем слуги на Фараона, и земята ни за него ще ражда. Дай ни и семе, за да останем живи да не умрем, и да не запустее земята. И тъй, Йосиф закупи за Фараона цялата Египетска земя, защото египтяните продадоха всички нивата си, понеже гладът се засилваше над тях; така земята стана Фараонова. И той пресели населението в градовете от единия до другия край на египетските предели. Само земята на жреците не закупи, защото жреците имаха определен от Фараона дял и се прехранваха от дяла, който Фараон им даде; затова не продадоха земята си. Тогава Йосиф каза на хората: Ето, днес закупих вас и земята ви за Фараона; на ви семе та засейте земята. Затова, във време на беритба ще давате петата част на Фараона, а четирите части ще бъдат за вас и за домашните ви, и за храна на децата ви. И те рекоха: Ти опази живота ни; нека придобием благоволенieto на господаря си, и ще бъдем слуги на Фараона. И Йосиф постави това за повеление в Египетската земя, както е и до днес, да дава петата част на Фараона; само земята на жреците единствено не стана Фараонова” (Бит.47:18-26). През следващата година, когато гладът още повече се усилил и вече не притежавали никакъв добитък, хората коленичили пред Йосиф с празни ръце и казали: “Йосифе, помогни ни. Какво да правим сега? Купи земята ни в замяна на храна. Купи нас - ние ще служим на Фараона. Само ни помогни да преживеем тези ужасни години.” В отчаянието си хората се оставили изцяло в зависимост от благоволенieto и милостта на Йосиф.

Учудващото е, че Йосиф не е използвал властта си за насилие - нито веднъж! Бог го издигнал от положението му на роб и той никога не забравил колко чудно е било това освобождение. **На който е дадено много, от него и много се изисква.**

Журналистът Артур Гордън пише следното по въпроса за важността на личната почтеност: “В продължение на много години бизнесмените изучават различни дисциплини и специални изследвания, предназначени да подобрят качествата им. И какви стават след всичко това? По-умни? По-енергични? По-знаещи? Сигурно тези неща са желателни, но не могат да издигнат един човек достатъчно нагоре. Ако човек иска да се издигне до върха и да му бъде поверено да взема важните решения, необходимо е още нещо, което взема обикновените способности и удвоява или утроява тяхната ефективност. Има само една дума, която може да се опише това магично качество и тя е: „**почтеността.**”

Почтеността държи очите ви приковани към собствения ти лист по време на изпит и не ви позволява да надничате в листа на съседа. Почтеността ви кара да записвате и да представяте само верни данни за разходите си. Почтеността запазва личния ви живот чист и правилен, независимо от изгодите и личните привилегии, до които можете да се доберете чрез някакъв компромис. Преуспяващ бизнесмен, член на една от бившите ми църкви, веднъж ми каза, че преди много години, когато започнал да се издига в кариерата си, една голяма компания се свързала с него и му обещала баснословни неща. Провели с него интервю, поканили го на обяд и му обещавали невероятно висока заплата. През същата вечер, когато се върнал в хотела и влязъл в стаята си, той заварил там да го чака една жена. Тя била наета и й било платено от бъдещите му работодатели. Той я отпратил, напуснал хотела и същата вечер си заминал с последния полет. На следващия ден той написал писмо на компанията, в което казал: **“Забравете за тази идея. Ако това е начинът, по който правите бизнеса си, вие нямате нужда от мене.”**

Макс ДеПри, един много известен християнин и бизнесмен, твърди че: **“Почтеността трябва да стои пред всичко останало. Най-важното е открито да се демонстрира почтеност.”** Не се заблуждавайте, почтеността е трудно нещо. Почтеността никога не тръгва по лекия път, не предпочита лесната възможност и не избира пътя на “временните удоволствия.” **Над всичко останало, почтеността е това, което човек представлява, когато никой не го наблюдава.**

Понеже често споменавам за почтеността в тази книга, сега е време по-внимателно да се запознаем с нейното определение. Приятелят ми Уорен Уайерзб прави това по един прекрасен начин в книгата си “Кризата на почтеността”: “Какво представлява “почтеността?” В Оксфордския тълковен речник се казва,

че думата “почтеност” води началото си от латинската дума “*integritas*”, която означава “цялостност”, “завършеност”, “всеобхватност.” Коренът на думата е “*integer*”, което означава “недокоснат”, “неповреден”, “цял.” Почтеността за една личност или за един характер е това, което е здравето за тялото или доброто зрение - за очите. Почтеният човек не е разделен, т.е. раздвоен или просто претендиращ или лицемерно твърдящ нещо. Такъв човек е “цялостен”; животът му не е разделен на противоречащи си области и всичко в него работи хармонично. **Почтените хора нямат нищо за криене и нещо от което да се страхуват.** Животът им е като отворена книга. Те са цели и неповредени.”

По-нататък авторът посочва три ненаатрапващи се качества на почтения човек: “Исус ясно показва, че почтеността включва целия духовен живот на човека: сърцето, разума и волята му. Почтения човек притежава неразделено сърце. **Такъв човек не се опитва да обича Бога и света едновременно...** Почтения човек има един разум, една посока на погледа си, която води живота му постоянно в правилното направление. Накрая, посоката помага да се определи крайния резултат; двоумящият се “е колеблив, непостоянен във всичките си пътища” (Як.1:8.) *(Коментар: Не сте ли съгласни с мен, че една от отличителните черти на нас, българите, е колебливостта? Този стремеж да не се минем, да бъдем подсигурени за всяка вероятност, както казал Бай Ганьо: „С Дявола сме добре, но и на Бога трябва да запалим по една свецица в църквата.“ Според мен това е една от основните причини за злощастната ни съдба, разкъсвани между Русия и Западния свят. Д.Пр.)*

Освен това Исус казва, че почтения човек има една воля; той иска да служи на един господар. Питър Форсит е бил прав, когато е казал: “**Първото задължение на всеки човек не е да намери свободата си, а Господаря си.**” След като сте открили своя Господар Исус Христос, вие ще откриете свободата си: “Прочее, ако Синът ви освободи, ще бъдете наистина свободни” (Йоан 8:36). **Никой не може успешно да служи на двама господари.** Да се опитваме да правим това означава да се превърнем в разделени личности, а разделеният човек не притежава почтеност. Той е човек с разделено сърце, с разделен разум и с разделена воля.”

Разполагайки с неразделено сърце, разум и воля, Йосиф се отнасял честно и справедливо към всички, които му поверявали парите си. Когато тези хора повдигали ръцете си и съкрушено му казвали: “Ние не можем да направим нищо!”, той оставал справедлив и състрадателен. Както се вижда от коментара на Уорен Уайерзб почтеността има няколко съставни части, които водят до очевидни и носещи полза странични продукти. Между тях най-важна е верността - абсолютната и безкомпромисна честност. Понякога си мисля, че ние сме по-добри по този показател, докато сме по-млади. Изглежда че ни се отдава по-лесно да казваме истината, докато сме невинни малки деца. **Преди да се научим да лъжем, ние казваме нещата такива каквито са, независимо от последствията.**

Джери Уайт в книгата си “Честност, морал и съвест” разказва следната история: “Един пътуващ търговец почукал на вратата на неподдържан и очевидно беден дом. Майката в къщата инструктирала малкото си момченце да каже на търговеца, че тя не може да излезе на вратата, защото е в банята. Момчето отишло до вратата и казало: “**Ние нямаме баня, но мама ми каза да ви кажа, че тя е в нея.**”

Честността на детето! Обаче когато пораснем, ние виждаме как хората се плъзгат по наклонената плоскост на нечестията и **ставаме все по-изкусни майстори в компромиса с истината.** След скандала Уотъргейт, мнозина анализатори обобщиха всичко в три думи: компромис с почтеността. Бившият президент Никсън и хората около него демонстрираха шокираща липса на почтеност. Изобилстваха двойствеността и лицемерието. От текстовете на магнетофонните записи на обсъжданията в Белия дом човек може лесно да проследи провала. *(Коментар: Превел съм прекрасната книга „Роден отново“ от Чарлз Колсън, един от най-близките съветници на Никсън, който е лежал в затвора заради скандала „Уотъргейт“. Мога да я изпратя на всеки, който пожелае. Д.Пр.)* Първо е настъпила ерозия на характера, след това - заплахата, след това изкушение, после подаване на изкушението, после компромис и след това измамата. Когато има загуба на почтеност, ние биваме заливани от помята на лъжите и опитите за прикриване на случилото се. Но никога не забравяйте - в сърцевината на проблема седи липсата на характер в нашия национален лидер. Но Йосиф е имал характер.

Йосиф приел предизвикателството с обновяваща се съзнателност

Гладуващите хора са давали всичко, което притежавали в замяна за храната - добитъка си, земята си и даже самите себе си. Какво е трябвало да направи Йосиф? Текста от Бит. 47 ни дава отговорът: “*И тъй, Йосиф закупи за Фараона цялата Египетска земя, защото египтяните продадоха всички нивата си, понеже гладът се засилваше над тях; така земята стана Фараонова. И той пресели населението в градовете от единия до другия край на египетските предели. Само земята на жреците не закупи, защото жреците имаха определен от Фараона дял и се прехранваха от дяла, който Фараон им даде; затова не продадоха земята си. Тогава Йосиф каза на хората: Ето, днес закупих вас и земята ви за Фараона; на ви семе та засейте земята. Затова, във време на беритба ще давате петата част на Фараона, а четирите части ще бъдат за вас и за домашните ви, и за храна на децата ви. И те рекоха: Ти опази живота ни;*

нека придобием благоволение на господаря си, и ще бъдем слуги на Фараона. И Йосиф постави това за повеление в Египетската земя, както е и до днес, да дава петата част на Фараона; само земята на жреците единствено не стана Фараонова” (Бит.47:20-26).

Йосиф имал план за обновяване, което до тогава не е било правено. “За да произвежда земята, хората трябва да се разпределят по цялата ѝ територия,” казал той. Преди това хората живеели само в няколко пренаселени райони от страната. Там се намирили домовете им, работата им, фермите им, съседите им. Те били поканени да се откажат от всичко това. За това се наложило хората да продават, което било свързано с огромни усилия за тяхното убеждаване, но Йосиф се справил с това и разпределил хората по цялата територия на Египет, “от единия до другия край на египетските предели.” Йосиф им казал: “Ето ви семена. Вие можете да засеете. Ако направите това, след време ще можете да жънете. Тогава отново ще имате свой собствен доход. Тогава ще сте в състояние да се грижите за себе си.” Той им поставил само едно условие: “При жътва ще трябва да давате една пета от реколтата на Фараона. Останалото ще бъде ваше, за да ядете и да засеете отново нивите си.”

Той отговорил конструктивно и се отнесъл към хората с почитеност и достойнство. Той ги направил да зависят от самите себе си. Дали хората са харесали планът му? Дали той се приложил в живота? Прочетете сами. Хората възкликнали: “Ти спаси живота ни!” Поради личните му качества, хората вярвали на Йосиф и го слушали, те приели неговия план, те се лишавали и работели упорито и били благодарни. Лидерството поставя изискването за конструктивност. Ако сте лидер, вие понякога ще се окажете изправен срещу непристъпна стена. Тя е голяма и страховита и обикновено е висока и хлъзгава. Вие не можете да преминете през нея, не можете да се изкачите по нея или да я заобиколите. Ето тогава нещата стават вълнуващи! Тогава започва да тече един обновяващ сок и вие започвате да мислите за възможните начини за преодоляване на стената. Обновяването, конструктивния подход и смелостта се обединяват, решени да открият отговора и пътя.

Спомням си за отговора на един морски офицер в Корейската война. Той и войниците му се оказали обкръжени от всички страни от врага, който бил много по-многоброен. Офицерът казал: “Прекрасно ... този път те няма да ни се изплъзнат!” В резултат от своя план за обновление, подхранван от конструктивността и смелостта си, Йосиф установил една политика: “И Йосиф постави това за повеление в Египетската земя, както е и до днес.” Често това се оказва крайния резултат: Обновяването, което води до един успешен план се превръща в работеща политика. За да мислите конструктивно, вие се нуждаете от пространство. Помнете това вие, които имате влияние в организациите, в компаниите, фирмите и в бизнеса. Предоставяйте на всеки човек около вас достатъчно пространство за конструктивен подход! **Давайте възможност за неограничавана от подозрението творческа изява.**

Отново си спомням думите на Франк Гобл, който ни предлага един мъдър съвет: “Най-добрият начин за унищожаването на конструктивността е за ръководители от всякакво ниво да се подбират подозрителни, критични, несигурни и защитаващи се хора. В момента на зараждането си повечето идеи са деликатни и чувствителни, поради което имат нужда от грижливо отношение. Това е причината, поради която хората, които имат опит от творческите организации, съзнателно налагат конструктивен климат.” Свободата да се мисли!

Чарлз Кларк, един от водещите специалисти по “брейн-сторминг”, пише в книгата си по този въпрос, че използва едно звънче, с което звъни по време на обсъжданията, ако някой използва “фраза-убиец.” Не е ли прекрасна тази идея? Защо не? “Фразите-убийци” убиват смисъла на такива срещи! Искате ли да научите някой от “фразите-убийци”, които съм чувал по време на 35 годишната си служба като християнски лидер: “Нищо няма да излезе от това.”; „Ние нямаме време.”; „Не разполагаме с хора за да свършим тази работа.”; „Това не е включено в бюджета.” „Ще бъдем критикувани твърде много за това.”; „Ние вече се опитахме да правим това преди.”; „Еди кой си се опита и пропадна.”; „Ние сме твърде малки за това.”; „Ние сме твърде големи за това.”; ”Това ще струва твърде много пари.”

Точно така, както съществуват “убийци на милостта” и “убийци на радостта”, така съществуват и “убийци на творчеството” и те лесно се разпознават по това, че използват “фрази-убийци.” Страхувайки се от риска, тези хора живеят в страх и предпазливост, като през цялото време се страхуват да не бъдат погрешно разбрани. Всяко голямо постижение е резултат от упоритата работа и понякога - от погрешно разбиране. Ако сте творческа личност, вие лесно ще откриете, че има връзка между тези неща.

Когато Маркони казал на приятелите си, че е открил начин за изпращане на съобщения по въздуха, без употребата на жици или други физически средства, те счели, че той е луд. Когато Самуел Морз помолил Конгреса да му даде 30 000 долара, за да построи експерименталната телеграфна линия между Вашингтон и Балтимор, на него открито му се присмели. (Един от конгресмените даже саркастично заявил, че е по-добре тези пари да се изразходват за строителството на ж.п. линия до луната.) В далечната 1926 год., когато един млад търговец казал, че продажби в цялата страна на фирмата му ще се увеличат, ако копчетата на предната

страна на мъжките панталони бъдат заменени от цип, всички се заливали от смях. С течение на времето тази фирма се превърнала в пример за подражание и дължи оцеляването си на едно единствено изобретение - ципът! Разбира се, не всички идеи са добри.

Аз прочетох една интересна книга, наречена "Непълна книга на провалите," в която са описани най-неуспешните нововъведения за всички времена. Тази книга е доста весела. Между 1962 и 1977 Артур Пол Педрик патентовал 162 изобретения, но нито едно от тях не е използвано до сега. Едно от тях е велосипед-амфибия, а друго - приспособление, с помощта на което автомобила може да се управлява от задната седалка. С цел да напои пустините в различните части на света, Педрик предлага и планира начин в тях постоянно да се доставят снежни топки от полярните области! Освен това той предлага няколко нововъведения в голфа, включително топка, чийто полет може да се управлява, докато лети във въздуха!

Осъзнавам, че творчеството може да бъде доведено до смешни крайности, поради това не ми пишете! Аз не ви предлагам такива смешни решения, но понякога човек трябва да изглежда смешен, за да стигнете до един творчески и обновяващ план. Някои хора стават толкова отрицателно настроени, толкова затворени, толкова ограничени в мисленето си, поради което неизбежно започват да се страхуват и да са подозрителни към всичко и не дават възможност на идеите да се развиват, даже когато са предложени от собствените им деца. Спомням си някои от оригиналните планове, които децата ни предлагаха, за да се справим с домашната работа. Например с чиниите. Те бяха убедени, че трябва да употребяваме само книжни чинии, чаши и пластмасови прибори за хранене, което наистина ще доведе до революционни подобрения в кухнята. Синтия и аз не одобрихме тази идея, но имаше моменти, когато временно сме прилагали този план!

Християните специално могат да бъдат заплашвани от всичко "ново." Тук нямам предвид нова теология. Както повтарям от десетилетия, трябва да сме готови да изоставим познатите методи, без това да засяга същността на евангелското съобщение. Много хора казват, че искат това, но на практика не е така. Например, нововъведение може по чудесен начин да подсили богослужението. Поради това много нови и свежи предложения могат да превърнат събиранията ни в нещо привлекателно и прекрасно. Повтарям, промените трябва да стоят на един здрав фундамент.

На първото и най-важно място задължително трябва да стои нашата привързаност към библейската истина и принципи. Когато се отнасяме недобросъвестно към истината или към принципите, не трябва въобще да се надяваме на успех. Вместо това ставаме свидетели на невидима ерозия и започваме да губим. Ако планът ни налага да измамим, ако налага да лъжем, ако налага да имаме неправилно отношение към другите, или ако по някакъв начин да направим компромис с вярата си, такъв план е фалшив. Изхвърлете такъв план на боклука сега, а не по-късно.

Много грижливо трябва да употребяваме времето си. Питър Дрюкер е казал много полезни неща, но един от любимите ми цитати от неговите мисли е следния: "Внимателната им грижа за времето най-ярко отличава ефективните ръководители от другите хора. Ако един човек не може да управлява ефективно себе си, никакви способности, умения, опит или познания не могат да го превърнат в ефективен ръководител." Ние трябва да можем да казваме "не" без каквито и да е дълги обяснения. Това означава да казваме "не" на добри неща, на неща на които се наслаждаваме и "не" даже на чудесните предложения, ако ограниченото ни време, подчинено на по-високите ни приоритети, не ни остава възможност да кажем "да." Има принцип, който харесвам и спазвам: "Някои неща задължително трябва да се правят, за да е възможно други неща евентуално да се случат."

Ние трябва да охраняваме мотивите си. Дължни сме постоянно да се контролираме как отговаряме и се отнасяме към хората и постоянно да се питаме, защо им отговаряме с "да" или "не." Дали не правим "правилни" неща, водени от лоши мотиви? Дали не се надяваме да извлечем някаква изгода от отговора си? Не се ли опитваме просто да се харесаме на хората? Понякога мотивът ни се дължи на някакъв стар навик. Мнозина предпочитат стария коловоз, но аз открих, че коловозът не е нищо друго освен един безкрайно дълъг гроб. Той представлява чуден начин на човека да умре, много преди да е спрял да диша.

Ако установите, че сте пленник на затпяващото еднообразие на ежедневието, може би е време да погледнете критично към живота си от гледната точка на Йосиф. Спрете и се замислете за промените, за приспособимостта и за гъвкавостта, който той е демонстрирал през годините като лидер. Осъзнайте, че когато е остарявал, той не е отказвал да прави промените в живота си. Докато си мисля за всичко това, аз си мисля за кръста, където всички тези три принципа са намерили приложение.

Бог, нашия Отец, е планирал предварително с мъдра прозорливост, движен от неограничената си любов, преди да се случи този велик момент от изкуплението. Той ни е виждал такива, каквито сме, а не просто такива, каквито е искал да бъдем. Ние сме били лишени от права, изгубени, греховни, духовно мъртви. Ние сме били отделени от Бога. Ние сме мразели Бога. Ако ни беше дадена възможност, всеки един от нас би взел участие в разпъването на кръста на Неговия Син. Бог ни е виждал такива, каквито сме. С

лоялна отговорност към властта на Отца, Неговият Син Исус Христос се е подчинил и казал: “Да, ще отида. Да, ще занеса съобщението за спасението. Да, ще отида на тази земя, която направихме. Да, аз ще бъда наказан и ще стана обект на унижение. Да, аз ще умра. Да, аз ще се подчиня.”

С Божествена праведност на кръста Господ Бог подготвил план за духовното ни спасение, който изисквал жертвата на Христос на кръста. Исус го изпълнил безпогрешно. Ние можем да повярваме на Библията. Исус е бил Онзи, който е казал, какво ще направи и е направил това, което е казал, че ще направи. С неразделени сърце, разум и воля, Исус изпълнил плана на Отца.

Накрая, Исус е донесъл и най-обновяващият и съзидателен план, който някога е виждан на този свят. От раждането на девицата до смъртта и възкресението на този Христос, който скоро ще дойде, планът на Всевишния Бог е богат с обновление и творчество. Такъв план не е бил правен по-рано. Това е бил неповторимия план, който само Създателят може да направи. Така, както е постъпил с Исус, така постъпва Отец и с нас. В своя велик план за живота, Той не изпуска греха на човека; Той се справя с него. Бог се справя с трудния житейски проблем.

Въпросът не е в това, как си изкарвам прехраната, а как живея? Въпросът не е в това, как прекарвам времето си, а как ще прекарам вечността? Въпросът не е толкова в това, как се разбирам с човека, който седи до мене, **а как се разбирам с Бога?** Когато отговорим правилно на тези въпроси, всичко останало си отива на мястото. Можем ли да бъдем модели на усърдие, на честност, на състрадание и на творчество? Дано работата ни да бъде продължение на почитеността ни. Дано всеки от нас, които наричаме Христос наш Бог, да оказва позитивно влияние на хората около себе си и да бъде верен представител и посланик на Онзи, който ни обича и пожертва себе си заради нас. Дано вървим по стъпките на Исус и на Йосиф.

Глава 12

Светлини на смрачаване и в полунощ

Тази сутрин денят ми започна много преди разсъмване със звън на телефона. На другия край на линията се чу развълнувания глас на един млад мъж, който ми звънеше за да ми каже, че от няколко минути е станал баща. Бебето се чувствало прекрасно. Майката също, но била изморена. Новоизпеченият баща се чувствал превъзходно и екзалтирано! Той ми каза името на бебето и всички данни свързани с раждането. Бащата се засмя няколко пъти и извика един или два пъти. Когато закачих слушалката, аз се усмихнах. Колко весело е да се започне денят по този начин. След закуска отидох в офиса си.

Около 9:30 ми се обади едно семейство със спешна молба. На тях току-що им беше казано, че жената има диагноза с вероятен смъртен изход. Бях принуден незабавно да променя настроението си, докато помагах на тези скъпи на мен хора. Усмивката ми на задоволство от ранната сутрин беше заменена незабавно от чувството на съжаление и безпомощност. Няколко месеца по-късно тази жена почина. После трябваше да съкратя обяда си, за да направя последни корекции на погребалното слово, което трябваше да произнесе същия ден към 14 часа. До този момент, в продължение на няколко часа, аз бях преминал от раждането до смъртоносната болест и от там до тъгата на едно съкрушено семейство по време на погребалната служба.

Когато се върнах в офиса ме очакваше съобщение с молба незабавно да се срещна с едно семейство, за да се посъветва с мене. Те бяха женени от малко повече от 10 години и имаха три деца. Сега казваха, че повече не са в състояние да разговарят помежду си; бяха се разделили и смятаха да се развеждат. Още една смяна на ролите. Докато разговаряхме, стаята се изпълни със сълзи на отчаяние и с гневни думи. Това беше една нещастна и неуспешна среща. Съпругът и жена му не можаха да помирят различията си и по-късно се разведоха. Всичко това ме натъжи.

Вечерта, около 19 часа, когато вземах от гардероба сватбенния си смокинг имах желание да отложка това вечерно празненство. Разбира се, аз не можех да го направя и поради това отново си смених ролята. Извърших сватбената церемония, усмихнах се на фотографа, здрависах се с младоженеца, поздравих четиримата родители, целунах булката и се постарях да бъда весел и да се радвам на тази сватба и на щастливото тържество. След това, напълно изтощен, се отпуснах тежко в колата си. Докато шофирах към дома, аз пузнах радиото. Томи Винети пееше: **“Извинете ме, но аз никога не съм ви обещаващ градина от рози!”** Поклатих утвърдително глава.

Животът на Йосиф съвсем не е бил розова градина и нашето пътуване през него наистина беше вълнуващо. Неговите възходи и падения бяха толкова резки, подобно на случките от моя ден, но общо взето, неговите са много по-лоши. Целият му живот прилича на плаване с крайбрежен кораб. Йосиф бил обичан, защитаван и глезен от баща си, докато израствал във враждебната атмосфера на гневните си братя. Те

толкова му завиждали, че замислили да го убият, поради което го хвърлили в една яма в Ханаан. После решили, че е по-добре да получат една шепа монети заради него и го продали на търговци на роби, които го отвели в Египет, където той бил купен от високопоставен служител на Фараона, наречен Петефрий.

В дома на този човек Йосиф станал уважаван и се издигнал до поста главен служител, който поради доверието на господаря си получил цялата власт. Скоро той привлякъл вниманието на развратната жена на господаря си. Подчинявайки се на своя Бог и решен да запази чистотата си, Йосиф упорито се противопоставил на нейните съблазни и избягвал предложенията ѝ, но накрая чул виковете на жената, която го обвинила, че се е опитал да я изнасили.

В резултат от това лъжливо обвинение той се озовал в египетския затвор, където отново станал доверен и уважаван човек. Въпреки, че не навреждал, а помагал на другите затворници, той останал забравен в затвора за няколко години. След това, в изпълнение на подредени от Бога обстоятелства, той бил взет от това място и буквално за една нощ бил издигнат до поста министър-председател, дясната ръка на Фараона.

По един чуден начин той отново се оказал на върха. Най-накрая, след като бил разделен в продължение на повече от 25 години от семейството си в Ханаан, Йосиф се събрал отново с братята и с баща си, докато продължавал успешно да се справя със кризисната ситуация, предизвикана от глада в Египет.

Отчаяние, Триумф. Височини. Низини. Мечти. Затвори. Издигане. Отхвърляне. Печалба. Загуба. Възходи и падения, ези и тура, могъщата реалност от живота на този човек беше достатъчна, за да затъмни всичко, което ние някога сме изживявали. Понякога такива контрасти стават причина хората да забравят за Бога. Понякога хората стават толкова жестоки и цинични, че решават да изоставят старите си приятели и да тръгнат даже срещу собственото си семейство.

Но не така е станало с Йосиф. Крайностите на живота, вместо да заличат от паметта му спомените за дома, само ги задълбочили. Писателят и бивш пастор Кларънс Едуард Макартни описва това по следния начин: “Велик в мечтите на младостта си, велик поради мъките и изпитанията през които е преминал, велик в миговете на изкушенията, Йосиф е най-велик в периода на своето преуспяване, когато мечтите му се осъществили. Той никога не забравил домът на баща си. Понякога, докато си почивал в двореца си, изражението на лицето му ставало отвлечено и жена му, дъщерята на жреца Он трябвало да го дръпне за ръката и да го попита, дали не я е забравил. Но мислите на Йосиф били далеч от този красив дворец. Той не виждал колоните от червен камък, с изсечени по тях обвиващи ги влечуги и обкръжени от грамадни орли, в чиито очи и дълги нокти проблясвали инструктирани скъпоценни камъни. Той не виждал лъкатушешката в далечината река Нил, нито огромните пирамиди, нито мълчаливите статуи на сфинксовете.

Мислите на Йосиф са били далеч от Египет, при черните палатки на Хеврон, защото даже по време на удоволствията и докато живее в палати, човек трябва да бъде смирен и да чувства, че няма по-добро място от дома.” Най-после вероломният седемгодишен глад свършил. Благоденствието се върнало и Египет процъфтял. Хората отново събирали изобилна реколта. В продължение на 17 години Йосиф и обединеното му семейство се наслаждавали както на благословиите на Бога, така и на тази щедра реколта.

Яков: болест, благославяне, смърт

“И тъй, Израел се засели в Египетската земя, в Гесенската страна, гдето придобиваха имена, наплодяваха се, и твърде се размножаваха. И Яков живя седемнадесет години в Египетската земя, така че числото на годините на Яковия живот стана сто четиридесет и седем години” (Бит.47:27-28). Хората на Израел станали преизобилно плодотворни. Младите двойки се женели, бебета се раждали и броят им нараснал изключително много. След като живял 17 години в Египет, **Яков стигнал до 147-я си рожден ден.** Подобно на любимият си син, той познавал много възходи и падения, много провали и много благословии от прощаванията на Бог.

Съгласен съм с Александър Уайт, който казва: “От всички светци от Стария Завет няма такъв, който повече от Яков да е получавал благоразположение и опрощение от Бога.” Животът му приближавал края си. Може би цялото семейство се е събрало на огромно тържество по случай рождения му ден. Колко прекрасно трябва да е било това тържество! Известно време след това, може би през същата година, тъй като това е възрастта, до която е доживял Яков, той разбрал, че ангелът на смъртта е застанал край леглото му. Не е изненадващо, че извикал Йосиф да отиде при него. Това е една от онези забележителни сцени, които са записани в Библията.

Яков и Йосиф

“А като приближи времето, когато Израел трябваше да умре, повика сина си Йосифа и му каза: Ако съм придобил твоего благоволение, моля, тури ръката си под бедрото ми, и закълни ми се, че ще ми

покажеш тая благод и вярност: да ме не погребеш в Египет, но когато почина с бащите си, да ме погребеш в тяхната гробница. А той рече: Ще направя според както си казал. И рече Яков: Закълни ми се; и той му се закле. Тогава Израел се поклонил върху възглавницата на леглото” (Бит.47:29-31). Яков казал: “Йосифе, закълни ми се. Постави ръката си под бедрото ми и се закълни.” Няма нищо необичайно в даването на обещания на умиращи хора. Това все още продължава да се прави и в наши дни. Често съм чувал съпрузи, съпруги или деца да ми разказват за обещания, които са давали обещания на умиращите си близки хора.

Но как да разбираме този странен жест, при който единият човек поставял ръката си под бедрото на другия човек? Какъв е смисълът му? Браун, Драйвър и Бригс, трима стари и уважавани изследователи на еврейските текстове казват, че това “подпечатване” на обещанието се правело, като обещаващият поставял ръката си под бедрото или седалището на човека, на когото обещавал. Йосиф обещал да направи това, да което го помолил баща му и символично е демонстрирал готовността си, като е поставил ръката си под Яков. Такава е била обичайната процедура за даване на клетва по онова време. “Йосиф, обещавай пред нашия Бог, че ще ме погребеш в земята на бащите ми. Обещавай ми да ме погребеш в Ханаан, в нашата земя, а не тук в Египет. Бог ни доведе в Египет, за да останем живи през време на гладните години, но аз искам да бъда погребан в земята на нашите предци, до Авраам, Исаак и Лия. Не ме погребвай в Египет. Закълни се пред Бога, че това няма да се случи.”

И Йосиф се закле да спази обещанието към баща си. В книгата си “Откровен разговор с мъжете и с техните съпруги”, писателят Добсън ни разказва за епитафията, която поставил върху паметника на собствения си баща. Той използвал само три прости, но силни думи: “Той се молеше.” Йосиф би могъл да напише на паметника на Яков: “Той се покланяше пред Бога.” Години по-рано би било по-подходящо да се напише: “Той мамеше,” но сега, когато Яков доживял почти век и половина, той отдавна вървял с Бога. В края на живота си едно от последните неща които е направил, е било да се поклати на Бога, с когото не само се борил, но и на когото служил. В края на живота си Яков призовал Йосиф да си спомни, че Ханаан, а не Египет, е Обещаната земя, поради което накарал синът си да обещае, че ще го погребат там.

Яков и синовете на Йосиф

Миналата сцена е последвана от друга забележителна среща, при която синовете на Йосиф, Манасия и Ефраим, били доведени да видят умиращия си дядо. Манасия и Ефраим не били малки момченца. Към този момент те вече са били млади мъже. Били изминали 17 години от идването на Яков в Египет, а синовете на Йосиф са били родени преди това. Яков започва, като припомня завета, който Бог направил с него: “И сега, двамата ти сина, които ти се родиха в Египетската земя, преди да дойда аз при тебе в Египет, са мои; Ефраим и Манасия ще бъдат мои също, както Рувим и Симеон... А очите на Израеля бяха помрачени от старост, та не можеше да вижда. И тъй, Йосиф ги приближи при него; а той ги целуна и ги прегърна. И рече Израел на Йосифа: Не се надявах да видя лицето ти; но, ето, Бог ми показа и потомството ти... А Израел простря дясната си ръка и я възложи на главата на Ефраима, който беше по-младия, а лявата ръка на Манасиевата глава, като нарочно кръстоса ръцете си; (защото Манасия беше първородният.) И като благослови Йосифа рече: Бог, пред Когото ходеха бащите ми Авраам и Исаак, Бог, Който ме е пасъл през целия ми живот до тоя ден; ангелът, който ме избавя от всяко зло, нека благослови момчетата; и нека се наричат с моето име и името на бащите си Авраама и Исаака; и нека нарастват в множество сред земята“ (Бит.48:5, 10-11, 14-16).

Тъй като Йосиф бил специален син за Яков, синовете на Йосиф също били специални за дядо си. В забележка към NIV превод на Библията за това място от текста се казва, че преди смъртта си Яков осиновил първите две деца на Йосиф като собствени и така разделил между тях наследството на Йосиф в Ханаан. Първите двама сина на Йосиф щели да получат права, равни на правата на първите двама синове на Яков (Рувим и Симеон) и на практика им предстояло да бъдат по-високопоставени от тях. Поради греха, извършен от него преди години, Рувим изгубил правото си на първороден син в полза на Йосиф, а от там - в полза на синовете му. Всичко това придобива изключително значение по-късно в историята на народа на Израел и придава необикновена важност на последната среща на Яков с внуците му.

Може би това е част от практичната ми природа, но в тази среща аз виждам нещо, което е от огромна важност и за нас самите. То е свързано с мястото и начина, по който Яков е умрял, в сравнение с мястото и начина, по който умираме ние. Яков е умрял в собственото си легло, в къщи. Това рядко се случва в наши дни. Ние се намираме с странна епоха. Раждането все повече се превръща в семейно събитие, при което често цялото семейство присъства в залата, където се ражда детето. Какви чудесни промени в сравнение с миналото! От друга страна, смъртта все повече се принизява и се превръща в хладно и понякога неангажиращо успокоение от професионалисти, в стерилната атмосфера на прегълнена болница и след това - тържествената зала в гробището или в гробищния параклис.

Чак в последните години започнахме да наблюдаваме разрастването на движението “хоспис”, където на умиращите им е позволено да прекарат последните си дни у дома, сред обичаните от тях хора, които да ти подкрепят и окуражават в последното им земно пътуване. Но даже с възраждането на личното и семейно присъствие, колко рядко се случва да присъстваме на смъртта на някой човек. Чудно ли е, че психолозите ни казват, че последното място, в което човек може някога да се види в представите си е ковчегът? Къде отиват умиращите? Те отиват да умрат при професионалистите.

В много редки случаи хората умират в обкръжението на членовете на семейството им, включително внуците, наредени около леглото им. И въпреки, че много от тези професионални места за умирање са чисти и притежават грижовни служители, **умиращите в тях могат да се чувстват, все едно, че са в най-самотното място на земята.**

Джо Бейли, за който споменах по-рано във връзка със загубата на трите му деца и на други близки хора, пише за смъртта с голямо разбиране, състрадание и власт. Въпреки, че написаното от него може да изглежда малко остаряло, мнозина от нас биха се съгласили с неговите коментари, докато описва тези ярки и контрастни сцени: “Един от най-ранните ми спомени е, че бях заведен в стаята на баба ми в Гетисбург, Пенсилвания, за да я целуна за последен път. Тази сцена сега ме впечатлява с Старозаветното си качество. Баба ми, една внушителна личност, беше в съзнание, леко приповдигната с възглавници, бялата ѝ коса беше вчесана и грижливо подредена в кок, който тя носеше още от младини. Тя лежеше в леглото, което ползваше през последните 50 години, в което бяха заченати и родени четирите ѝ деца. Широките дъски по пода поскърцваха по познатия начин, газената лампа гореше на масивното бюро, един букет от цветя, набрани от бабината градина, изпълваше стаята със сладко благоухание. Старата жена беше обкръжена от децата и внуците си. Няколко часа по-късно тя умря. Четиридесет години по-късно моите деца присъстваха, когато умираше дядо им от последната си сърдечна атака. Ние му дадохме кислород, извикахме лекар, а после дойде линейка. **Санитарите поставиха баща ми на носилка, изнесоха го от къщи и това беше последния път, когато внуците му го видяха.** Децата не се допускат в повечето болници. В спешното отделение на болницата жена ми и аз бяхме с него, до края на времето за посещение. Механизмите, които поддържаха живота му - тръби, игли, кислородни системи, електронни прибори - бяха в него, върху него и около него.

Баща ми умря сам, през нощта, извън времето за посещение. Внуците му нямаха шанса да го целунат за последен път и да усетят тежестта на ръката му върху главите си. През това поколение смъртта излезе от дома и се пренесе в болницата.”

Като пастор, а сега и като човек, който подготвя хора, които ще станат пастори, аз съм дълбоко загрижен по този въпрос с умирањето. Ние не се подготвяме за умирањето, преди да настане момента да умрем. **Ние трябва да мислим за това още докато сме живи и здрави.** Трябва да мислим за това и да го обсъждаме заедно като семейство. **Смъртта не е нещо, от което трябва да се страхуваме, да се притесняваме или да избягваме.** Това е нещо, което трябва да се обсъжда с другите членове на семейството и с приятелите, които са с нас докато сме на тази земя. Синовете на Йосиф са били с дядо си, когато той приближавал този финален момент. Те усетили ръката му на челото си и чули неговите искрени и мъдри думи на благословение. “Нека Бог да благослови народа така, както аз ви благославям.” Какъв момент! Може би Манасия и Ефраим са стояли на колене пред дядо си. Какво неотслабващо влияние за добро в живота на тези двама млади мъже!

Яков със собствените си синове

“Тогава Яков повика синовете си и рече: Съберете се, за да ви известя какво ще ви се случи в следващите дни. Съберете се и слушайте, синове Якови, и послушайте Израеля, баща си” (Бит.49:1-2). Независимо от възрастта си и липсата на физически сили, паметта на Яков е била забележителна. Той е можел да назове по име всеки от синовете си и да опише личните им качества, като припомнял подходящи подробности от живота им.

Въпреки че не винаги ги е възпитавал правилно и мъдро, Яков познавал добре синовете си. Няма съмнение, че Бог е участвал в този вълнуващ живот от живота му, като е предоставил пророческото предсказание, изречено от този остарял баща. Започвайки от първородния син Рувим и свършвайки с най-младия син Вениамин, Яков благословил не само синовете си, но и дванадесетте племена, които щели да произлязат от тях. *“Всички тия са дванадесетте Израилевы племена; и това е, което изговори баща им като ги благослови; всеки благослови според благоволениято, което му се падаше” (Бит.49:28).*

След това Яков им дал специални инструкции за това къде трябва да бъде погребан и за изпълнение на обещанието, което по-рано му дал Йосиф. А после следва този красиво изречение: *“А като свърши Яков поръчките към синовете си, притегли нозете си в леглото и издъхна, и се прибра при людето си” (Бит.49:33).* Тези, които имат вечна надежда, въпреки че тъгуват поради внезапната загуба, която причинява смъртта и болезнената липса, която ще последва, трябва да помнят и да бъдат успокоени от

разбирането, че когато един вярващ човек бъде взет от този живот, той или тя биват събирани на мястото на светиите. Както е казано, Яков *“се прибра при людетте си”*. Лишени от тяло, те се срещат с Бога. Колко прост и при това свещен е този момент.

Английският поет от 17 век Джон Дон е бил не само един от най-големите поети на тази страна, но и един от най-уважаваните проповедници. Той е написал следното за смъртта: *“Цялото човечество има един единствен Автор и е събрано в една книга; когато един човек умира, една глава от тази книга не бива откъсната от нея, а бива преведена на друг, по-добър език; и всяка глава трябва да бъде преведена. Бог използва няколко преводачи: някои части биват превеждани от възрастта, други от болест, други от война, някои от правосъдието; но ръката на Бога е във всеки превод; и ръката му ще събере отново на едно място всички разпилени листа, защото за този Библиотекар всички книги са отворени.”* Бог превежда живота на човека след смъртта и само тогава ние можем да измерим значимостта на неговия живот. **Често разбираме тази значимост твърде късно, много години след смъртта на даден човек.**

Йосиф: мъка, милост, слава

Когато Яков *“се прибрал при людетте си,”* Йосиф бил оставен да тъгува. Който е изживявал загубата на любящ и верен баща, подобно на мене, знае твърде добре хватката на мъката, която го обхваща от всички страни. Все още си спомням, че се чувствах странно осиротял и самотен поради това, въпреки че разполагах с нежността на любимата ми жена, която плачеше край мене, както с четирите ни израстващи деца, както и с любимите ми брат и сестра.

Никога вече няма да чуя гласа му, неговия смях, неговия съвет, неговите молитви. Никога вече няма да споделям с него щастливите моменти, нито да усещам докосването на силната му ръка върху ръката ми или да го гледам да се подписва с красивия си почерк. Той никога вече няма да държи в ръцете си някое от децата ми или да обвива ръцете си около мене, прегръщайки ме за подкрепа или успокоение. Дали разбирам мъката на Йосиф? Повече, отколкото може би съм в състояние да го опиша. Дълбоко ме вълнуват следните стихове: *“Тогава Йосиф падна на лицето на баща си, плака върху него и го целува. И Йосиф заповяда слугещите нему лекари да балсамират баща му; и лекарите балсамираха Израеля, като работеха над него напълно четиридесет дена; защото толкова е пълното време за балсамиране; и египтяните го оплакваха седемдесет дена”* (Бит.50:1-3).

Казаното тук не е изненадващо, защото ако мумиите и пирамидите са някакъв пример, египтяните са създали една сложна технология за балсамиране. След като лекарите завършили този уникален процес, който траел 40 дни и след като хората оплаквали тази загуба в продължение на 70 дни, погребалната процесия се отправила на продължително пътуване до Ханаан. Интересно е, че са тъгували не само Йосиф и цялото му еврейско семейство, но и египтяните. А когато дошло времето Йосиф да изпълни обещанието си и да погребее баща си в Ханаан, египетският монарх погледнал благосклонно на цялата процедура.

Погребение на баща му

“И като преминаха дните на жалейката за него, Йосиф говори на Фараоновия дом, казвайки: Ако съм придобил вашето благоволение, говорете, моля ви се, в ушите на Фараона, и речете: Баща ми ме закле, като каза: Виж, аз умирам; в гроба, който си приготвих в Ханаанската земя, там да ме погребеш. Сега, прочее, нека отида, моля, да погребя баща си; и ще се върна. А рече Фараон: Иди, погребеш баща си, според както те е заклел. И така, Йосиф отиде да погребее баща си; и с него отидоха всичките служители на Фараона, старейшините на Египетската земя, също и целия дом на Йосифа, братята му, и бащиният му дом; само челядите си, стадата си и добитъкът си оставиха в Гесенската земя. Отидоха с него и колесници и конници, тъй че стана много голямо шествие” (Бит.50:4-9). Тази голяма компания от хора е представлявала внушителна погребална процесия, която мълчаливо е излязла от Египет и тръгнала към Обещаната Земя.

Чудя се какво са си казвали хората, които са наблюдавали минаването на процесията през тези няколко дни? Дали не минава някой велик цар? Дали не минава бащата на Йосиф? Някои живеещи в пустинята бедуини може би просто са заставали прави, в знак на уважение и са наблюдавали. В този момент от историята е добре, че разказа се забавя до темпото на тъжното шествие на погребалната процесия на Яков. След като достигнали до местоназначението си, те погребали Яков според желанието му в пещерата на Махпеллах, в гробницата на предците му, Авраам и Сара, Исаак и Ребека, както и на жена му Лиа.

Видът на тази гробница предизвикал още повече сълзи в очите на Йосиф, на когото ужасно му липсвал баща му. Аз съм толкова благодарен, че Библията не ни лишава от информацията за тази най-нежна и наранена страна от характера на Йосиф. Колко тъжен е бил той поради загубата на любимия си баща! *“И когато пристигнаха до Атадовото гумно, което е от татък Йордан, там ридаха твърде много и силно; и Йосиф направи за баща си седемдневна жалейка... И Йосиф, като погребя баща си, върна се в Египет,*

той и братята му и всички, които бяха отишли с него да погребат баща му” (Бит.50:10, 14).

Връщането в Египет трябва да е било придружено с продължителни моменти за размишление. Може би Йосиф и братята му са седели около огъня до късно през нощта, където керванът бил спрял за почивка и си припомняли различни сцени от миналото. Възстановяването от мъката е продължително и трае месеци, а понякога и години. И както е станало в този случай, някои от припомнените случаи събудили отново чувството за вина в сърцата на братята. И тогава страхът и безпокойството отново ги притиснали. *“А като видяха Йосифовите братя, че умря баща им, думаша си: Може би Йосиф да ни намрази и да ни възвърне жестоко за всичкото зло, що сме му сторили. Затова пратиша на Йосифа да му кажат: Преди да умре, баща ти ни заповяда с думите: „Така да кажете на Йосифа: Прости, моля ти се, престъплението на братята си и греха им за злото, което ти сториха. И тъй, прости молим ти се, престъплението на слугите на бащиния си Бог.“ А Йосиф се заплака, като му говореха”* (Бит.50:15-17).

Йосиф прощава на братята си

Това е друга светлина към милостивия и нежен характер на Йосиф. Техните опасения относно миналите им и вече простени грехове, го накарали да се просълзи. Те все още не можели да възприемат милостта. За тях тя все още представлявала нещо “твърде добро, за да е вярно.” Всичко, което казали или направили преди толкова много години отново нахлуло в главите им. Те попаднали под властта на въображението си, а с това се върнал и страха. Да не би Йосиф да е бил милостив към тях само за да не тревожи баща им? Да не би това да е причината, поради която той все още не им е отмъстил? Те не се съмнявали, че смъртта на баща им би могла да е внезапно отстраняване на въздържащото влияние на Яков върху брат им. Докато Яков бил жив, те се чувствали в безопасност или поне в по-голяма безопасност. След смъртта му кой знае какво щяло да се случи? Още веднъж чувството за вина им скроило номер. Може би докато те самите тъгували заради смъртта на баща си, когато сърцата им са били особено размекнати, чувството за вина се прокраднало в паметта им през не охраняваната врата и отново ограбило крехкият им мир. Те си припомняли миналия грях, който вече бил напълно опростен от Йосиф, но не бил напълно забравен от тях.

В резултат от това, те се уплашили от Йосиф. Поради това му изпратили съобщение, в което се казвало, че баща им е помолил Йосиф да им прости за злото, което му били сторили. Отговорът на Йосиф отново разкрива характера му. Той се заплакал, когато му казали това, защото те не повярвали напълно на онова, което вече им бил казал. Спомняте ли си, че той им казал, че е имало божествена цел зад всичко, което се е случило с него? Спомняте ли си, че той им казал, че не те са го изпратили в Египет, а Бог? Докато те говорели със запъване и се опитвали да преразказват всички неприятни случаи от миналото, Йосиф разбрал, че те всъщност не са го чули или не са му повярвали.

Било необходимо той отново да повтори още веднъж тези думи. Без всякакво забавяне Йосиф отново им дал уверение под формата на опрощение. **Думите на Йосиф в Бит.50 представят най-прекрасния израз на прошка, който може някъде да се срещне, като се изключат думите на самия Исус Христос.** Предлагам ви отново да ги прочетете бавно и с чувство, за предпочитане на глас. Всички, които се борят с излишното чувство за вина заради опростени грехове ще имат полза от това, често да се припомнят отговора на Йосиф. Предлагам ви да научите наизуст тези няколко реда, за да се запечатат завинаги в паметта ви. Надявам се, че те ще ви помогнат да схванете и да възприемете милостта на Бога така, както не сте го правили до сега в живота си. Йосиф повторно уверил братята си: *“А Йосиф им каза: Не бойте се; няма съм аз вместо Бога? Вие наистина намислихте зло против мене; но Бог го намисли за добро, за да действа така, щото да се спаси живота на много люде, както и стана днес. Прочее, не бойте си; аз ще храня вас и челядите ви. И утеши ги и говори им любезно”* (Бит.50:19-21).

Йосиф ги попитал: “Нима съм аз вместо Бога?” Ако не беше толкова велик човек, той би могъл да се представя за “царя на планината” и да изпълнява ролята на Бога. Нали разбирате, “убийците на милостта” постъпват по този начин. Те се възползват от властта, която притежават над другите хора. Те играят плътска игра, когато някой човек е зависим от тях, някой, който е наранен и е останал на тяхното благоразположение. Йосиф е отказал да постъпи така. Той не го направил по-рано, когато семейството се събрало, не го направил и сега. Подчинявайки се на Бога, той се въздържал под влияние на чувствата на искрена милост, докато изричал Божията милост. Той попитал братята си: ”Нима съм аз вместо Бога?” Всъщност той им казал: “Братя, чуйте ме. Нека да изясним това за последен път. Аз знам какво направихте и знам защо го направихте. Знаем, че искахте да ми причините зло. Нали е така? Аз разбирам всичко това. Това беше вашият план.

Но Бог е имал други планове и превърнал резултатите от злите ви намерения в нещо добро. Преди време не разбирах всичко това, но това време е отминало. Разберете, Бог направи всичко това за добро.” Йосиф никога не е бил по-велик от този миг в живота си. Както Чърчил би казал, това е бил “звездния му

час.” Един пилот на хеликоптер преди време ми разказа за забележителното си преживяване, когато веднъж летял с полицейски хеликоптер. Той ми каза, че за пръв и единствен път в живота си видял пълна и завършена дъга. Всички ние виждаме дъгата като арка, на която единият или двата края се опират на земята. Но пилотът ми каза, че това е само част от дъгата, защото дъгата е кръгла. Той каза: “**Когато попаднах на точното място, във фокуса на тази небесна призма, аз не само я видях, но прелитах през дъгата от едната и от другата ѝ страна. Когато влизах в тази дъга, това е беше миг, който се случва само веднъж в живота на човека.**” Йосиф казал на братята си: “Аз виждам цялата дъга. Вие сте способни да видите само част от нея. Но аз ви казвам, аз съм преминавал през нея и около нея и тя е безкрайна. Вие бяхте намислили това за зло, но Бог го направи за добро.”

Пазете сърцето си, когато имате властта да хвърлите вината върху някой друг човек. Не се съгласявайте да му натриете носа в кашата, която е причинил. Спомнете си за бащата на Блудния син. Най-добре, спомнете си за Йосиф. “Не се страхувайте,” успокоил ги той милостиво. “Аз ще се погрижа за изхранването на вас и на децата ви.” Харесва ми текста на химна написан от Джордж Робинсън:

Аз съм обичан с вечна любов,
воден съм от милост, която разбира,
добрият Дух е над мене,
Ти си ме научил, че е така!
О, този пълен и прекрасен мир!
О, този порив на всичко свято!
В любов, която не престава,
аз съм Негов и Той е мой.

Любимият ми стих в този химн е “Воден съм от милост, която разбира.” Това е особено уместно в този случай, защото толкова красиво обрисова Йосиф, който, подобно на Христос, е притежавал любов, която не престава. Йосиф е бил воден от милостта. Той е говорил, воден от милостта. Той е прощавал, воден от милостта. Той е забравял, воден от милостта. Той е обичал, воден от милостта. Той е помнел, воден от милостта. Поради милостта, когато обзетите му от страх братя му се поклонили, той можал да им каже: “**Станете! Бог направи всичко за добро.**”

Край на живота му

Какъв прекрасен начин човек да завърши живота си! Духът на Бога не си е губел времето, докато се е премествал от този забележителен израз на милостта на Йосиф до неговите последни думи. Докато премества вниманието си от последния час на Йосиф до последните му думи, най-после часовника на Бога отмерил последните секунди от този забележителен живот. До последния му час е било радост да се намираш в обкръжението на този човек. Няма оплаквания, няма плач, няма съжаления. И пред самата си смърт той мислел за другите. Вместо да привлича вниманието към всичко, което бил постигнал - което било невероятно много - той напомнял за това, което Бог е обещал, което е вечно. “*След това Йосиф рече на братята си: Аз умирам; а Бог непременно ще ви посети, и ще ви заведе от тая земя в земята, за която се е клел на Авраама, Исака и Якова. И Йосиф закле потомците на Израеля, като рече: Понеже Бог непременно ще ви посети, то вие да изнесете костите ми от тука. И тъй, Йосиф умря на възраст сто и десет години; и балсамираха го и положиха го в ковчег в Египет*” (Бит.50:24-26).

Когато Йосиф разбрал, че скоро ще умре и всъщност е бил готов да умре, той още веднъж дал уверение на семейството си. Той не забравил обещанията на Бога и подобно на баща си Яков, Йосиф не желаел и семейството му да ги забрави. Той казал: “Бог ще продължава да се грижи за вас и един ден ще ви заведе обратно в Ханаан, земята на праотците ни. След това ги помолил да се закълнат не само, че ще вярват в това, но и че когато това се случи, те ще носят костите му обратно със себе си.

Вие и аз: оставащите ни години

Това е краят на историята и краят на книгата “Битие”, но не е край на еврейската нация. Чрез живота на Йосиф ние сме в състояние да разберем, че той е бил човек, който е изпитал в живота си много от нещата, което изпитваме и ние. Ние открихме много истини, докато изследвахме живота и характера на Йосиф. Истини за почтеността, за опрощението, за вината, за вярата и без съмнение за милостта. Но има вечни уроци, които като благоуханен аромат се излъчват от живота му.

Бог суверенно създава всички неща за Своя прослава и за наше добро. Да, всички неща. Нищо в живота не е незначително или прахосано, когато живеем, водени от целенасочената ръка на обичащия ни небесен Отец. Убеден съм, че Йосиф се е съобразявал с това в живота си, което обяснява как е можал да понесе ударите, които е получавал в такава изобилност. Разбирането, че живеем живота си под грижите на Бащата извършва чудеса в случаите, когато пода многократно изчезва под краката ни.

Йосиф е живял живот, лишен от горчивина, независимо от всичко, което се е случвало с него, независимо от тежките удари, които е получавал. Даже на пределна възраст той не изпитвал горчивина. Дървото на живота му не раждало горчиви плодове. **Малко са нещата, които са по-трудни или по-неприятни от това да сме близо до някой огорчен старец - увит в одеялото на гнева, който изригва от себе си богохулни думи и разказва за лошите неща, които са се случили в живота му.** Една жена е написала следните забележителни мисли по този въпрос: “Дали въобще имат някакъв смисъл всичките тези въпроси “защо”? Отговорите на тези въпроси биха ли могли да отнемат болката ни или да пресушат сълзите ни? Не, аз бих плакала отново. **Боже мой, Ти си ме спасил от тъмните дълбини на ада. Сега Те моля да ме освободиш от тиранията на горчивината!**” Дали не се намирате сега в хватката на “тиранията на горчивината”? Така ли искате да завършите живота си? С това ли ще ви помнят хората, когато вече няма сте на този свят? Не позволявайте това да се случи! Нека да живеем останалите ни години като Йосиф, като постоянно подкрепваме хората около нас, като излъчваме благоуханното ухание на милостта, като повтаряме изпълнените с надежда обещания на Бога.

Моят скъп приятел Кен Гайр в книгата си “Дарът на Отца: наследството на паметта” задава три проучвателни въпроса, а след това предлага няколко прекрасни отговора:

Какви спомени ще има сина ми,
когато пристъпи до паметника на баща си?
Какво ще си спомня дъщеря ми?
Или жена ми?

Реших да давам по-малко уроци,
да казвам по-малко пошлости,
да критикувам по-малко,
по-рядко да казвам мнението си...

От сега нататък ще им давам примери как може да се живее,
примери, които могат да ги успокоят,
да ги окуражат и да ги топлят,
когато няма да ме има.

Защото, когато си замина, ще остане само тишина
и спомени...

От всичко, което мога да дам на децата си,
за да направя живота им малко по-пълнен
и малко по-богат,
да бъдат по-подготвени за живота, който им предстои -
нищо не може да се сравни с дарът
на спомените -
спомени, които показват, че те са специални
и че са обичани.

Спомени, които ще бъдат тук,
когато мен няма да ме има.
Спомени, които съдържат в себе си
спасението, което те притежават.

Когато Йосиф се срещнал със смъртта, той бил уредил отношенията си както с хората, така и с Бога. Той отдавна се бил примирил с братята си и тъй като този мир се основавал на Божията милост, той продължава да съществува. Всичко това е било вярно, защото Йосиф бил в правилни отношения с Бога, не като с някаква далечна фигура, а като с негов личен Господ и Господар. Подобно на праотците си, Йосиф е имал уверението, че ще бъде добавен към хората на Бога.

Ние също трябва да срещаме смъртта с увереността, че сме спасени от “черните бездни на ада.” Нека тези думи се запечатат в паметта ви. Без Христос, когато дойде смъртта, няма нищо друго освен ад с всичките му ужаси, докато в Исус Христос има вечност с Бога, с всичките й радости. Вечният контраст е като разликата между бялото и черното. Не вярвайте на каквото и да е друго учение. Когато приемем

смъртта на Спасителя като смърт в наша полза, тогава последните ни глътки въздух в полунощ ще се превърнат в радостна сутрин, която никога няма да свърши.

Заклучение

Йосиф: Един почтен и прощаващ човек

Когато започвах този том от серията биографични книги “Великите личности от Библията,” аз се чудех, дали под влияние на умората няма да започна да губя вдъхновението и удоволствието си от писането. Не е изненадващо, че първия том “Давид” задържа вниманието ми от началото до края. Колоритно и динамично присъствие на Давид се чувстваше силно през цялото време. Чудех се, дали ентусиазма ми няма да намалее, когато сляза от тази “висота” и приема предизвикателството на втория том “Естир.” Но нямаше никакво разочарование! Възхити ме нейната смелост, нейната жизненост, желанието ѝ да се превърне във връзката на надеждата за получаване на отдавнашното и знаменито наследство от сънародниците ѝ. Не можех да не се развълнувам от това да виждам как работи Бог, постигайки добрите си цели чрез всяко събитие. Драматичните сцени една след друга се сменяха в живота на Естир. Но когато приближаваше завършването на тази книга, аз отново бях преследван от този натрапчив въпрос: Това ли е всичко? Ще достигна ли отново до подобно ниво на възхита? Когато предстоеше двете книги да се превърнат в три, можех ли да очаквам да изживея нещо близко до задоволството, което ме изпълваше, докато пишех за цар Давид и за царица Естир?

Колко малко съм разбирал! Сега, когато този трети том “Йосиф: един почтен и прощаващ човек” е завършен, аз реших завинаги да се откажа да от тези свои тревоги. Честно казано, не си спомням по-голяма наслада и задоволство в цялата ми писателска кариера от написването на този трета биографична книга. Казвам това от цялото си сърце и без всякакво преувеличение. Никога духът ми не е бил толкова развълнуван или душата ми не е била толкова подсилвана отколкото в моментите, когато изучавах живота на този чуден човек, наречен Йосиф и виждах как Бог осъществява волята си чрез него. Не по-малко удивителна беше лекотата, с която главите от тази книга се добавяха една към друга.

Имаше моменти, когато бях толкова погълнат от процеса на писането, че ми беше трудно да се връщам към обкръжаващата ме действителност. Ще бъда още по-искрен с вас: В някои моменти ми се струваше, като че ли Йосиф седеше тук, до лакътя ми, че ме прегръща през рамо и ме приканва да продължавам, за да напиша тези редове по един начин и ме спираше, за да не кажа нещо по друг начин. Веднъж се смях гласно над един израз, който използвах в текста. Все едно, че той се беше навел над рамото ми и ми го прошепваше в ухото. Въпреки, че не вярвам в автоматичното писане, повече от всеки друг път в живота си аз се чувствах воден от Светия Дух. Понякога се оказвах толкова въвлечен в историята, че почти чувах тропота на колелата на каретата и виждах сфинкс отвън през прозореца си. Той беше величествен и аз възхвалявах Бога с цялата си душа. Не знам как ставаше това, но се надявам да се превърне в тенденция!

Никога не се почувствах изморен, никога не изпитах блокиране на творческия порив, което е смърт за всеки автор, от момента когато седнах да пиша тази книга преди седмици. Някои от дните ми започваха малко след 3 часа сутринта. Други свършваха близо до полунощ, но сънят бягаше от мен. Обикновено не спя дълго, но по време на писането на тази книга аз се нуждаех от още по-малко сън. Това беше чудесно изживяване! Идеите се раждаха свободно и отделните части на книгата се свързваха добре една с друга. Дано да изпитвам такова удоволствие с всички книги, които ще напиша.

Най-хубавото от всичко беше, че това наистина беше едно духовно изживяване. Имаше места, където трябваше да се спра и да позволя на съвета, който бях предложил на другите хора да потъне дълбоко в сърцето ми, което също имаше нужда от него. Особено убедителна ми се стори главата за придържане към позитивния подход. Така беше и с припомнянето на спомените от семейните срещи от миналото, което се превърна в едно емоционално пътуване за мене. Имах нужда да си припомня тези сцени от собственото си минало, докато пишех десета глава. Почти бях забравил колко много се веселяхме в нашето семейство. Искрено ще призная, доста плаках, докато писах последната глава. Понякога се налагаше да легна върху бюрото и да плача. Не вярвах, че преди да пиша за тъгуването на Йосиф по повод смъртта на баща му Яков, съм разбирал, колко много аз самият имам нужда от слагането на край на тъгата ми, причинена от смъртта на собствения ми баща. Аз си мислех, че всичко е свършило. Но не беше. Поради тези и още други неща, Йосиф ми стана много по-скъп от живота на другите хора, които някога съм проучвал.

За щастие, сега се чувствам сроден със старият министър-председател на Египет, чийто забележителен живот е достатъчен, за да накара всеки от нас да седне и да си вземе бележки. Тъй като опита от писането за него беше толкова обогатяващ, аз се почувствах мотивиран да се заема с друга личност, докато продължаваме серията “Велики личности.” Но това е друга история, на която ще се

наслаждаваме по друго време. Благодарение на Йосиф, на мене ми беше трудно да изчакам, преди отново да се заема с писането.

Засега нека да бъдем благодарни за човека, който Бог издигна, за да му вярва във всяка ситуация в живота си и да демонстрира Божията милост към онези, които не я заслужаваха. **Надявам се, че като четем за примера на Йосиф и за необикновените му качества, ние ще започнем да мислим така, както е мислил той и да живеем така, както е живял той самият.**

Най-после, нали това е целта на четенето на книги за тези велики мъже и жени - да се освободим от нещата, които отдавна ни държат в плен и пречат на отношенията ни с Христос и с другите хора. Давид и Естир изиграха важна роля в този процес. Към тях се добавя “Йосиф: Един почтен и прощаващ човек,” който ни предизвиква да бъдем различни в нашия свят, като живеем различно - по милост на Бога и за прослава на Бога.

Няма ли да се присъедините към мене?

Списък на преведените от мен книги или подбрани мисли на велики хора, които мога да ви изпратя безплатно по електронната поща в PDF формат

1. Аз и моята голяма уста - Джойс Майер
2. Брактът - не само да оцелява, но и да процъфтява – Суиндъл
3. Въпроси и отговори - 622 въпроси и отговори на библейски теми - Едуард Фюдж
4. Глад за разбиране - Калвин Милър
5. Да се срещнем в библиотеката – Суиндъл
6. Давид – Суиндъл
7. Добрата новина за безпокойството - Уилям Бекъс
8. Добрият живот – Чарлз Колсън и Харолд Фикет
9. Естир – Суиндъл
10. Живот, който винаги сте искали - Джон Ортберг
11. Здравото семейство – Суиндъл
12. Изненадани от Библията – проф. Райт
13. Илия – Суиндъл
14. Йов - Суиндъл
15. Йосиф – Суиндъл
16. Как трябва да живеем сега - Чарлз Колсън
17. Когато Бог прошепне твоето име - Макс Лукадо
18. Кой е прав - Бог или Дарвин - Кели Сегрейвс
19. Милост, повече отколкото заслужаваме - Макс Лукадо
20. Мир с Бога - Били Греам
21. Моисей – Суиндъл
22. Молитвата на Явис - Брус Уилкинсън
23. Мъжки разговор – Суиндъл
24. Нещо повече - Катрин Маршал
25. Основи на християнството - Джон Стот

26. Обикновено християнство – К. С. Луис
27. Отговори на житейските проблеми – Били Греам
28. Павел – Суиндъл
29. Победа в Христос - Чарлз Трюмул
30. Победата на разума – Родни Старк
31. Посланието на Проповедта на планината - Джон Стот
32. Преведени проповеди от различни автори - общо 271 бр.
33. Проповеди от Бил Букнайт - 24 бр.
34. Проповеди от Виктор Шепърд - 255 бр.
35. Проповеди от Кърк Нийли - 178 бр.
36. Проповеди от Макс Лукадо - 20 бр.
37. Проповеди от Спържън - 28 бр.
38. Просто християнин – проф. Райт
39. Религиозна класика – христоматия
40. Роден отново – Чарлз Колсън
41. Свободни в Христос - Сесил Хуук
42. Силата на Бога да променя живота ви – Рик Уорън
43. Стремеж към почтен характер и християнски живот - подобрани мисли
  - Част 1а – Как да живеем
  - Част 1б – Как да живеем
  - Част 1в – Как да живеем
  - Част 2 – За молитвата
  - Част 3 – За човешките отношения
  - Част 4 – За решителността, смелостта, страха и волята
  - Част 5 – Да се подчиняваме на Бога и на родителите си
  - Част 6 – За позитивния подход, радостта, щастието и смеха
  - Част 7 – За приятелството
  - Част 8а – Оpozнаване на Бога, как работи Бог и за Божията милост
  - Част 8б – Оpozнаване на Бога, как работи Бог и за Божията милост
  - Част 9 – Да не съдим другите, да не обвиняваме, да не отмъщаваме
  - Част 10 - Справедливост и несправедливост, добро и зло
  - Част 11 - За Светия Дух и духовността
  - Част 12 - За греха, изкушението и бдителността
  - Част 13 - Смирение, кротост, покорството, слава, гняв, гордост, високомерие и самолюбие
  - Част 14 - Как да говорим и как да мълчим
  - Част 15 - За любовта и омразата
  - Част 16 - За разкаянието и опрощението
  - Част 17 - Отмъщение, състрадание и толерантност
  - Част 18 - Търпение, издръжливост и отчаяние, упоритост и нерешителност

- Част 19 - Престъпление, наказание и дисциплиниране
- Част 20 - Страх, чувства и емоции, страх, ужас и смелост
- Част 21 - Завист, ревност, богатство и успех
- Част 22 - Глупост, суета, лицемерие и самохвалство
- Част 23 а - Вяра, надежда, доверие, увереност и съмнение
- Част 23 б - Вяра, надежда, доверие, увереност и съмнение
- Част 23 в - Вяра, надежда, доверие, увереност и съмнение
- Част 24 - Достоянство, почтеност, честност и непротиворечивост
- Част 25 а - Мъдрост, благоразумие, разум, разбиране и обучение
- Част 25 б - Мъдрост, благоразумие, разум, разбиране и обучение
- Част 25 в - Мъдрост, благоразумие, разум, разбиране и обучение
- Част 26 - Задоволство от живота, щедрост и даряване
- Част 27 - Благодарност, благородство и хваление на Бога
- Част 28 - Трудолюбие, усърдие, старание и мързел
- Част 29 - Свобода, робство, самодисциплина, дълг и отговорност
- Част 30 – Самосъжаление
- Част 31 а - Истина, лъжа и заблуда
- Част 31 б - Истина, лъжа и заблуда
- Част 31 в - Истина, лъжа и заблуда
- Част 32 - Оплакване, огорчение и недоволство
- Част 33 - Душевен мир, християнска любов и милосърдие
- Част 34 - Отношение на християнина към другите религии и към атеизма
- Част 35 а - За нашият избор и за нашите приоритети
- Част 35 б - За нашият избор и за нашите приоритети
- Част 35 в - За нашият избор и за нашите приоритети
- Част 36 - Стремеж към Бога, към духовната зрелост и към светостта
- Част 37 - Демони и дяволи
- Част 38 - Факти и данни за Исус, за човешкото тяло, за света, за вселената и живота и изказвания на велики хора
- Част 39 - Изпитанието, страданието и чакането
- Част 40 - Как Бог пречупва упорството на човека
- Част 41 - За евангелизацията
- Част 42 - Деца, родители и семейство
- Част 43 - Смисълът на живота, на смъртта, на ада и на целомъдрието
- Част 44 - За Библията и църквата
- Част 45 - За кръстът на Христос, за нашият кръст и за служението ни на Бога
- Част 46 - Минало, настояще и бъдеще
- Част 47 - За действието, за мисленето, за активността и пасивността
- Част 48 - Бог променя хората
- Част 49 - Самота и самоубийство
- Част 50 - Сърце и ум, вяра и наука
- Част 51 - Красота, съвършенство и мечти

Част 52 - За кръщаването и спасението

Част 53 - За ученичеството и последователите

Част 54 - Традиции, религия и морал

Част 55 - Бог лекува

Част 56 - За лидерството

Част 57 - Божият план за моя живот

Част 58 - Да се страхуваме само от Бога и от нищо друго

Част 59 - Някои Библейски пророчества, които са се сбъднали

Част 60 - Хумор, мисли и интересни истории

44. Тайните на лозата - Брус Уилкинсън
45. Тайната на щастието – Били Греам
46. Той е там и Той не мълчи - Франсис Шейфър
47. Управлявайте чувствата си - Джойс Майер
48. Цар Давид - Дейвид Пиърс
49. Целенасочената църква - Рик Уорън
50. Целенасочен живот – Рик Уорън
51. Цената на ученичеството - Дитрих Бонхофер